

Yurt dışına
hekim göçü
son iki yılda
görülmemiş
hızla arttı

Hekimler neden göçüyor?

PASSPORT

STS DENTAL

RİSKLERİ YÖNETİN

KULLANIM SUYU RİSKLERİNİ KONTROL ALTINA ALIN

YERLİ
ÜRETİM

- ✓ Bakteri, virüs, mantar, küf vb. mikroorganizmaları dekontamine eder.
- ✓ Flushing özelliği vardır.
- ✓ Hortum içinde oluşmuş olan biyofilm tabakasını ortadan kaldırır, yeniden oluşmasını engeller.
- ✓ Sudaki kireci etkisizleştirir.
- ✓ El aletleri ve kartuşların ömrünü uzatır.
- ✓ Aynı ortamdaki 2 diş ünitesine hizmet verebilir.

peşin fiyatına

2150 €

1990 €

(KDV DAHİL)

Kredi kartına 12 aya varan
taksit imkanı

*Tanıtıma özel, stoklarla sınırlıdır.

27 senelik tecrübemizle...

STS Electronic

✉ sts@stdental.com

🌐 www.stdental.com

📍 İzmir / Türkiye

PANAVIA™ SA Cement Universal

Temizlemesi kolay, unutulması zor...

EYLÜL AYINA ÖZEL

1 + 1
ALANA BEDAVA

© #gulsaa.s

f #gulsatibbichazlar

www.gulsa.com.tr

☎ 444 3 621

gulsa
başarınız, hedefimiz.

EXPAND

your vision
powerfully, seamlessly, immediately

Yeteneklerden oluşan bir güç merkezi

- **Daha hızlı ve daha verimli**
Taramanızın işlenmesi için %20 daha az bekleme süresi ile uygulama üretkenliğini artırmak*
- **Gelişmiş görselleştirme**
Eşsiz bir deneyim için daha ayrıntılı görselleştirme ve daha geniş görüntüleme açıları
- **Bugün için doğru, yarın için hazır**
Sizi ve sürekli artan işlem kalitenizi destekleyen, geleceğe hazır bir tarayıcı

Son teknoloji deneyim

- **Sorunsuz tarama**
Her randevuda her hastayı tarayabilmeniz için sorunsuz tarama deneyimi
- **Sizin için tasarlandı**
Size ve çalışma şeklinize uyacak ergonomik tasarım
- **Uygulamada uzmanlık**
20 yılı aşkın mühendislik uzmanlığı, hastalara olağanüstü bir deneyim sunmak için tasarlandı

Yanınızda taşıyabileceğiniz bir teknoloji

Mobil konfigürasyonda iTero Element Plus Serisi ile tanışın.**

- Hepsi bir arada, taşınabilir tıbbi sınıf tarayıcı
- VESA montajı sayesinde sıfır ayak izi/alan kaplama
- Cart konfigürasyonu ile aynı düzeyde deneyim
- Align Technology tarafından sunulan wand ve işlemci birimi
- Kabin boyutunda özel tekerlekli çanta

iTero Element Plus Serisini bugün deneyimleyin.

* Ortalama olarak, iTero Plus Serisi ile iTero Element 2 ve iTero Element 5D görüntüleme sistemi karşılaştırıldığında ve iTero Element 2/iTero Element 5D bilgi işlem üniteleri ve iTero Element Plus Serisi bilgi işlem ünitesi tarafından işlenen 3 hazırlık dişi ile 40 Invisalign taramasının ve 40 restoratif taramanın tarama işlem süresi karşılaştırmasına dayanmaktadır.

** iTero Element Plus Serisi konfigürasyonları için lütfen yerel iTero satış temsilcinize danışın.

align

* invisalign | iTero | exocad

Gülüşünüz bizim için değerlidir

**RUTHINIUM KULLANIN,
FARKI HISSEDİN!**

ACRY PLUS

4 katmanlı akrilik diş

ACRY LUX

3 katmanlı akrilik diş

ACRY ROCK V

2 katmanlı akrilik diş

SLIM**ex**

Ø3.0

Kemik kalınlığının
yetersiz olduğu dar kretlerde
ince ve sağlam çözümler sunar.

nucleoss.com

Detaylı bilgi için web sitemizi ziyaret edebilirsiniz.

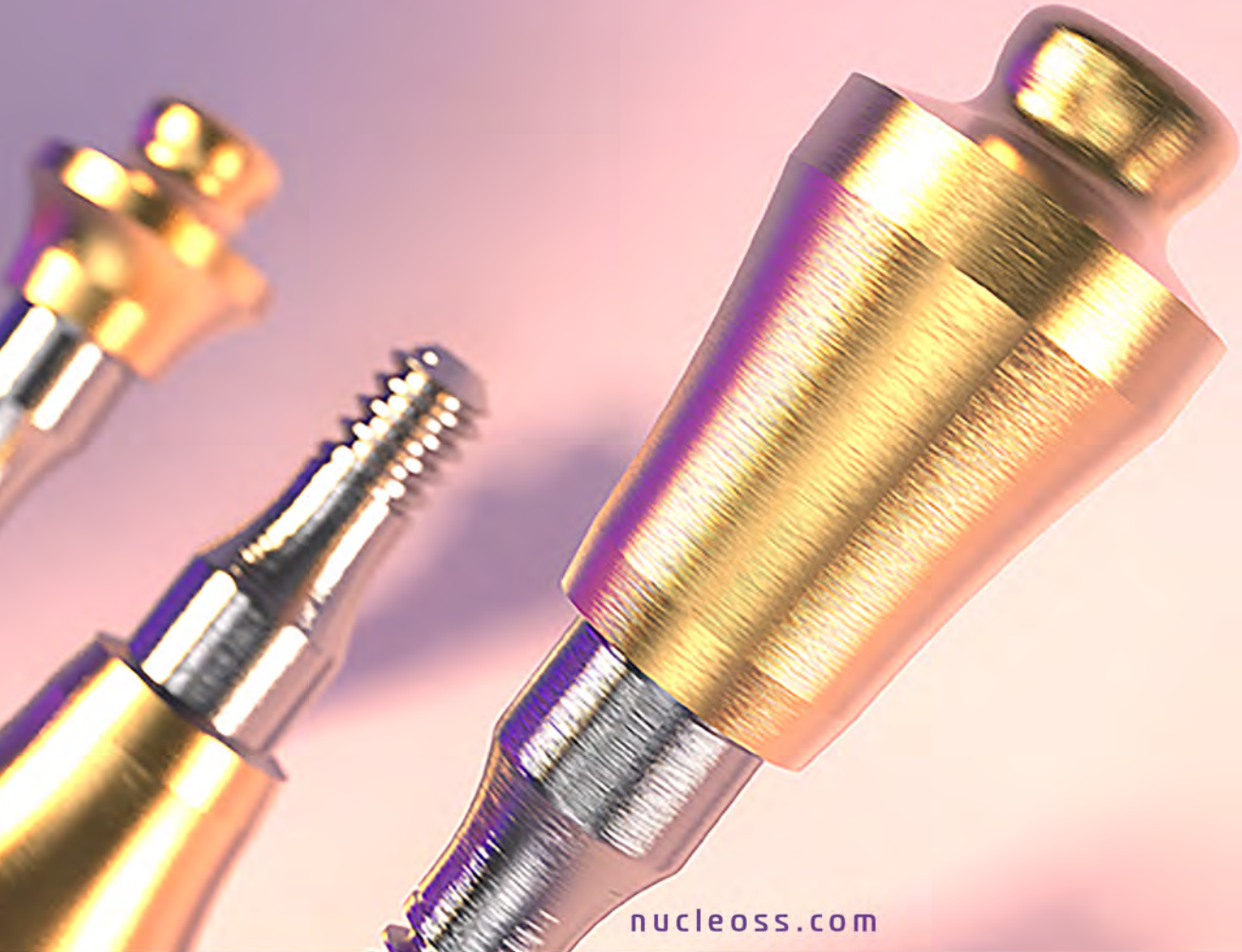
EQUATOR

dayanaklar

Hareketli total protez tedavilerinde farklı diş eti yükseklikleri ile kullanıcılara Equator dayanak çözümleri sunulmaktadır.

Equator® Abutment Rhein 83 'ün tescilli markasıdır.

TDBD 206

EYLÜL 2023

20

14

15

TDBD

bu

sayıda

11 BAŞYAZI

TDB Genel Başkanı A. Tarık İşmen

13 TDB GÜNDEMİ

TDB Genel Sekreteri Emel Eroğlu

14 YÖNETMELİKTE MERAK EDİLENLER

Sağlık Hizmetlerinde Tanıtım ve Bilgilendirme Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik ile ilgili merak edilen bazı soruları ve yanıtlarını yayımlıyoruz.

15 FERDİ KAZA SİGORTASI YENİLENDİ

Katılan dişhekimleri odalarına üye meslektaşlarımız sigorta kapsamına alındı.

16 'TOPRAĞIMA, SUYUMA, ORMANIMA DOKUNMA!'

Ankara sağlık emek ve meslek örgütleri Akbelen'de doğaya sahip çıkmak için mücadele eden ikizköylülerle dayanışma için basın açıklaması düzenledi.

18 İDO'DAN İSTANBUL VALİSİNE ZİYARET

İstanbul Dişhekimleri Odası Yönetim Kurulu İstanbul Valisi Davut Gül'ü ziyaret ederek dişhekimlerini ilgilendiren çeşitli konularda taleplerini ilettiler.

Sahibi TDB Merkez Yönetim Kurulu adına

Ahmet Tarık İşmen

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Emel Eroğlu

Yayın türü Yaygın süreli yayın

Yayın aralığı Aylık

Dili Türkçe

Editör Hakan Sürmen

Görsel yönetmen

Şeref Kartal

Yayın Kurulu

Ayça Hor

H. Emre Harbalıoğlu

İnci Yağdırın

Tuğba Alaybeyoğlu Gürbüz,

Gizem Bayraktaroğlu

Elif Peker Tunç

Fotoğraf Oğuz Dönmez

Reklam için başvuru

Tel: 0.212.327 84 41 (pbx)

Yayın tarihi Eylül 2023

Editöryal üretim ve yapım

Nisan İletişim

Basın Yayın Ltd. Şti.

Tel: 0.212.327 84 41

nisaniletisim@gmail.com

Cihannüma Mah. Salih Efendi

Sok. Mistaş İşhanı 2/9

Beşiktaş İSTANBUL

Yönetim yeri ve yazışma adresi

Kızılırmak Mah. 1446. Cad.

Alternatif İş Merkezi

No: 12/38 Çukurambar

Çankaya - ANKARA

Tel: 0.312.435 93 94

Fax: 0.312.430 29 59

www.tdb.org.tr

e-mail: tdb@tdb.org.tr

ISSN: 2791-8416

16

30

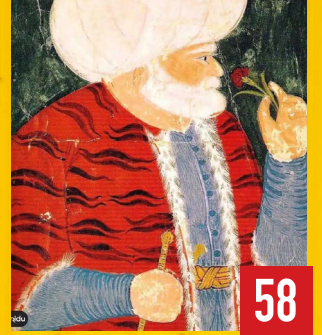
34

26

48

58

20 TDB 13. ULUSAL ÖĞRENCİ KONGRESİ İSTANBUL'DAYDI
TDB Öğrenci Kolu'nun 13. Ulusal Öğrenci Kongresi 1-2 Eylül'de İstanbul'da yapıldı. 1700'ü aşkın dişhekimliği öğrencisinin katıldığı Kongrede 33 bilimsel oturumun yanı sıra mesleki ve etik konulu oturumlar da düzenlendi.

26 CUMHURİYET'İN İKİNCİ YÜZYILINI BİRLİKTE KARŞILIYORUZ
TDB 27. Uluslararası Dişhekimliği Kongresi organizasyonu ile ilgili olarak Dış İlişkiler Komitesi Başkanı Prof.Dr. Burcu Özdemir, Teknik Komite Başkanı Ercan Sükut ve Basın Yayın Komitesi Başkanı Prof.Dr. Emre Barış'tan bilgi aldık.

30 'SINIRLAR DAHA NET ORTAYA KONACAK'
Geçtiğimiz ay yayımlanan Tanıtım ve Bilgilendirme Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik üzerine TDB Tanıtım ve Bilgilendirme Komisyonu'ndan sorumlu Merkez Yönetim Kurulu üyesi Selhan Kaya'nın değerlendirmelerini aldık.

34 DOSYA: NEDEN GİDİYORLAR?
Yurt dışına göç eden meslektaşlarımızdan aldığımız anket verilerini ve ulaşılabildiklerimizin değerlendirmelerini bir dosya haline getirdik. TDB Genel Sekreteri Emel Eroğlu da sağlık alanındaki göç olgusunu ve anket sonuçlarını değerlendirdi.

47 SÜREKLİ DİŞHEKİMLİĞİ EĞİTİMİ KREDİLENDİRİLMİŞ SORULAR

48 DİŞHEKİMLERİ SAHNEDE
İZDO Tiyatro Topluluğu 2015 yılında İzmir Dişhekimleri Odası bünyesinde kurulan bir topluluk. Ekibin dört oyuncusuyla tiyatroyu konuştuk: Dilek Kara, Özgür Keleş, Suzan Özgeçen Gökğöz ve Zehra Genç.

53 HER GÜLÜŞ MASUM MUDUR?
Dünya Edebiyatında Dişhekimliği'nde bu sayıda Engin Türkgeldi'nin 'Orada Bir Yerde' kitabında yer alan 'Mükemmel Bir Gülüş' öyküsünden pasajlar var.

56 PANDEMİYE ŞAHİTLİK ETMEK
Yayın Kurulu üyemiz Tuğba Gürbüz Meral Saklıyan'ın pandemi izlenimlerini içeren kitabı 'Bana Yaklaşma!' üzerine yazdı.

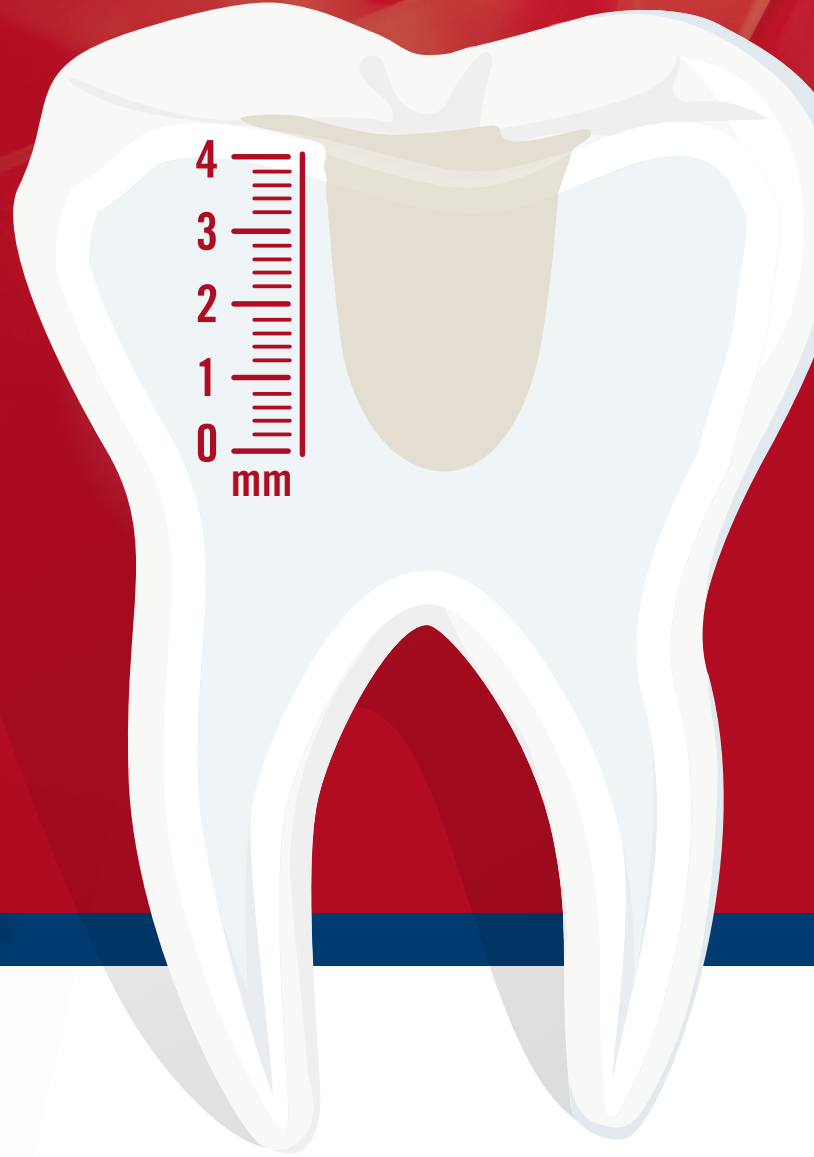
58 KARANFİL DESTE GİDER
Fatin Hazinedar İlhan Berk'in çocukluk anılarından yola çıkıp Nakkaş Nigari'ye, oradan Kanuni'nin saray hekimine uzanıyor.

REKLAM İNDEKSİ

(Alfabetik sırayla)

AB DENTAL	19	GÜLSA	03	METRO DİŞ	29
BEGO	17	INVISALIGN	04	NUCLEOSS	06-07
DİO İMPLANT	23	KERR	25	OSSTEM İMPLANT.....	12
EREN DİŞ DEPOSU.....	05	KULZER	10	STS DENTAL	ön kapak içi

ONE SHADING MEETS BULK FILLING

YENİ

Charisma Bulk Flow ONE.

Günlük vakalarınıza kullanabileceğiniz ilk tek-renk özellikli akışkan bulk fill!

Her zaman doğru rengi yakalayın: Charisma Bulk Flow ONE'in mükemmel renk uyumu özelliği sayesinde restorasyonlarınız çevre dentisyonun rengini yansıtarak bölgeye adaptasyonu sağlar.

Etkili kullanım: Son bir kapatma katmanına ihtiyaç duymadan, 4mm'ye kadar kaviteleri kolayca doldurabilirsiniz.

Uzun süre dayanıklı restorasyonlar: Yüksek direnç, düşük büzülme ve aşınma direnci, arka bölgedeki çiğneme yüküne dayanabilen dayanıklı restorasyonlar sağlar.

The One
Solution
Start video: kulzer.
com/one-effect

KULZER
MITSUI CHEMICALS GROUP

Cumhuriyet'in ikinci yüzyılını birlikte karşılayalım

A. Tarık İşmen TDB Genel Başkanı

Merhaba,
Dergimizin kapağına da yansıdığı gibi, dişhekimlerinin mezuniyetten sonra meslek hayatında beklediklerini bulamaları son yıllarda geleceğini giderek daha büyük oranda başka ülkelerde aramalarına yol açmaya başladı. Başta geleceğe ekonomik olarak güvensizlik olmak üzere, demokrasi ve özgürlüklerdeki gerilemelerin de aralarında olduğu bir dizi sorun ülkenin en iyi eğitilmiş gençlerini, bu arada dişhekimlerini de yitirmemize yol açıyor. Pandemi sonrası gelişmiş ülkelerde sağlık profesyonellerine ihtiyaç duyulması da yurt dışına gitmeyi hekimlerde bir furya haline getirdi.

Konunun sağlıkçılara özel boyutu ise son yıllarda hem kamuda hem de serbest çalışan hekimlerin maruz kaldığı itibarsızlaştırma politikalarıdır. Akademik eğitimin için boşaltılmasıyla başlayan bu süreç hekim ve dişhekimini enflasyonuna yol açarak bir yandan mezun olan sağlık emekçilerini sefalet ücretlerine mahkum ediyor, diğer yandan da şiddetle karşı karşıya bırakıyor. Yurt dışına göç meselesine bir de bu açıdan bakmak gerekiyor. İnsanların doğup büyüdükleri, ailelerinin, arkadaşlarının yaşadığı ülkeyi bırakıp başka bir yere gitmesi kolay bir karar değildir; geleceğe umutla bakacakları bir ortam sağlayamıyorsak gençlerimizi kaybetmemiz kaçınılmaz olacak.

Geçtiğimiz ay yayımlanan 'Sağlık Hizmetlerinde Tanıtım ve Bilgilendirme Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik' uygulanmaya başlandı; etkilerini de görmeye başladık. Bu konuda sorunları olan kuruluşlar ve meslektaşlarımız biraz daha özenli davranmaya başladı. Yönetmeliğin sağlıklı bir şekilde uygulanmasında hem Odalarımıza hem de sağlık müdürlüklerine görev düşüyor.

Sağlıkta reklama karşılık; sağlık alanında talep yaratmaya yönelik bir faaliyet etik değildir. Bilgilendirme ve tanıtım faaliyetleri ise sağlık bilincinin yüksek tutulması açısından zorunlu olsalar da tanıtımla reklam arasındaki sınırlar zaman zaman aşılacaktır. Bu konuda çerçevenin net bir şekilde çizilmesi Odaların da sağlık müdürlüklerinin de yükünü azaltacaktır.

Bilgilendirmenin öneminden bahsetmişken, çürük

prevelansını yeni kuşaklarda azaltacağımızı umut ederken yükseldiğini üzülerek görüyoruz. Bir ya da iki önceki kuşağa göre dişhekimine ulaşma olanağı daha fazla olsa da büyük oranda beslenmeden kaynaklanan bir artış görüyoruz. Beslenme konusunda iki önemli sorunumuz var: Öncelikle, endüstriyel gıdalar -özellikle de çocukların daha fazla rağbet ettikleri- eskiye göre çok daha fazla şeker içeren ürünler. Ne yazık ki bunların tüketimi diş fırçalama alışkanlığının gelişme hızından daha hızlı arttı. İkinci sorun da, özellikle son yıllarda ekonomik sorunların artması ve toplumun en yoksul kesiminin daha da yoksullaşmasıyla birlikte zorunlu olarak karbonhidrat ağırlıklı beslenmeye yönelmesidir. Bu da sadece ağız diş sağlığı bilincini geliştirerek düzeltmeyeceğimiz bir sorun olarak karşımıza çıkıyor.

Kamunun koruyucu dişhekimliği hizmetlerine öncelik vermiyor olması da sorunun bir başka boyutu. Koruyucu hizmetleri geliştiremediğimiz sürece delik bir kovayı doldurmaya çalışacağız. Kamunun bunu acilen gündemine alması gerektiğini düşünüyoruz.

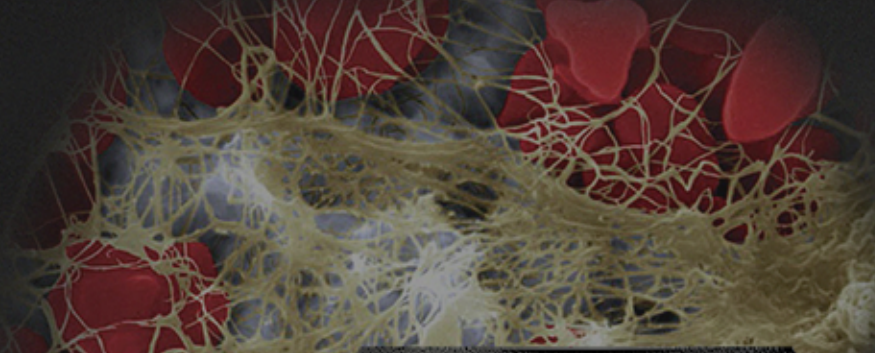
TDB 27. Uluslararası Dişhekimliği Kongresi'ni Cumhuriyet'in 100. yıldönümünde 26-29 Ekim 2023 tarihlerinde Ankara'da gerçekleştireceğiz. Neredeyse tüm hazırlıklarımız tamamlandı. Fuar alanı tamamen doldu, meslektaşlarımızın ilgisi de oldukça sevindirici; muhtemelen İstanbul dışında yaptığımız en büyük katılımlı Kongre olacak. Kongre öncesinde bir Meslek Sorunları Sempozyumu düzenleyeceğiz. Dişhekimliği Fakülteleri Dekanları Konseyi de Kongremiz sırasında toplanacak.

Geçtiğimiz günlerde TDB Öğrenci Kolu'nun 13. Öğrenci Kongresi İstanbul'da yapıldı. Eylül ayının başında olmasına rağmen Kongre'ye rekor düzeydeki katılım, son iki üç yılda önce pandemi sonra da depremin dişhekimliği eğitimine verdiği hasarın da bir göstergesi oldu. Çok başarılı bir Kongre gerçekleştirildi; emeği geçen Öğrenci Kolu yöneticilerine ve Öğrenci Kolu'ndan sorumlu Merkez Yönetim Kurulu üyemiz Alper Dilek'e teşekkür ediyorum.

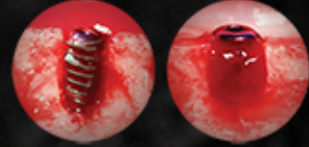
Cumhuriyetin ikinci yüzyılını Ankara'da birlikte karşılamak dileğiyle, hoşçakalın.

SOI IMPLANT

Geleceğin Implantı Hızlı İyileşme ve Mükemmel Uyum!

Hızlı kemik oluşumu sayesinde
%30 daha kısa tedavi süresi!

Mevcut Yüzey SOI

OSSTEM[®]
IMPLANT

Emeğimizle geçinebilmek istiyoruz

Sağlık meslek ve emek örgütleri birlikte

2 Ağustos'ta Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK), Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu (KESK), Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB), Türk Tabipleri Birliği (TTB) ve Türk Dişhekimleri Birliği (TDB) olarak derinleşen ekonomik krize ve artan zamlara karşı 2 Ağustos 2023 günü TTB'de "Geçinemiyoruz, İnsanca Yaşamak İstiyoruz!" başlıklı bir basın toplantısı düzenledik.

Bain toplantısında; yaşanan ekonomik krizin siyasi bir tercihin sonucu olduğunu, iktidarın tercihin emeğiyle geçinenlerden değil, sermayeden yana kullandığını, hekimlerin olduğu gibi dişhekimlerinin de emeklerinin hızla değersizleştirildiğini, toplumsal muhalefetin emek eksenli bir mücadele yürütmesi gerektiğini ifade ettik.

Dişhekimlerinin yurt dışına göçü

Dergimizin bu sayısının dosya konusu özellikle pandemi sonrası dikkatimizi çeken bir olgu olan dişhekimlerinin yurtdışına göçü oldu. Bir ön araştırma niteliğinde olan çalışmamızın sonuçları bize gösterdi ki ülkenin siyasi ve ekonomik atmosferi özellikle genç dişhekimlerini geleceklerini hangi amaçla olursa olsun yurtdışında aramaya ve kurmaya yöneltiyor.

Konuyu önemsiyoruz, çünkü bu durumun dişhekimliği mesleği konusunda alınan kararların, yapılan politik tercihlerin olumsuz sonuçlarından sadece biri olduğunu biliyoruz, tüm olumsuz sonuçların nedenlerini ortadan kaldırmaya çalışıyoruz, çalışmaya devam edeceğiz.

Taleplerimize yönelik eylem takvimi

Hatırlanacağı üzere Nisan ayında başlattığımız bir imza kampanyasıyla öncelikli olarak belirlediğimiz taleplerimizi imzanıza açmıştık. Şimdi toplanan imzaları ve belirlediğimiz yeni yöntemlerle yapacağımız eylemliliğin sonuçlarını siyasi otoritelere ve ilgili kurumlara iletme sürecimizi, bu sürecin takibini nasıl yapacağımızı bir çalışma grubu kurarak çalıştık. Odalarımızla paylaşarak onların görüşlerini ve önerilerini aldık; Merkez Yönetim Kurulu da son şeklini verdi. Hayata geçirmek için içeriklere ilişkin hazırlıklarımızı tamamlamak üzereyiz. Gerekli bilgilendirmeleri yapacak ve tüm üyelerimizle sonuç alıncaya değin her türlü girişimde bulunacağız.

Sağlık emek ve meslek örgütleri 2 Ağustos'ta 'Geçinemiyoruz, İnsanca Yaşamak İstiyoruz!' başlıklı bir basın toplantısı düzenledi.

Tanıtım ve bilgilendirme yönetmeliği

Sağlık Bakanlığı tarafından hazırlanan, tam adıyla 'Sağlık Hizmetlerinde Tanıtım ve Bilgilendirme Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik' 29 Temmuz'da yayımlanmıştı. Bütün özel sağlık kurum ve kuruluşları ile sağlık mesleği mensuplarının yanı sıra sağlık turizmi aracı kuruluşlarının da Yönetmeliğin kapsamında olduğunu, sağlık hizmet sunumu alanında yetkisi, izni ya da ruhsatı bulunmayan kişi, kurum ve kuruluşlar tarafından yapılan yayınların da bu Yönetmelik kapsamında değerlendirileceğini, bu kapsamdaki kuruluşların herhangi bir yaptırımla karşılaşmamaları için yayınlarını bu Yönetmeliğe uygun hale getirmeleri gerektiğini bir kez daha önemle hatırlatmış olalım.

Hekimlerin gelişmiş ülkelere göçünde de ekonomik ve siyasi açıdan daha iyi bir yaşam özlemi ağır basıyor.

Tanıtım ve bilgilendirme yönetmeliğinde merak edilenler

Sağlık Hizmetlerinde Tanıtım ve Bilgilendirme Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik 29 Temmuz 2023 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe girdi. TDB'nin Yönetmelik'le ilgili merak edilen bazı sorulara ilişkin yanıtlarını kısaltarak yayımlıyoruz. [Tam metin için buraya tıklayınız.](#)

Kimler kapsamda?

- ▶ Bütün sağlık meslek mensupları
- ▶ Bütün özel sağlık kuruluşları
- ▶ Yetkisi olmayan ancak reklam, tanıtım veya bilgilendirme yapan herkes Yönetmeliğin kapsamındadır.

Reklam nedir?

Bir ürün veya hizmete talep yaratmak veya talebi artırmak ve kişileri ikna etmek amacıyla herhangi bir mecra yazılı, görsel, işitsel ve benzeri yollarla gerçekleştirilen ticari amaçlı pazarlama iletişimi niteliğindeki duyurular reklamdır.

Tanıtım ve bilgilendirme nedir?

Özel sağlık tesisleri için:

- ▶ Hasta kabul ve tedavi edilen uzmanlık dalları,
- ▶ Adres ve iletişim bilgileri
- ▶ Hizmet verilen sağlık alanıyla ilgili sağlığı koruyucu ve geliştirici nitelikteki bilgilerin yayınlanması.

Hekimler için:

- ▶ Mesleki ve akademik unvanı
- ▶ Ana dal ve yan dal uzmanlıkları,
- ▶ Muayene gün ve saatleri,
- ▶ Hasta kabul ettiği zaman ve mahal bilgisi
- ▶ Sunmaya yetkili oldukları sağlık hizmetiyle ilgili sağlığı koruyucu ve geliştirici nitelikteki bilgileri içeren yayınların yapılması.

Tanıtım ve bilgilendirmede görsel kullanımı

Genel kurallar

- ▶ Tedavinin etkilerini kıyaslayıcı ve talep oluşturan nitelikte öncesi ve/veya sonrası görsellerin bulunması yasaktır.
- ▶ Paylaşılacak görsel içerikler-

de; genel ahlak kurallarına aykırı, kamu sağlığı ile esenliğine tehdit oluşturan, kişi hak ve hürriyetlerini zedeleyen, hastanın özel ya da sosyal yaşamını istismar edici, toplumu endişeye sevk edici veya yanıltıcı biçimde görüntü ve ifadelere yer verilemez.

- ▶ Görsel içerikli paylaşımlar, sağlık tesisi veya ilgili sağlık meslek mensubunun kendisi tarafından yapılmak zorundadır. Bu paylaşımların başkaları tarafından yapılmış olması ilgili sağlık tesisi veya sağlık meslek mensubunun sorumluluğunu ortadan kaldırmaz.
- ▶ Genel ahlak kurallarına aykırılık teşkil edecek şekilde vücudun mahrem bölgelerine ait görsel içerikler paylaşılabilir.
- ▶ Ameliyat veya tıbbi girişim esnasında ve ameliyathanede hasta görüntüsü paylaşılabilir.
- ▶ Sağlık meslek mensubu veya sağlık kuruluşunun, diğer sağlık meslek mensuplarından veya sağlık kuruluşlarından daha üstün veya daha iyi olduğu izlenimini vermeye yönelik olarak bölge, mekân, tıbbi cihaz, donanım, araç, gereç veya personel yahut benzeri herhangi bir unsur ile ilgili görsel paylaşılabilir.
- ▶ Görsel içerikler; yazılı, görsel

basın, sosyal medya platformları, internet siteleri gibi mecralarda sponsorlu olarak ya da ücret verilerek yayımlanamaz.

Hastalara ait görsel kullanımında uyulması gereken ilave kurallar

- ▶ Hastaya ait görsel içeriklerin kullanılabilmesi için hastanın açık rızasının alınması şarttır.
- ▶ Hasta, paylaşılacak görsel içeriği önceden görme hakkına sahiptir.

▶ Görsel paylaşım izni, hastanın isteği üzerine herhangi bir usul ve şarta bağlanmaksızın her zaman geri çekilebilir.

▶ Görsel paylaşım izni verilmesi veya verilmemesinin hastaya yönelik herhangi bir maddi karşılığı olmamalıdır.

Görseller gerçeğe tam olarak uygun olmalıdır

- ▶ Tanıtım ve bilgilendirmede kullanılacak video ve fotoğraflara ait ortamların, kullanılan tekniklerin gerçeğine aykırı olmaması, yanıltıcı makyaj olmaksızın görüntülenmesi zorunludur.
- ▶ Görsel içerikler üzerinde sonradan teknolojik değişiklik veya düzeltme uygulanamaz.
- ▶ Görsel içeriklerde işlem tarihi ve görselin görüntülediği tarihin belirtilmesi zorunludur.

Hasta yorumları yayımlanamaz

- ▶ Görsel içeriklere ait paylaşımların tamamen yoruma kapatılması zorunludur.
- ▶ Başka mecralarda yapılmış olsa dahi görsel içeriklere ilişkin yapılan hasta yorumları veya teşekkür ilanı anlamına gelecek ifadeler paylaşılabilir.

Ferdi kaza sigortası yenilendi

Türk Dişhekimleri Birliği'nin organizasyonu ve 35 dişhekimleri odasının katılımıyla bu Odalarımıza üye meslektaşlarımız, 'Ferdi Kaza Sigortası ve Kazaya Bağlı İşgörememezlik Sigortası' kapsamına alındı.

Türk Dişhekimleri Birliği ile BNP Paribas Cardif Emeklilik arasında imzalanan protokole göre sigortalılık süresi 18 Temmuz 2023 tarihinde başlayıp, 18 Temmuz 2024 tarihinde sona erecek.

Teminatlar

Kişi başı sigorta primi:40TL

- Kaza sonucu maluliyet: 20.000 TL
- Kaza sonucu vefat: 20.000 TL
- Kaza sonucu tedavi: 5.000 TL
- Ferdi kazaya bağlı işgörememezlik teminatı: 500 TL / Gün

Meslektaşlarımız ihtiyaç halinde sigorta poliçesinin kapsamı hakkında aşağıdaki linke tıklayarak veya bağlı buldukları Odalarından bilgi alabilirler.

[Başvuru Koşulları ve Ferdi Kaza Sigortası ve Kazaya Bağlı İşgörememezlik Sigortası detayları için tıklayınız...](#)

TDB'den dişhekimliği fakültesi öğrencilerine burs

TDB 2023-2024 eğitim döneminde de dişhekimliği fakültelerinin 1. sınıflarında okuyan toplam 20 öğrenciye karşılıklı olarak eğitim bursu verecek.

Burs başvurusunda bulunmak isteyen adayların 12 Ekim 2023 tarihine kadar başvuru formunu doldurarak, e-mail yoluyla TDB'ye ulaştırmaları gerekiyor.

[TDB Eğitim Bursu Başvuru Formu ve Taahhütname için tıklayın.](#)

Komisyon çalışmalarından

Basın Yayın Komisyonu 7 Ağustos'ta çevrimiçi olarak toplandı. Komisyon Emel Eroğlu (Sorumlu MYK üyesi), Tuğba Alaybeyoğlu Gürbüz, Gizem Bayraktaroğlu, H. Emre Harbalıoğlu, Ayça Hor, Elif Peker Tunç ve İnci Yağdırandan oluşuyor.

Ağız Diş Sağlığı Hizmetlerinde İnsangücü Planlaması ve Finansman Komisyonu 14 Ağustos'ta çevrimiçi olarak toplandı. Komisyon Fatih Güler (Sorumlu MYK üyesi), Hüsnü Çuhadar, Şemsettin Serhat Doğru, Dağhan Erbaz, Töre Genç, Yusuf Sert, Hamza Turan ve Erkan Yarapsan'dan oluşuyor.

Genç Dişhekimleri Komisyonu 22 Ağustos'ta çevrimiçi olarak toplandı. Komisyon Alper Dilek (Sorumlu MYK üyesi), Sait Albayrak, Yıldız Arslan, Özge Duva Yeleser, Ayşe Emek, Barış Kadıgil, Melisa Karabıyık, Tuğçe Nur Özdal, Mehmet Fatih Pakyürek ve Can Ünlü'den oluşuyor.

Mevzuat Komisyonu 10 Ağustos'ta çevrimiçi olarak toplandı. Komisyon R. Naim Şenyurt, Gürbüz Eldeniz (Sorumlu MYK üyeleri), Ali Muhittin Gül, Serhat Işılak, K. Tümay İmre, Behlül Karakaş, Ahmet Örmeci, Fatih Özçayan, Burç Taylan ve Yunus Uçkan'dan oluşuyor.

'Toprağıma, suyuma, ormanıma dokunma!'

Ankara Dişhekimleri Odası Ankara'dan seslendi: "Toprağıma, Suyuma, Ormanıma Dokunma!"

Ankara sağlık emek ve meslek örgütleri Akbelen'de doğaya sahip çıkmak için mücadele eden İkizköylüler'i ve Antakya Dikmece köylülerini karşılayarak dayanışma için basın açıklaması düzenledi.

Ankara Dişhekimleri Odası'nın da katıldığı açıklamada "Akbelen'den elinizi çekin, Akbelen'e dokunmayın! İnsana ve doğaya zarar veren tüm projeleri iptal edin!" denildi.

Çanakkaleli kadın dişhekimleri seramik yapmayı öğreniyor

Çanakkale Dişhekimleri Odası Kadın Dişhekimleri Komisyonu'nun Çanakkale Seramik Müzesi işbirliğiyle düzenlediği "Geleneksel Çanakkale Seramik Tabak Dekor Teknikleri ve Uygulama Atölyesi" 2 Eylül 2023 tarihinde Çanakkale Seramik Müzesi bahçesinde başladı. "Herkes İçin Seramik Atölyeleri" kapsamında düzenlenen atölye üç hafta sürecek ve tüm malzemeler Çanakkale Belediyesi tarafından temin edilecek.

Atölyenin ilk gününde, seramik eğitmenleri, kadın dişhekimlerine, Çanakkale bölgesinin kültürel mirasının bir parçası olan, bölgenin zengin tarihinden, kültürel dokusundan ilham alarak günümüze kadar gelen, değerli bir el sanatı olarak yaşatılmaya çalışan Çanakkale seramikleri hakkında teorik bilgi verdi. Ardından tabak yapmayı uygulamalı olarak gösterdi. Gelecek haftalarda üzerinde dekor çizim çalışmalarını yapacakları tabakları hazırlayan hekimler, 9 Eylül'de Tabak Rötüşleme ve Astarlama, 16 Eylül'de ise Dekor ve Sırlama aşamalarını tamamlayarak bitmiş ürünlerini teslim alacaklar.

Ajandanıza not edin:

TDB 27. Uluslararası Dişhekimliği Kongresi
26-29 Ekim 2023'te Ankara'da

BEGO'yla Köklü Geçmiş Sağlam Gelecek

- 133 Yıllık Tecrübe
- Üstün Alman Teknolojisi
- Geniş Servis Ağı

İDO'dan İstanbul Valisine ziyaret

İstanbul Dişhekimleri Odası Yönetim Kurulu İstanbul Valisi **Davut Gül**'ü makamında ziyaret etti. İDO Başkanı **Berna Aytaç**, Başkan Vekili **Prof.Dr. Ender Kazazoğlu**, Genel Sekreter **Fatma İnci**, Yönetim Kurulu üyeleri **Habip Ertay Atalar**, **Nazlı Zeynep Aktaş**, **Ş.Korkmaz Tuzcuoğlu**, Denetleme Kurulu Başkanı **Caner Zeki Koyuncuoğlu** ve **Oya Peker**'in katıldığı ziyarette İstanbul'da yürütülen toplum ağız ve diş sağlığı hizmetlerine ilişkin planlanan çalışmalar başta olmak üzere, bilgilendirme ve karşılıklı görüş alışverişinde bulunuldu.

Ziyarete ilk olarak tıbbi atık ücretlerinin belirlenmesi sürecinde, İstanbul Dişhekimleri Odası'nın da bulunması konuşuldu. "Yüksek Çevre Kurulu ve Mahalli Çevre Kurullarının Çalışma Usul ve Esaslarına İlişkin Yönetmelik"te belirtilen; "Başkanca gerekli görülmesi halinde, görüş ve önerilerini almak üzere, ilgili kamu kurum ve kuruluşu, bilimsel kuruluş, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, özel sektör ve gönüllü kuruluş temsilcileri ile uzman kişiler de oy hakkı olmaksızın Mahalli Çevre Kurulu toplantılarına davet edilir" hükmü kapsamında İDO'nun bu toplantılara katılarak, dişhekimlerinin durumuna ilişkin görüşlerini aktarmasının önemi vurgulandı.

Fiziki şartlarda esneme istendi

Ziyarete ayrıca; 6 Ekim 2022 tarihli, *Ağız Diş Sağlığı Hizmeti Sunulan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmelik* ile yeniden belirlenen, bina fiziki şartları nedeniyle dişhekimlerinin muayenehane ve klinik açmalarının zorlaşması, özellikle, muayenehanesinin bulunduğu bina, kentsel dönüşüm nedeniyle yıkıldığı için taşınmak zorunda kalan dişhekimlerine, ruhsatlandırmada kolaylık sağlanması ve işyeri ve konut olarak kullanılmakta olan, iskânli binalarda, dişhekimlerine, çalışma ruhsatı verilmesi için destek olunma-

İDO heyetinin İstanbul Valiliği ziyaretinden. (soldan sağa) Oya Peker, Korkmaz Tuzcuoğlu, Genel Sekreter Fatma İnci, İDO Başkanı Berna Aytaç, İstanbul Valisi Davut Gül, İDO Başkan Vekili Prof.Dr. Ender Kazazoğlu, Nazlı Zeynep Aktaş, Habip Ertay Atalar, Caner Zeki Koyuncuoğlu.

sı istendi.

Bu yıl 20-26 Kasım 2023 tarihleri arasında, 22 Kasım Dişhekimliği Gününün de kutlanacağı, Toplum Ağız Diş Sağlığı Haftası etkinliklerinin de konuşulduğu ziyarette; İstanbul Valiliği ile toplumun ağız ve diş sağlığı farkındalığını arttırmak üzere ortak projeler yapılması için konuşuldu.

İDO Afet Komisyonu faaliyete geçti

İstanbul Dişhekimleri Odası (İDO), Afet Komisyonu'nu kurarak önemli bir adım attı. Komisyon, olası bir İstanbul depremine karşı yaklaşık 12 bin üyesini hazırlama ve toplumun ihtiyaç duyacağı sağlık hizmetlerinin planlanmasına katkı sağlama hedefiyle çalışmalarına başladı.

İDO Afet Komisyonu, İstanbul Tabip Odası'nın öncülüğünde oluşturulan "İstanbul Depremine Yönelik Sağlık Hizmetinin Yapılması Çalışma Grubu" nun yürütme sürecine katılarak, diğer meslek odaları, uzmanlık dernekleri, İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) ve bazı ilçe belediyeleriyle işbirliği yaparak İstanbul depremiyle ilgili çalışmalara başladı. Farklı disiplinlerin bir araya geldiği bu çalışmaların sonuçlarını paylaşmak ve bir kongre düzenlemek amacıyla çalışmalar sürdürülüyor.

İDO Afet Komisyonu'nun öncelikli hedefleri arasında risk azaltıcı planlar yapmak, afet anında ve sonrasında üyelerine yönelik eğitimler düzenlemek ve dayanışma ağları kurmak var.

İstanbul Depremine Yönelik Sağlık Hizmetinin Yapılması Çalışma Grubu toplantısı.

Ağız Diş ve Çene Cerrahisi için
360° Çözüm

UNIQUELY

U

AB

Superior Implant Technology

AB Dental
Yüksek Teknolojinin AB'si

AB DENTAL VE TIBBİ CİHAZLAR SAN. TİC. LTD. ŞTİ.

İçerenköy Mah. Mahirbey Sok. Kutay Han No:1 D:9 Ataşehir- İSTANBUL

Tel: +90 216 519 53 00 | Faks: +90 216 519 53 01 | e-posta: bilgi@abdental.com.tr | <http://abdental.com.tr>

[facebook.com/ABDENTALTR](https://www.facebook.com/ABDENTALTR)

[instagram.com/ABDENTALTR](https://www.instagram.com/ABDENTALTR)

[0545. 516 53 00](tel:05455165300)

TDB 13. Ulusal Öğrenci Kongresi İstanbul'daydı

TDB Öğrenci Kolu tarafından düzenlenen TDB 13. Ulusal Öğrenci Kongresi, 1-2 Eylül 2023 tarihlerinde İstanbul Dişhekimleri Odası Öğrenci Kolu'nun katkılarıyla Yıldız Teknik Üniversitesi Davutpaşa Kongre Merkezi'nde gerçekleştirildi.

TDB Öğrenci Kolu'nun 13. Ulusal Öğrenci Kongresi 1-2 Eylül 2023 tarihlerinde Yıldız Teknik Üniversitesi Davutpaşa Kongre Merkezi'nde gerçekleştirildi.

Mayıs 2019'da Antalya'da düzenlenen 12. Kongrenin ardından dört yıl geçtikten sonra yüzüze yapılabilen Kongrenin açılışına TDB Genel Başkanı **Tarık İşmen**, TDB Merkez Yönetim Kurulu üyesi **Alper Dilek**, İstanbul Dişhekimleri Odası Başkanı **Berna Aytaç**, Başkan Vekili **Prof.Dr. Ender Kazazoğlu** ve Yönetim Kurulu üyesi **Dr. Nazlı Zeynep Aktaş** da katıldı.

Dört yıl aranın ardından

Açılış konuşmasında İDO Öğrenci Kolu Başkanı **Gazi Batuhan Öztunç** organizasyonla ilgili bilgiler vererek Kongreye destek sağlayan TDB ve İDO yönetimlerine teşekkür etti. TDB Öğrenci Kolu Başkanı **Ali Toprak** da dişhekimliği öğrencilerinin son yıllarda yaşadıkları sorunlara dikkat çekerek Öğrenci Kolu olarak sorunların dile geti-

rilmesinde ve eksikliklerin giderilmesinde inisiyatif aldıklarını belirtti. İDO Başkanı **Berna Aytaç** kendi öğrencilik dönemlerinden bugüne dişhekimliğinde çok şeyin değiştiğini, gençliğin enerjisinin değişmediğini ifade etti.

Öğrenci Kolu'ndan sorumlu TDB Merkez Yönetim Kurulu üyesi **Alper Dilek** de dişhekimliği öğrencilerinin son üç yılda yaşadığı sorunlardan bahsettikten sonra pandemi döneminde dişhekimliği eğitiminde yaşanan zaafların dünyanın geri kalanında da sorunlar oluşturduğunu, FDI'nın da bu konuyu gündemine aldığını aktardı. **Dilek**, önümüzdeki dönemde de dişhekimliği öğrencilerinin sorunlarının giderilmesinde onların mücadelesine destek vereceklerini söyledi.

İntern öğrencilerin sorunları

TDB Genel Başkanı **Tarık İşmen** dişhekimliği alanında son yılların en büyük sorunlarından birinin kontrolsüzce açılan fakülteler olduğunu belirterek şu anda kurulmuş 105 fakülte olduğunu ve →

24 firmanın da stand açtığı Kongre'ye 1700'ün üzerinde dişhekimliği öğrencisi kayıt yaptırdı.

120. fakültenin de lisans aldığı bilgisini verdi. Sağlık Bakanlığı'nın öngörülerinin dahi yıllık kontenjanın 1500-2000 civarında olmasının yeterli olduğu noktadayken ihtiyacın beş altı katı dişhekimliği mezun edilmesinin dişhekimliğinin geleceğini karartmak anlamına geldiğini söyledi.

İşmen, vakıf üniversitelerinin dişhekimliği fakültelerindeki intern öğrencilerin yaşadığı maaşlarının düşük yatırılması sorununa da dikkat çekti. Kamu üniversitelerinde olduğu gibi asgari ücret düzeyinde maaş almalarının yasal hak olduğunu vurgulayan İşmen söz konusu kurumları dişhekimliği adaylarının

Kongre'nin ilk günü düzenlenen 'Meslek Odalarında Örgütlenmenin Önemi' başlıklı panele konuşmacı olarak İDO Hukuk Danışmanı Gürsan Atar, İDO Başkan Vekili Prof.Dr. Ender Kazazoğlu, TDB Genel Başkanı Tarık İşmen, Biruni Ü.D.F. Dekanı Prof.Dr. İlknur Özcan ve doktora öğrencisi Dişhekimliği Yaşar Tolga Kayım katıldı.

TDB Öğrenci Kolu Başkanı
Ali Toprak:

Öğrencilerin bu kongrelere çok ihtiyacı var

Öncelikle sizi tebrik ederiz. Organizasyonun yer ve zamanını nasıl kararlaştırdınız?

Ankara'da yaptığımız toplantıdan sonra Ankara, Uşak ve İstanbul Yerel Öğrenci Kolları bize sunum yaptılar. Tüm öğrenci kolu başkanlarıyla birlikte sunumlarını dinledik ve İstanbul'da yapılmasını kararlaştırdık.

İstanbul'a karar verilmesinin ardından İstanbul Yerel Öğrenci Kolu Başkanı Gazi Satuhan Öztunç'la birlikte

Kongre mekanı olanaklarını araştırmaya başladık. Kaç kişinin katılabileceğini tahmin etmeye çalışarak elverişli mekanları sıraladık. YTÜ Davutpaşa kampüsündeki Kongre Merkezi'nin en uygunu olduğunda karar kıldık.

Kongre için belirlediğimiz tarihte henüz fakülteler açılmamış olacaktı ama hemen arkasından eğitim yılı başlayacağı için dezavantaj oluşturmayacağını düşündük.

Bu yıl oturum sayısı da çok fazla artmış...

Evet, 33 oturumumuz var. Öğrenci kongreleri için rekor bir sayıya ulaştığımız için oturum sayısının da artması gerekiyordu. 1700'ü aşan bir katılım var, katılım bedeli de makul düzeyde tutulduğu için çok sayıda arkadaşımızı buraya çekebildik.

En önemli sorun olarak neyi görüyorsunuz?

Fakülte sayısının ve be-

raberde kontenjanların yüksekliği. Tabii yine bundan kaynaklanan şekilde öğretim üyesi kadrosu olarak da çok eksikimiz var. Öğrenci arkadaşlarımız da bu yüzden bu tür kongre ve sempozyumlara katılmak için can atıyor. TDB de bize bu konuda büyük bir destek veriyor, onlara bir kez daha teşekkür ediyoruz.

İDO Öğrenci Kolu Başkanı Gazi Batuhan Öztunç, TDB Öğrenci Kolu Başkanı Ali Toprak, İDO Başkanı Berna Aytaç, TDB Merkez Yönetim Kurulu üyesi Alper Dilek ve TDB Genel Başkanı Tarık İşmen açılış töreninde birer konuşma yaptılar.

haklarına saygı göstermeye davet etti. Kongreye başarılar dileyen İşmen gençlerden dişhekimliği hayatlarında meslek örgütü çalışmalarına katkı vermelerini de istedi.

Törenin ardından bilimsel program başladı. Türkiye'nin dört bir yanından gelen 1700'ü aşkın dişhekimliği fakültesi öğrencisi hem bilimsel gelişmeleri hem de sektördeki son gelişmeleri yakından takip etme şansına sahip oldular. Etkinliğe destek veren 24 sponsor firma da fuaye alanında stand açtı.

Bilimsel programda 33 farklı konuşmacı farklı uzmanlık alanlarından bilgi ve deneyimlerini paylaştı. Katılımcılar, güncel araştırmalar, tedavi yöntemleri ve dişhekimliği pratiği hakkında en son bilgileri öğrendiler. Kongre boyunca düzenlenen 9 workshop ise katılımcılara interaktif öğrenme fırsatları sundu. Katılımcılar, uygulamalı çalışmalarla bilgi ve becerilerini daha da geliştirme şansını elde ettiler.

Oditoryum dışında YTÜ Kongre Merkezi'nin üç salonu daha TDB 13. Öğrenci Kongresi için tahsis edildi.

İstanbul Dişhekimleri Odası Başkan Vekili
Prof.Dr. Ender Kazazoğlu:

Eğitimde büyük bir açık var

Programı oluştururken nelere dikkat ettiniz?

Covid-19 pandemisinin ardından uzunca süre aksayan dişhekimliği eğitimi depremin ardından yeniden online eğitime dönülmeye bir darbe daha almış oldu. Kışın İstanbul'da yaptığımız eğitimlerde ilginin büyük olduğunu ve duyuru yapıldıktan kısa bir süre sonra kayıtların dolduğunu gözlemledik. 13. Öğrenci Kongresi'nin İstanbul'da yapılması kararlaştırılınca

büyük kapasiteli bir yerde yapmak istedik. Programı oluştururken de Öğrenci Kolu'ndaki genç arkadaşlarımıza sorduk; programla tümüyle onların fikirleriyle oluştu. Ben sadece bazı noktalarda biraz yönlendirme yaptım. Konferanslar dışında çok sayıda da kursumuz var.

Neden YTÜ Kongre Merkezi'ni seçtiniz?

Büyük bir oditoryumu var, kapasite açısından uygun

ve çok düşük bir ücretle bize tahsis ettiler. YTÜ Rektörü Prof. Dr. Tamer Yılmaz'a ve Kültür Merkezi Müdürlüğüne çok teşekkür ediyorum.

Katılım daha çok İstanbul'dan mı?

Türkiye'nin her yerinden katılım var ama büyük çoğunluğu İstanbul'dan tabii. Biz İstanbul Dişhekimleri Odası olarak deprem bölgesinden 100 dişhekimliği öğrencisinin kayıt ücretini

karşılacağımızı belirttik. Uzaklık vb nedenlerle 68 öğrenci gelebildi.

TDB Öğrenci Kongresi pandemiden sonra önemi daha da artan bir etkinlik oldu. Büyük bir açık var, belki de her ay benzer etkinlikler yapmalıyız. Eğitimdeki açığı tek başına biz burada kapatamayız ama işin bir ucundan tutmuş oluruz.

27. Uluslararası Dişhekimliği Kongresi

26 - 29 EKİM 2023 | Congressium - Ankara

Cumhuriyetimizin 100. yılında, 100 yıllık heyecanla ve umutla ∞
EXPODENTAL 2023'te sizleri bekliyor olacağız

DIO IMPLANT

Panel: Meslek Odalarında Örgütlenmenin Önemi

Kongrenin ilk günü bilimsel programın yanında Kongre'nin ilk günü düzenlenen 'Meslek Odalarında Örgütlenmenin Önemi' başlıklı bir panel de düzenlendi. Panele konuşmacı olarak İDO Hukuk Danışmanı Gürsan Atar, İDO Başkan Vekili Prof.Dr. Ender Kazazoğlu, TDB Genel Başkanı Tarık İşmen, Biruni Ü.D.F. Dekanı Prof.Dr. İlknur Özcan ve doktora öğrencisi Dişhekimi Yaşar Tolga Kayım katıldı.

Dişhekimliği öğrencilerinin soru ve yorumları bazı öğretim üyelerinin mobbinge varan davranışlarından yakınma ve vakıf üniversitelerinde intern öğrencilere maaşlarının çok düşük düzeylerden ödenmesi noktasında yoğunlaştı.

Kongre bilimsel programın tamamlanmasının ardından ikinci günün akşamı düzenlenen konserle sona erdi.

Kongre'yi var eden dinamik ekip bir arada:

- Gazi Batuhan Öztunç - Organizasyon Komitesi Başkanı
- Ali Toprak - Kongre Başkanı
- Beyza Yaren Öztunç - Genel Sekreter
- Murat Ökmen - Teknik Komite Başkanı
- Zeynep Ebrar Nazlı - Bilimsel Komite Başkanı
- Ufuk Tan İşman - Kayıt Komitesi Başkanı
- Sila Beşlioğlu - Halkla İlişkiler Komitesi Başkanı
- Alp Arslan - Sergi Fuaye Komitesi Başkanı
- Abdürrahim Akçay - TDB Öğrenci Kolu Kongre Sorumlusu
- Enes Kürşat Tunç - Mali İşler Komitesi Başkanı
- Dilara Balcı - Basım Yayın Komitesi Başkanı
- Ceren Sare Reis - Sosyal Etkinlik Komitesi Başkanı

Öğrenci Kolu'ndan Sorumlu TDB Merkez Yönetim Kurulu üyesi **Alper Dilek:**

İlk gün 6 binin üzerinde başvuru yapıldı

Bu yıl rekor bir katılım görünüyor. Sebep ne sizce?

Pandemiden dolayı uzunca bir süredir yüzyüze kongre yapılmamıştı; etkenlerden biri bu. İkincisi, İstanbul'da 30'a yakın dişhekimliği fakültesi var, Kongre'nin İstanbul'da yapılması katılımı çok olumlu etkiledi. Ama bence esas faktör, pandeminin ve bu yıl da depremin olumsuz etkilerine maruz kalan dişhekimliği öğrencilerinin eksiklerini gidermek amacıyla bu tür etkinlikleri

kaçırmak istememesi.

Bu sebeple de siz burada 1700 katılımcı görüyorsunuz ama salonların kapasitesini aşmamak için katılımı sınırladık. Yoksa kaydın açıldığı ilk gün 6 binin üzerinde başvuru yapıldı, sistemimiz bir süre bloke oldu. Katılım ücretinin sembolik düzeyde belirlenmesi de bunda etkili oldu tabii.

Her sınıftan öğrencinin katılımına açık mı Kongre?

Evet açık. Yalnız, şu an

elimde istatistikler yok ama en büyük katılımın 4 ve 5. sınıf öğrencileri olduğunu tahmin edebiliriz. Program tabii ki dişhekimlerine değil dişhekimliği öğrencilerine yönelik hazırlanıyor ama muhtemelen daha çok üst sınıfların rağbet gösterecektir.

Öğrenci Kolu bu eğitim açığına yönelik başka etkinlikler de yapacak mı?

Dişhekimliği fakültelerindeki öğrenciler son iki üç yıldır zorlu bir dönemden geçi-

yor. Teorik olarak ve daha çok da pratik olarak birçok eksikle mezun oluyorlar. Pandemi dünyada da benzer sorunlara yol açtı, FDI da bu sorunu gündemine aldı. Biz de öğrencilik döneminde TDB Öğrenci Kolu'nun, mezun olduktan sonra da Odalarımızın ve TDB'nin SDE etkinlikleriyle onlara destek olmaya çalışıyoruz.

Kerr™
RESTORATIVES

**Mimarların başarısı malzeme seçimlerinde gizlidir.
Diş hekimlerinin de öyle.**

Yeni Maxcem Elite™, şimdi Dentin Tabakasına %90 Daha Yüksek Bağlanıyor

Maxcem Elite 10 yılı aşkın bir süredir indirekt restorasyonlarındaki başarınızı inşa etmenize yardımcı olmaktadır. Olağanüstü performansı ve sürekli geliştirilen özellikleri ile, şimdi ve gelecekte de sizi başarıya bağlayacaktır.

Yüksek bağlanma gücü, ideal kıvamı ve kolay uygulanabilirliği ile Maxcem Elite self-etch, self adeziv rezin siman indirekt restorasyonlar için size sınıfındaki en iyi adezyonu sağlar.

Maxcem Elite™

www.kerrdental.com/tr-tr

Küçükbakkalköy mah. Rüya sok.
Çubukçuoğlu İş Merkezi, No: 11 Kat:2-3 34750 - Ataşehir, İstanbul - Telefon : +90 216 469 11 71

Kongre Dış İlişkiler Komitesi Başkanı
Prof.Dr. Burcu Özdemir:

FDI Kongresi Ankara'yı da olumlu etkileyecek

TDB 27. Uluslararası Dışhekimliği Kongresi Cumhuriyet'in 100. yıldönümünde 26-29 Ekim 2023'te Ankara Congresium'da yapılacak. Kongre organizasyonu ile ilgili olarak Dış İlişkiler Komitesi Başkanı Prof.Dr. Burcu Özdemir, Teknik Komite Başkanı Ercan Sükut ve Basın Yayın Komitesi Başkanı Prof.Dr. Emre Barış'tan bilgi aldık.

Dış İlişkiler Komitesi'nin oluşumunu ve bugüne kadar yaptığınız çalışmaları özetleyebilir misiniz?

Tecrübeli hocalarım ve meslektaşlarımdan oluşan TDB Dış İlişkiler Komisyonu'nun en yeni üyesi olmanın heyecanını yaşıyorum. TDB Dış İlişkiler Komisyonumuz **Tarık İşmen** (Sorumlu MYK Üyesi), **Prof.Dr. Taner Yücel**, **Dr. Uğur Ergin**, **Dr. Duygu İlhan**, **Dr. Yaprak Kalkan**, **Ersel Özdemir**, **Prof.Dr. Hakan Özyuvacı**, **Prof. Dr. Hande Şar Sancaklı**, **Dr. Sina Saygılı**, **Prof.Dr. Nermin Tarhan** ve ben olmak üzere 11 üyeden oluşuyor.

TDB çok uzun yıllardan beri Dünya Dışhekimleri Birliği FDI ve onun

Avrupa Bölge Örgütü olan ERO ile çok verimli işbirlikleri yaparak bugünlere gelmiş bir meslek örgütüdür. Bu verimli iş birlikleri için birçok örnek verilebilir ancak, zirve yaptığı yıl, 2013 İstanbul'da yapılan FDI Dünya Dışhekimliği Kongresi olmuştur diyebiliriz.

2013 FDI İstanbul Kongresi ülkemizde gerçekleştirilen ilk FDI kongresi olma özelliğindedir ve o yıl ülkemiz dışhekimlerinin mesleki ve akademik başarıları ile ülkemizde üretilen dışhekimliği tıbbi alet ve materyallerinden, sağlık turizmine konunun bütün boyutlarıyla tanıtımının gerçekleştirildiği çok başarılı bir kongreye imza atılmıştır. Zaten 10 yıl gibi kısa bir süre sonra FDI Dünya Dışhekimliği Kongresinin →

tekrar İstanbul'da gerçekleştirilmesine karar verilmesinin 2013 Kongresinin başarısının en büyük kanıtı olduğunu düşünüyoruz.

Bu dönemde Komitemizin en önemli çalışmalarının başında bu yıl İstanbul'da gerçekleştirilen ERO Genel Kurulu toplantısı gelmektedir. ERO Yönetim Kurulu Genel Sekreteri hocamız Prof.Dr. Taner Yücel'in gayretleri ve Cumhuriyetimizin 100. kuruluş yılı münasebetiyle İstanbul'a alınan bu toplantı, TDB Dış İlişkiler Komisyonu üyelerinin özverili çalışması ile 28-29 Nisan 2023 tarihinde İstanbul'da çok geniş bir uluslararası katılımı gerçekleştirilmiş ve çok başarılı geçmiştir. Bu toplantı aynı zamanda İstanbul'da yapılan ikinci ERO Genel Kurulu toplantısı olma niteliği taşımıştır.

FDI Kongresi'nin 2024'te Türkiye'de yapılması kesinleşti. Bu durum bu yılki uluslararası katılımı etkileyebilir mi?

2024 FDI Kongresi'nin İstanbul'da yapılacak olmasının Ekim 2023'de Ankara'da yapılacak TDB 27. Uluslararası Dişhekimliği Kongresine uluslararası katılımı da olumlu etkileyeceğini düşünüyorum. 2023 ERO Genel Kurul toplantısı da dikkate alındığında her başarılı uluslararası toplantı ve kongre organizasyonu, hem TDB'nin uluslararası arenada görünürlüğünü ve gücünü arttıracak, hem de ülkemizin tanıtımına katkıda bulunacaktır. □

Kongre Teknik Komitesi Başkanı Ercan Süküt: Sıfır sorunlu Kongre hedefliyoruz

Teknik Komite olarak bugüne kadar yaptığınız çalışmaların özetler misiniz?

Teknik Komite olarak Bilimsel Komite'nin çalışmalarını yakından takip ederek onların talepleri doğrultusunda teknik ihtiyaçları belirledik. **ATO**

Congresium ile anlaşıldıktan sonra yerinde incelemeler yaparak **Congresium**'un teknik altyapısından maksimum seviyede faydalanmak için planlamalarımızı yaptık. Görevlerimizin büyük kısmının Kongre sırasında gerçekleşeceğinin bilincindeyiz. Artık hazırlıklarımız tamam ve Kongre zamanını heyecanla bekliyoruz.

Görev tanımınızda neler yer alıyor?

Kongre ve sergi salonlarının bütün teknik donanımından sorumluyuz. Kongrenin teknik ihtiyaçlarını belirlemek ve bunların teminini sağlamak başlıca görevimiz. Yine bu teknik malzemeleri kullanacak personelin eğitimlerini yapmak, simultane tercüme sisteminin düzenli işlemini sağlamak gibi görevlerimiz var.

TDB Kongre ve Fuar Yönergesi'nde belirlenmiş görevlerin ötesinde son teknolojik gelişmelerin Kongre'de kullanılabilmesini sağlamak da yine görevlerimiz arasında. Teknik Komite olarak Kongre'mizin sorunsuz tamamlanabilmesi için gerekli tüm özeni gösteriyoruz.

Congresium Kongre ve Fuar Merkezi'nin avantaj-dezavantajları neler?

Congresium, devasa ve etkileyici mimari yapısının yanında gelişmiş teknolojik altyapısı ve çözümleriyle de işimizi oldukça kolaylaştırıyor. **Congresium**'un 80 bin metrekarelik kullanım alanı, 10 bin metrekarelik fuar ve sergi salonları her ihtiyaca cevap verecek şekilde planlanmış. Sosyal programlara da geniş terasıyla ev sahipliği yapabilecek olması bizim için büyük bir avantaj olacak.

Meslektaşlarımıza yönelik mesajınız...

Çok anlamlı bir tarihte düzenleyeceğimiz Kongremizde meslektaşlarımızı 100. yıla yakışır bir şekilde ağırlayacağız. Bu görkemli Kongrede hep birlikte olalım. □

TEKNİK KOMİTE

Ercan Süküt (*Başkan*)
Bahadır Seydioğlu
Turgut Burak Cerit
Ulaş Bora Aktaş

Basın Yayın Komitesi Başkanı
Prof. Dr. Emre Barış:

Günlük Kongre gazetesi yayımlayacağız

BASIN YAYIN KOMİTESİ

Prof. Dr. Emre Barış (Başkan)
Dr. Onur Ağmaz
Dr. Seda Deniz Kalkan
Sedat Sakallı
Tuğba Alaybeyoğlu Gürbüz

Basın Yayın Komitesi olarak görev tanımınız nedir?

Basın Yayın Komitesi olarak uluslararası kongremizin her türlü baskı ve yayım işlerini düzenleyip organizasyon komitesi tarafından belirlenen her türlü baskı işlerinin takipçisi olacağız. Davetiyeler, duyurular, afişler, bildiri özetleri, program kitapları, katılım sertifikaları, bülten veya gazete gibi tüm basılı evrakın hazırlanmasında görev alacağız.

Komite olarak bugüne kadar yaptığınız çalışmalarını özetleyebilir misiniz?

Organizasyon Komitesi ile birlikte gerçekleştirilen toplantılar neticesinde Komite üyelerimizin görev dağılımları ve sorumlulukları belirlendi, davetiyeler ve ön duyurular ilgililere ulaştırıldı. Bildiri özetlerinin düzenlenmesi ve program kitaplarının hazırlanması çalışmalarımız devam ediyor.

Kongre Gazetesi
Ankara'da yapılan son
TDB Kongresi'nde
'Kongre Günlüğü'
adıla yayımlanmıştır.

Kongre gazetesi çıkarılacak mı bu yıl?

Kongremizde gerçekleşen etkinlikleri değerli meslektaşlarımıza anında duyuracak Kongre gazetemi-zi hazırlayacağız. Gazetemizin mizanpajı ivedilikle tamamlanarak gün sonunda meslektaşlarımızın erişimine hazır hale gelecektir.

Meslektaşlarımıza mesajınız...

Cumhuriyetimizin 100. yılında, 100. yıl ruhuna yakışan bir anlayışla hazırladığımız 27. TDB Uluslararası Dişhekimliği kongremize 26-29 Ekim 2023 tarihinde Ankara'ya tüm meslektaşlarımızı bekliyoruz.

TÜRK DİŞHEKİMLERİ BİRLİĞİ
27. ULUSLARARASI DİŞHEKİMLİĞİ KONGRESİ
100 yıllık heyecanla ve umutla
26-29 EKİM 2023, CONGRESSUM - ANKARA

Bilimsel Program Yayınlanmıştır

Bilimsel program ve diğer tüm detaylar için;
www.fdbkongreleri.org

EXPONENTIAL 2023

TÜRK DİŞHEKİMLERİ BİRLİĞİ
27. ULUSLARARASI DİŞHEKİMLİĞİ KONGRESİ
100 yıllık heyecanla ve umutla
26-29 EKİM 2023, CONGRESSUM - ANKARA
EXPONENTIAL 2023

DİŞHEKİMLİĞİNDE TANITIMIN ETİK VE YASAL İLKELERİ: SOSYAL MEDYA

28 Ekim 2023, Cumartesi
09:00-10:40

Prof. Dr. Gürkan Sert
Av. Mustafa Güler

Detaylar için;
www.fdbkongreleri.org

İnteraktif Oturum

TÜRK DİŞHEKİMLERİ BİRLİĞİ
27. ULUSLARARASI DİŞHEKİMLİĞİ KONGRESİ
100 yıllık heyecanla ve umutla
26-29 EKİM 2023, CONGRESSUM - ANKARA

KONGRE KURSLARIMIZ
26 Ekim 2023, Perşembe | 14:30-16:10

Radyoanatomide İnsana Karşı Craniocatch Yapay Zeka

Eğitmen:
Dr. Öğr. Üyesi Ali Sinan Horasan

*Kurs kaydı kontenjanla sınırlıdır.
Kurs kaydı ve diğer detaylar için; www.fdbkongreleri.org

EXPONENTIAL 2023

Kongreye ilgili olarak sosyal medyada sıkça yapılan duyurular artık en etkili tanıtım araçlarından biri haline geldi.

Yeni A2 LED

1 YIL GARANTİ

1000 SAAT LED ÖMRÜ

520.000 RPM

30 W GÜÇ

3. NOKTADAN ETKİN
SU SOĞUTMA

METRO DİŞ

G.M.K. Bulvarı No:17/4 Demirtepe
Kızılay-ANKARA

W: 0532 401 96 76 T: 0312 231 83 76

www.metrodis.com.tr - info@metrodis.com.tr

TDB Merkez Yönetim Kurulu üyesi
Selhan Kaya:

Sınırlar daha net ortaya konacak

Geçtiğimiz ay Sağlık Bakanlığı tarafından yayımlanan Sağlık Hizmetlerinde Tanıtım ve Bilgilendirme Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik üzerine TDB Tanıtım ve Bilgilendirme Komisyonu'ndan sorumlu Merkez Yönetim Kurulu üyesi Selhan Kaya'nın değerlendirmelerini aldık. Sağlık Turizmi ve Ağız Diş Sağlığı Hizmetlerine Yansımaları Komisyonu'nun da sorumlularından olan Kaya, sınırların Yönetmelikle belirlenmiş olmasının reklamlarla mücadelede Odaların elini güçlendireceğini ifade ediyor.

Öncelikle sizi biraz tanıyabilir miyiz?

İstanbul Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi'nden 2005 yılında mezun oldum. Aynı yıl İstanbul Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi Ağız, Diş, Çene Hastalıkları ve Cerrahisi Anabilim Dalı'nda dokto-

ra eğitime başladım. 2005-2010 yılları arasında İstanbul Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi bünyesinde akademik ve klinik çalışmalar yürüttüm. 2011 Nisan ayından bu yana Antalya'da bulunan kliniğimde çalışmalarımı sürdürmekteyim.

2012-2014, 2014-2016 yıllarında iki dönem Antalya Dişhekimleri Odası Yönetim Kurulu üyesi, 2016-2018 yıllarında Genel Sekreter, 2018-2022 yıllarında da üç dönem Başkanvekili olarak görev yaptım. Beş dönemdir TDB delegesiyim, içinde bulunduğumuz 19. dönemde Merkez Yönetim Kurulu üyesi olarak görev yapıyorum.

Evli ve iki oğul sahibiyim.

Merkez Yönetim Kurulu'nda Tanıtım ve Bilgilendirme Komisyonu'ndan da (Tolga Beray'la birlikte) sorumlusunuz. Güncel bir konu olduğu için önce oradan başlayalım; geçtiğimiz ay Sağlık Bakanlığı tarafından yayımlanan Sağlık Hizmetlerinde Tanıtım ve Bilgilendirme Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik'i nasıl değerlendiriyorsunuz?

Bu yönetmelikle bilgilendirme ve tanıtımın kapsamı ile görsel kullanımına ilişkin sınırlar Sağlık Bakanlığı tarafından ilk defa bu kadar kapsamlı bir şekilde belirleniyor. Aynı zamanda, sağlık hizmetlerinde açık ya da örtülü reklam yapılmasının yasak olduğu belirtiliyor.

Türkiye'de dişhekimlerinin yukarıdaki gibi reklam yapması Sağlık Bakanlığı tarafından yayımlanan yeni Yönetmelikle de tamamen yasaklandı.

Denetim ve yaptırımla ilgili olarak illerde valilik onayıyla kurulacak olan sağlıkta bilgilendirme tanıtım faaliyetleri il değerlendirme komisyonlarından bahsedilirken tüm bu gelişmeler özellikle reklama dair Odalarımızın mücadelesine ve iş yükünün azaltılmasına büyük ölçüde katkı sağlayacaktır. Komisyonların faaliyete geçmesiyle süreci beraberce göreceğiz.

Tanıtım ve bilgilendirmelerde görsel kullanımının sınırları da Sağlık Bakanlığı tarafından ilk defa düzenleniyor. Yapılan düzenlemelerin birçoğu tarafımızdan olumlu karşılanırsa da günümüz teknolojisinde yoğun bir talep gören özellikle öncesi/sonrası paylaşım kurallarında bazı eksiklikler görülüyor.

İllerde kurulacak komisyonların odalarımız disiplin kurullarıyla da her türlü şikayeti eş zamanlı yürütecek olması süreç içerisinde etik ve deontolojik sınırların daha net ortaya koyulduğu, her meslektaşımız için eşit koşulların oluşacağı ve toplumun da doğru bilgiye doğru kanallarla ulaşacağı bir sonuç doğuracağını umut ediyorum.

Reklam yasağı bugüne kadar çeşitli yasa ve yönetmeliklerde yer alsa da sosyal medyanın yaygınlaşmasıyla birlikte disiplin yönetmeliğinin dışına çıkılmaya başlanmıştır. Yönetmeliğin bu konuda katkısı olur mu?

Günümüzde tanıtım ve bilgilendirmede görsel kullanımını çağımızın bir gerekliliği diye düşünüyorum. Ama bunun etik sınırları ve tüm meslektaşlarımız için hakkaniyetli kurallar silsilesiyle yapılabilmesi bir gereklilik. Toplumun yanlış yönlendiren ya da talep oluşturarak haksız rekabet yaratan paylaşımların son dönemde artmış olması Bakanlığın da dikkatini çekmiş olmalı. Özellikle komisyonların vereceği cezaların reklam için caydırıcılık oluşturabileceğini düşünüyorum.

Tüm meslektaşlarımızın kurallara uyacağını umuyor, mesleğimizin geleceği için önce meslektaşlarımızı korumamız gerekliliğinden reklamdan uzak duracağını temenni ediyorum.

Merkez Yönetim Kurulu'nda

Yeni Yönetmelikte 'öncesi/sonrası'yla ilgili ibare şu şekilde yer alıyor: Tedavinin etkilerini kıyaslayıcı ve talep oluşturan nitelikte öncesi ve/veya sonrası görsellerin bulunması yasaktır.

Sağlık Turizmi ve Ağız Diş Sağlığı Hizmetlerine Yansımaları Komisyonu'ndan da (Fatih Güler'le birlikte) sorumlusunuz. Komisyonun kuruluş amacı nedir, görev kapsamında neler var?

Sağlık Turizmi ve Ağız Diş Sağlığı Hizmetlerine Yansımaları Komisyonu TDB komisyonları arasında 2006 yılından beri faaliyet gösteren bir Komisyondur.

Sağlık hizmeti ihtiyacının karşılanmasının, tüm dünya insanları için dünyanın neresinden isterlerse oradan karşılamalarının bir hasta hakkı olduğu gerçeğiyle Uluslararası Sağlık Hizmetleri (USH)'ni idealize etmeye çalışmak, sorunları ve çözüm önerilerini ortaya koymak adına bu komisyon faaliyetlerini sürdürmektedir.

Sağlık turizmi çok yerleşik bir kavram olmakla birlikte, 2017'de çıkan yönetmelikle USH, ülkemiz dışhekimliği hizmetlerinde de hızla uygulanmaya başladı. Bazı klinikler sadece USH yapar oldular.

Her yeni uygulama gibi avantaj ve dezavantajlar, ancak bir süre sonra daha net ortaya çıkmaya başlıyor. Bir yanda dünya insanların kendi ülkelerinde alamadığı sağlık hizmetlerini bu hizmetlerin çok daha ucuz olduğu ülkelere karşılayabilmeleri, sağlıklarına kavuşabilmeleri, uzun bekleme sürelerinden kurtulabilmeleri gibi olanaklara kavuşurlarken bir yandan da hizmet kalitesindeki belli etik ve deontolojik eksiklerin olabilmesiyle yeterli ve doğru hizmeti alamamalarına da yol açabiliyor. Günden güne artan aracı kurumların zaman zaman görev tanımlarını aşan davranışları da olumsuzluklar arasında.

Mesleki değerleri kaybetmeden, giderek artış gösteren bu hizmeti en doğru şekilde yerine getirebilmenin yol ve yöntemlerini Komisyon faaliyetlerimizle ortaya koymak ve Sağlık Bakanlığı ile iletişimde olarak Yönetmelikteki eksik ve yanlış noktaları düzenlemeye çalışmak Komisyon faaliyetlerimizin temelini oluşturuyor.

'Sağlık Turizmi' kavramına TDB'nin bakışı nasıl? Sağlık turizmi artık bir ülke gerçeği. TDB olarak bunun dışında kalamayız, ancak hem mesle-

'Haksız rekabet yaratan paylaşımların son dönemde artmış olması Bakanlığın da dikkatini çekmiş olmalı. Özellikle komisyonların vereceği cezaların reklam için caydırıcılık oluşturabileceğini düşünüyorum.'

Yönetmelik, ameliyathane veya tıbbi girişim sırasında hasta görseli paylaşmayı da yasaklıyor.

ki değerleri korumak hem de hasta haklarının korunarak sağlık hizmetlerinin optimum düzeyde yerine getirilmesi sağlamak adına en doğru yöntemi ortaya koymak zorundayız. Sürdürülebilirlik ülkemizde her alanda en büyük sorun. TDB sağlık turizminin sürdürülebilirliğiyle ilgili görev ve sorumluluğu taşımaktadır.

Sağlık turizminin yoğun olarak yapıldığı bir bölgede çalışıyorsunuz. Sağlık turizminin beraberinde getirdiği aracı kurumlar gibi sorunlar var. Bunların yaygınlığı ve sağlık kuruluşlarıyla ilişkilerini nasıl gözlemliyorsunuz?

Antalya bölgesi sağlık turizminin yoğun olarak uygulandığı bir bölge. Sağlık Bakanlığı aracı kurumları da Yönetmelik içerisinde değerlendirmiş durumda. Türkiye ölçeğinde 800 kadar TURSAB belgeli Sağlık Turizmi Yetki Belgesi almış aracı kurum bulunuyor. Buna karşılık yetki belgesine sahip 750 kadar ağız ve diş sağlığı hizmeti veren sağlık kuruluşu var.

Bu sayıların haricinde yetki belgesine sahip olmadan da sağlık turizmi yapan sağlık kuruluşları ve aracı kurumların olduğunu biliyoruz. Antalya ve İstanbul sağlık kuruluşu ve aracı kurum sayısının üçte ikisine sahip. Tüm meslektaşlarımız etik sınırlarda hizmet vermek için uğraşiyor.

Her işte olduğu gibi işini doğru ve hakkaniyetli yapan aracı kuruluşların yanında sağlık hizmetlerini sadece ticari bazda düşünüp belli manipülasyonlarla hem sağlık kuruluşlarını hem de hasta sağlığını olumsuzluğa iten bakış açılarıyla da karşılaşabiliyoruz. Sağlık turizmini global bir yapıda düşünüp değerlendirmek ve kural ve kaideleriyle hizmeti yerine getirebilmek adına hep beraber topyekün bir bakış açısına bürünmek zorundayız.

'Her işte olduğu gibi sağlık turizminde de işini doğru ve hakkaniyetli yapan aracı kuruluşların yanında sağlık hizmetlerini sadece ticari bazda düşünüp belli manipülasyonlarla hem de hasta sağlığını olumsuzluğa iten bakış açılarıyla karşılaşabiliyoruz.'

Antalya Dişhekimleri Odamız da bu konuda çeşitli çalıştaylar düzenleyerek, tüm bileşenleri bir araya getirip ve doğruyu hep beraber ortaya koyup özümsemek yönünde çalışmalar yapıyor. Yakın tarihte (2 Aralık 2023) geniş kapsamlı bir sağlık turizmi çalıştayı TDB'nin de koordinasyonuyla Belek'te düzenlenecek. Buradan konuyla ilgilenen tüm meslektaşlarımızı da davet etmiş olalım.

Sağlık turizmine yönelik çalışan polikliniklerin, çalıştırdıkları dişhekimlerine yönelik ücret ve özlük hakları gibi konularda suistimalleri ya da hastayı gerekli olmayan tedavilere yönlendirmeye zorlamaları gibi baskıları kulağınıza geliyor mu?

Meslektaşlarımızın özlük hakları problemleri ve gereğinden fazla tedavi sadece sağlık turizmine bağlanabilecek bir sorun değil. Sağlık hizmetlerinin ticari bir meta olarak görülmeye başlamasıyla farklı iş kollarından yatırımcıların sağlık tesisi açmaya yöneldiğini görüyoruz.

Merkez gibi resmi ortaklıkların yanı sıra özellikle genç meslektaşlar üzerinden gizli ortaklıklarla açılmış polikliniklerde yaklaşım daha çok emeği sözmürmeye ve hastaya overtreatment dediğimiz gereğinden fazla tedavilerin uygulanmasına yönelik olabiliyor. Bu hem meslektaşlarımızın hem hastaların mağduriyetinin yanı sıra sağlık hizmetlerinin sürdürülebilirliğine de olumsuz etkiler yaratabiliyor. Komisyon faaliyetlerimiz içerisinde bu konulara da yoğunlaşmış durumdayız.

Sağlık turizminde hem hasta sağlığı hem de etik açısından riskli noktalar neler? Muayenehaneler sağlık turizmi içinde yer alabilir mi?

Aslında hem hasta sağlığı hem de etik değerler açısından yerli hasta-yabancı hasta ayrımı yapmak çok doğru değil. Mesleğimizin kutsallığı

Sağlık Turizmi 2000'li yılların başından bu yana dişhekimliği camiasında da çeşitli yönleriyle tartışılıyor. Geçtiğimiz yıl 15 Ekim'de Adana Dişhekimleri Odası da konuyu ele alan bir Çalıştay düzenlemişti.

Turism dentale in Albania

*Regalati una vacanza
e torna con un nuovo sorriso!*

Risparmiare
fino a **70%**

- ✓ prezzi super convenienti
- ✓ clinica ad elevata tecnologia
- ✓ materiali di prima qualità

Özellikle ekonomisi zayıf olan ülkelerdeki hekimler emeğin serbest dolaşımının engellendiği koşullarda çare olarak sağlık turizmine yöneliyor.

ve insanın doku bütünlüğüne müdahale edebilme lütfü öncelikli olarak biz hekimler ve sonra tüm sağlık bileşenleri tarafından doğru algılanıp doğru yönlendirilmeli diye düşünüyorum. Bunun sağlık turizmine indirgenmiş kısmındaysa ülke politikası haline gelmiş bu yapıya doğru sahip çıkmalı ve öncelikli hasta sağlığı mottosunu var gücümüzle korumaya çalışmalıyız. Hepimizin profesyonel işi bu ancak mesleğimizin etik değerlerinin öneminden dolayı doğru işleri doğru şekilde yapmaya çalışarak hizmet vermek zorundayız.

Muayenehaneler de muhakkak sağlık turizmi içerisinde yer almalı, zaten buna dair yasal bir engel yok. Sağlık Bakanlığının yönetmeliğinde Sağlık Turizmi Yetki Belgesi kriterleri muayenehaneler için daha yumuşak koşullar içerebilir düşün- cesindeyim.

Sağlık turizmine yönelik en önemli eleştirilerden biri de hastanın uzun süreli takibinin yapılması ve hatalı tedavilerin yol açacağı sorunlardı. Bu açılardan ciddi sorunlar ortaya çıkıyor mu?

Aslında kilometrelerce yol kat edip sağlık hizmeti almayı kabul etmiş bu hastaları doğru bilgilendirdiğimiz takdirde tedavilerinin takibiyle ilgili gerek belli periyotlarla yeniden kontrole gelmek, gerekse ülkesinde yaptıracığı rutin kontrollerin sonucunu bildirmek gibi bir yol sağlıklı işleyebiliyor. Bu anlamda yapılan tedavilere dair tüm dökümanın hastalara ayrıntılı bir şekilde teslim edilmesi hasta sağlığı açısından takibi kolaylaştırabiliyor.

Komplikasyon ya da başarısızlıklardaysa hastaya sahip çıkıp problemin arkasında durmak hem hasta sağlığına olan saygımızı korumak hem de sağlık turizminin sürdürülebilirliği kapsamında olumlu sonuçlar yaratabiliyor. Şöyle bir gerçek var ki aslında bu hasta grubu ülkesinde gerek maddi

gerekse fiziki şartlardan dolayı tedavi alamayan hasta grubu. Bir de ülkemizde var olan üst düzey hekimliğin gerekliliklerini de korumaya devam edersek, her şeyin globalleştiği bir dünya düze- ninde sağlık hizmetlerinin de bu minvalde devam edebileceği düşüncesindeyim.

'Muayenehaneler de muhakkak sağlık turizmi içerisinde yer almalı, zaten buna dair yasal bir engel yok. Sağlık Turizmi Yetki Belgesi kriterleri muayenehaneler için daha yumuşak koşullar içerebilir...!'

Antalya Dişhekimleri Odası'nda uzun süre görev aldınız. Şimdi de TDB Merkez Yönetim Kurulu üyesisiniz. Meslek örgütünde ya da gönüllülük esasıyla çalışılan bir sivil toplum kuruluşunda görev almak sizin için nasıl bir tatmin sağlıyor?

Şimdiye kadar birçok akademik topluluk ve yardımlaşma derneklerinde görev yaptım. Ama mesleğimin başından beri büyük bir zevkle görev aldığım Antalya Dişhekimleri Odası ve şimdi de TDB'deki çalışmalarımın verdiği mutluluk hep

başka oldu.

Bunun primer nedeninin mesleğimize olan sevgim ve onu korumak kollamak yönündeki motivasyonum olduğunu düşünüyorum. Gönüllük esaslı her çalışma eminim ki çok değerlidir ancak meslek örgütünüze dair yapılan en ufak bir katkı sizi her zaman çok mutlu kılacaktır. Hızla büyüyen ve gençleşen meslek örgütümüzü tüm genç meslektaşlarımızın sahiplenerek katkı koymaya çalışmasını temenni ediyorum.

NEDEN GİDİYORLAR?

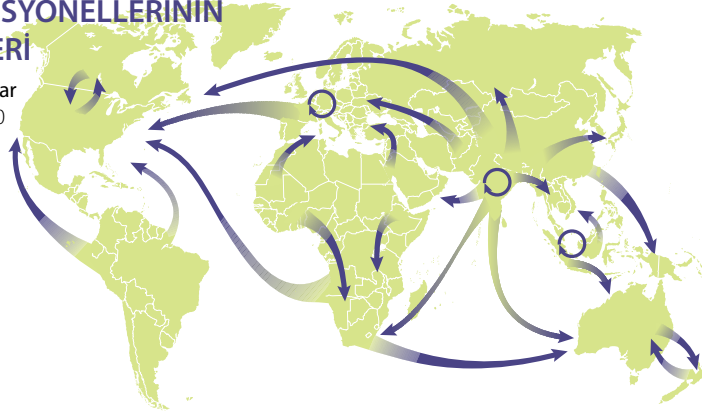
Sorunun hangi boyutlarda olduğunu tarif etmek için öncelikle dosya sayfalarımızdaki grafikten takip edebileceğiniz rakamları sıralayalım: 2022 yılında yurt dışına çıkmak üzere TDB'ye 'İyi Hal Belgesi' için başvuran dişhekimi sayısı (191) önceki yedi yılın toplamından (186) fazla oldu. 2023'ün sadece ilk sekiz ayında başvuranların sayısı (267) ise 2022'yi şimdiden geride bırakmış durumda.

Hekimlerde sayılar daha da dramatik boyutlar alıyor; 2023'ün ilk altı ayında yurt dışına gitmek için iyi hal belgesi almak için başvuran doktor sayısı 1400'ü aşmış durumda.

Ortada bir problem olduğu görülüyor. Elbette

AĞIZ SAĞLIĞI PROFESYONELLERİNİN GÖÇLERİ

Ana akımlar
1999–2000

FDI'n 2015 tarihli Oral Health Atlas'ında yer alan bu harita büyük oranda güncellenmeye muhtaç. Bugünün haritasında muhtemelen Türkiye'den çıkan bir kol da buradaki oklara eklenecektir.

Türkiye'den özellikle gelişmiş Avrupa ülkelerine göç sağlık çalışanlarıyla sınırlı bir olgu da değil, sadece son iki yılın gelişmesi de değil. Misafir işçi olarak başlayan süreçte resmi ve yasadışı göçlerle özellikle Batı Avrupa ülkelerinde bir diaspora oluşmuş durumda. Ancak, son iki yılda hekim ve dişhekimlerinin göçünde yaşanan hızlı artış bunun sebepleri üzerine kafa yormaya zorluyor bizi.

'Giderlerse gitsinler' denen meslektaşlarımızdan aldığımız anket verilerini ve ulaşabildiklerimizin değerlendirmelerini bir dosya haline getirdik. TDB Genel Sekreteri Emel Eroğlu da sağlık alanındaki göç olgusunu ve anket sonuçlarını değerlendirdi.

Dişhekimlerinin yurt dışına göçü* üzerine bir çalışma

Emel Eroğlu
TDB Genel Sekreteri

Sağlık sisteminin de her sistem gibi oluşabilmek ve devamlılığını sağlamak için kaynaklara ihtiyacı vardır. Bu kaynaklar; insan kaynakları (sağlık hizmetlerini verebilecek kişiler; hekimler, dişhekimleri, yardımcı sağlık personelleri, yöneticiler vb.), sağlık tesisleri (sağlık hizmetinin verileceği yerler) sağlık hizmet sunum kaynakları (hastalıkların teşhisine ve tedavisine yarayan unsurlar; ilaç, teçhizat, malzeme vb.) ve sağlık eğitiminden (hastalıkların teşhisinde ve tedavisinde, sağlığı iyileştirme ve hastalıkları önleme ile ilgili gelinen bilimsel bilgi düzeyi) oluşmaktadır.

Sağlık sisteminin sağlıklı üretebilmesi için yeterli sayıda ve nitelikte sağlık

insan gücü kapasitesine sahip olması ve bu kapasiteyi oluşturmak için de uygun sağlık çalışanını, doğru zamanda ve doğru yerde istihdam etmesi gerekir.

Dünya genelinde pek çok ülke sağlık insan gücünün eksikliği ve dengesiz dağılımı gibi problemlerle karşı karşıya olup bu problemler sağlık çalışanlarının uluslararası göçü ile birlikte daha da kritik bir hal almaktadır. Son yıllarda, özellikle de COVID-19 Pandemisi sonrasında sağlık çalışanlarının göçü, uluslararası sağlık politikası gündeminde gittikçe önem kazanan bir konu haline gelmiştir. İki binli yılların başında başta DSÖ olmak üzere ulus-

lararası kuruluşlar sağlık çalışanlarının göçü üzerine ciddi bir şekilde eğilmeye başlamışlardır.

Uluslararası sağlık çalışanlarının göçü sağlık sistemlerindeki sorunların bir çözümü olmadığı gibi yoksul ülkelerin nitelikli emek gücü bakımından daha da güçsüzleşmesine ve az gelişmişliğin bir kısır döngü halinde devam etmesine yol açmaktadır.

Kısıtlı kaynaklarını eğitime ayıran yoksul ülkelerin yetiştirdiği nitelikli insan gücünün gelişmiş ülkelere göçü, doğrudan kaynak aktarımının da bir yolu haline gelmektedir. Bu nitelikli insangücü kaynağı aktarımı sağlık eşitsizliklerinin

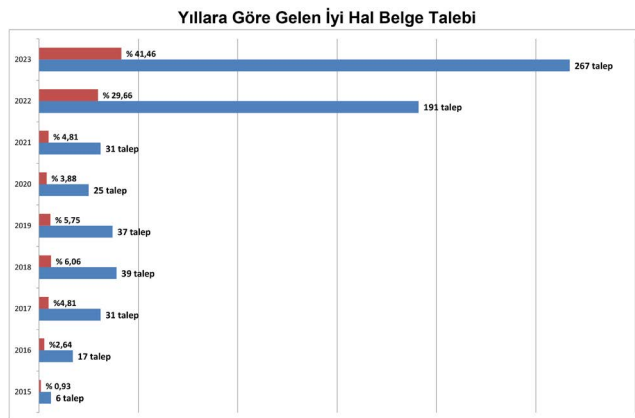
kurumsallaşmasına da yol açmaktadır.

İTENLER VE ÇEKENLER

Sağlık çalışanlarının göç etmesinde eğitim imkanları, yüksek ücretler, daha iyi muamele ve yaşam koşullarının sağlanması, iyi donatılmış sağlık sistemi, kariyer fırsatları, seyahat olanakları, iş yardımları, politik istikrar gibi etmenler çekici faktörler bağlamında ele alınmaktadır.

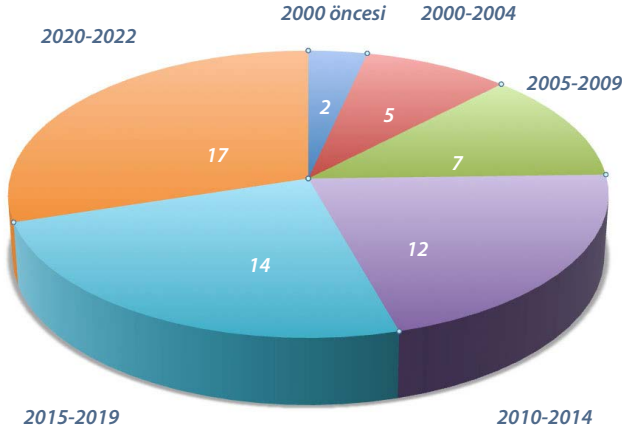
Öte yandan sağlık personelindeki arz fazlalığı, olumsuz çalışma koşulları, sağlık sistemindeki kaynak yetersizliği, sınırlı kariyer ve eğitim olanakları, ekonomik istikrarsızlık, politik zorluklar, doğal afetler, çevresel bozulmalar, şiddet ve eziyet, evlilik birleşmeleri, savaşlar, güvenlik endişeleri, istihdam yetersizliği, düşük ücretler gibi etmenler ise itici faktörler arasında yer almaktadır.

Dünya Sağlık Örgütü'ne göre bir ülkenin sağlık sisteminin, herkes için gerekli olan sağlık hizmetinin yüksek nitelikte verilmesini sağlayacak, etkili karşılanabilir maliyette olacak ve toplum tarafından kabul görecektir şekilde tasarlanması ge-

İyi hal belgesinin yıllara göre dağılımı (2015-2023)

*Göç, insanların çeşitli nedenlerden dolayı buldukları yerden başka bir yere yarı kalıcı veya kalıcı olarak ikametgâh değişikliği yapmak şeklinde tanımlanmaktadır. İlk olarak 1966 yılında Everett Lee tarafından ortaya atılmış olan "itme çekme kuramı"na göre hem yaşanan hem de gidilecek yerde itici ve çekici faktörler bulunmaktadır. Olumlu faktörler göçe yönelik "çekmeyi" temsil ederken olumsuz faktörler "itmeyi" temsil etmektedir. Sonraki yıllarda bu kurama farklı kişiler tarafından katkılar yapılarak kuram geliştirilmiştir. Yaşanan yerin de göç edilecek yerin de kendi içinde olumlu ve olumsuz yönleri, itme çekme kuramına göre ise itici ve çekici faktörleri bulunmaktadır.

Ankete katılanların mezuniyet yıllarına göre dağılımı

rekmedir. Doğal olarak her ülkenin bu kriterleri göz önünde bulundurarak kendi özgün sağlık sistemini geliştirmesi beklenirken, Sağlık çalışanlarının uluslararası göçü, kimi ülkeler için bu problemleri derinleştirirken, kimi ülkeler için ise bu problemlerin üstesinden gelebilmenin bir aracı olarak görülmektedir.

Dünya Sağlık Örgütü'nün (DSÖ) de belirttiği gibi, planlanmayan veya yönetilmeyen göç; sağlık sistemine ve sağlık çalışanlarına zarar verebilir, sistemi aşındırabilir, planlamayı ve hakkaniyeti olumsuz yönde etkileyebilir. Küresel sağlık çalışanlarının sayısının dünya nüfusunun yaklaşık %3 ü olduğu bildirilmektedir. Dünya Sağlık Örgütü 2016 yılı raporunda 57 ülkenin temel sağlık sisteminin iş gücü sıkıntısından etkilendiğini raporlandırmıştır.

Merkez kapitalist ülkelerde sağlık hizmetleri harcamalarının artışı, büyüyen sağlık sektörünün artan iş gücü ihtiyacını doğurmaktadır. Uluslararası sağlık işgücü piyasası geçen yıllar içinde küreselleşmekte ve ticarileşmektedir. Hükümetlerin aktif istihdam politikaları ve özellikle İngiltere ve ABD'dekiler olmak üzere

ticari istihdam ajansları, sağlık emek göçünü arttırmada önemli rol oynamaktadır.

Türkiye Sağlık Sisteminin

“Sağlık personelindeki arz fazlalığı, olumsuz çalışma koşulları, sağlık sistemindeki kaynak yetersizliği, ekonomik istikrarsızlık, politik zorluklar, savaşlar, güvenlik endişeleri, düşük ücretler gibi etmenler itici faktörler arasında yer almaktadır.”

de Covid-19 pandemisi ve sonrasında daha da yoğunlaşan çalışma saatleri, ağır iş koşulları, tükenmişlik sendromu, istihdam sorunu, gelir dağılımında adaletsizlik, sağlık çalışanlarına yönelik sözel, fiziksel ve psikolojik şiddet ve sorunların çözümü için yeterli ve etkili önlemler alınmaması hekimlerin yurtdışına göçündeki artış üzerinde etkili olmuştur. Hekimler, göç çeşitleri içindeki iki kategoride kabul görmektedir; Kalıcı göçmenler (Bir ülkeye yerleşmesinde yasal olarak bir engel bulunmayan, kabul edilmiş göçmenlerdir ve

aileleri) ve kayıtlı göçmen işçiler (Geçici sözleşmeli işçiler ve profesyonel geçici işçileri kapsar. Göç alan ülkede yasal şartlarda ve sınırlı sürede kalan kalifiye, yarı-kalifiye, ya da eğitimsiz işçiler).

Türkiye’de sağlık çalışanlarının göç etme eğilimindeki önemli artışta dişhekimlerinin de durumuna dair veri toplama ve değerlendirmenin önümüzdeki yıllarda meslek örgütümüzün bu konudaki tutumunu belirlemek açısından önemli olacağı düşünülmüştür.

Bu çalışmada: Dişhekimi göçünü değerlendirme kriteri olarak Türk Dişhekimleri Birliği’nin kayıt altına aldığı yurt dışında çalışma başvuruları için gerekli olan “İyi Hal Belgesi” esas alınarak dişhekimlerinin yurtdışına göç için artan taleplerinin nedenlerini anlamak, bu konuda meslek örgütüne ilişkin bir tutum geliştirmek, karar vericilere önerilerde bulunmak amaçlanmıştır.

ANKET SONUÇLARI

Yöntem olarak son iki yıl içerisinde “İyi Hal Belgesi” talebinde bulunanlar arasından rastgele örnekleme yoluyla 363 kişilik liste oluşturulmuş, Google anket formu e-mail adresleri ve sms üzerinden dişhekimle-

rine ulaştırılmıştır.

Ulaşılan 367 dişhekiminin 59’u anket formunu doldurarak soruları yanıtlamıştır.

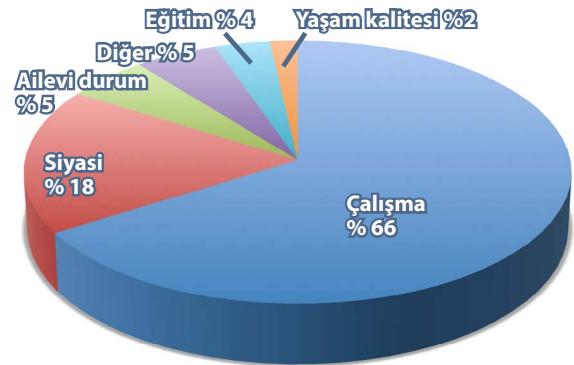
Katılan dişhekimlerinin 33’ü (% 58’i) İstanbul, Ege, Yeditepe, Marmara, Ankara, Hacettepe ve Gazi üniversiteleri dişhekimliği fakültelerinden mezun olmuş. Kalan 24 dişhekimi Biruni, Bezmialem, Yakın Doğu, Van, Süleyman Demirel, Selçuk, Ondokuz Mayıs, Kocaeli, İstanbul Yeni Yüzyıl, Erciyes, Dicle, Çukurova, Başkent, Atatürk ve Altınbaş üniversitelerinin dişhekimliği fakültelerinden mezun olmuş.

YENİ MEZUNLAR ÇOĞUNLUKTA

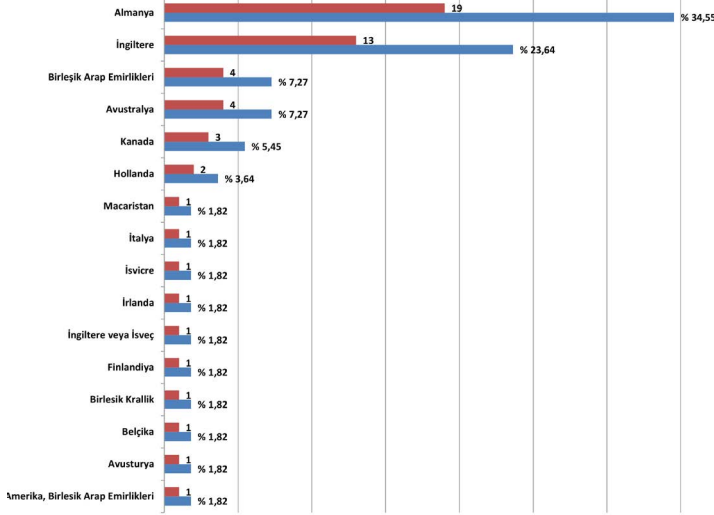
Anket formunu dolduran dişhekimlerinin büyük oranının 2020 ve sonrasında mezunu olduğu görülmektedir. Geri kalanların büyük çoğunluğu da 2010 sonrası mezunlarından oluşmaktadır. 2016 ve sonrası mezun olan dişhekimleri çalışma grubunun yaklaşık %73’ünü oluşturmaktadır ve 24-32 yaş aralığındadır.

Yurtdışına gitmek üzere başvuruların yaklaşık %60’ı evli, %40’ı bekarıdır.

Anket formunu dolduran dişhekimlerinin büyük bölümü iyi hal belgesini yurtdışı denklik, yurtdışında çalışma ve yurt dışına göç için istediğini belirtmek-

Yurt dışına gitme nedenleri

Tercih edilen ülkeler

tedir. Yurtdışında olan ve yurtdışı kurum tarafından talep edildiği ve siyasi nedenler olduğu da verilen yanıtlar arasında bulunmaktadır.

YURTDIŞINA GİTME NEDENLERİ

Yurtdışına gitme nedenleri arasında "çalışmak için" çok yüksek oranda bulunmaktadır. Sırasıyla siyasi, diğer nedenler, eğitim, hayat kalitesi, evlilik, eş durumu ve

Hollanda, Macaristan, İtalya, İsviçre, İrlanda, İsveç ve İngiltere, Finlandiya, Birleşik Krallık, Belçika, Avusturya, Amerika ve Birleşik Arap Emirlikleri gelmektedir.

Ankete yanıt veren dişhekimlerinin % 65'i ileride Türkiye'ye dönmeyi düşünüp düşünmedikleri sorusuna 'Hayır' yanıtı verirken % 13'ü kararsız olduğunu beyan etmekte, % 22'si ise farklı yanıtlar vermektedir.

Verilen diğer yanıtlar arasında; "Seçim sonuçlarından sonra düşünmüyorum", "Şartlar dönmem için uygun değil", "Ülkedeki siyasi mahpuslar yalan ve iftiralarla hapislerde çürütüldüğü sürece dönmeyi düşünmüyorum", "Ülkem demokratik bir yönetime geçerse dönerim. Hem çalışma şartları hem de ülkenin şartları düzelirse neden olmasın", "Henüz düşünmüyorum", "Belki ileride birikim yapıp kendimi garantiye aldıktan sonra, artan mezun sayısı ile birlikte şartlar zorlaşıyor daha ucuza çalıştırılmaya ve değersizleştirilmeye çok çalıştırıp sürümden kazandırma yoluna doğru gidiş var", "Düşündürecek değişimler düzelmeler olması koşuluyla evet, ama gün geçtikçe

azalan insan kalitemiz, hayat motivasyonumuz (önce iş) sebebiyle bu imkansız" gibi çekinceler belirtilmektedir.

Yurt dışına gitmek için başvurup gidemeyenlere sebebi sorulduğunda akreditasyon sorunları, değerlendirme bekleme, başvurunun henüz sonuçlanmaması, sınavı bekleme, sürecin devam

etmesi, sınavda başarısızlık vb yanıtlar verilmiştir.

Ankete katılan dişhekimlerinin yaklaşık %80'i muayenehanede, %20 si ise toplu çalışma birimlerinde çalıştığını belirtmektedir.

Yurtdışında çalışma sırasında yaşanan zorluklar sorulduğunda diploma denkliği almanın zorlukları, ayrımcılığa uğrama, yabancı dille çalışmanın ve iletişimin zorluğu, alınan eğitimin yetersizliği ve baştan yeni bir mesleki kariyer yapmanın zorlukları, çalışma şartları, ekonomik zorluklar, uyum süresinin uzunluğu, yardımcı personel olarak çalıştırılma gibi zorluklar

sıralanmaktadır.

Mutlu olduğunu, çalışmadığını, sorun yaşamadığını, henüz çalışmaya başlamadığını, mesleki çalışmada bulunmayacağını belirten yanıtlar da bulunmaktadır.

Ankete katılanların büyük çoğunluğunun 1 yıldan kısa süredir yurt dışında yaşadığı, 5 yıldan uzun süredir yurtdışında yaşayanların oldukça düşük bir oran olduğu görülmektedir.

Katılımcıların %57'si ailesiyle, %43'ü yalnız yaşadığını belirtmişlerdir.

SONUÇ

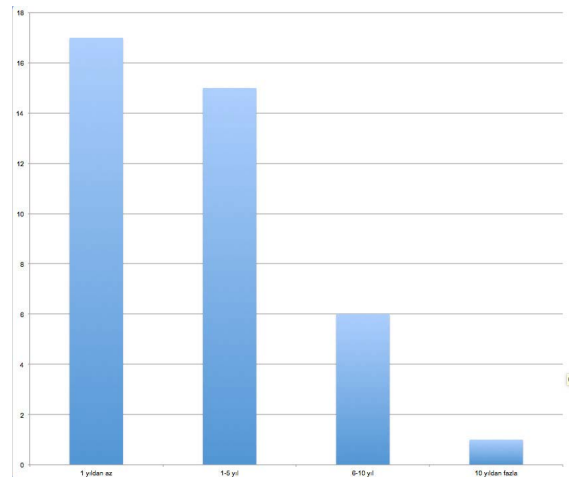
Bu kısıtlı çalışmayla ortaya çıkan sonuçlar Türkiye'deki dişhekimlerinin yurt dışına göç etme nedenleriyle mesleki ve yaşam beklentilerini kısmen de olsa ortaya çıkarması ve ülkeye dönmelerini sağlayacak sağlık politikalarının düzenlenmesinde yol gösterici olması açısından değerlidir.

Türk vatandaşı hekimler yurtdışında eğitim almak ya da çalışmak amacıyla Sağlık Bakanlığı'na başvurduklarında uygun görüldüklerinde "İyi Hal Belgesi" (Good standing) alabilmektedir ve hekim göçü alınan bu belgeler üzerinden izlenmektedir. Dişhekim-

'Türk Dişhekimleri Birliği'nin 2015 yılından bugüne kadar toplanan verilerine göre en fazla hekim göçü verilen yıl 2023 olacaktır. 2023'ün sadece ilk sekiz ayında başvuru sayısı 267'ye ulaşmıştır.

aile olarak sıralanmaktadır.

Gidilen ve gidilmek istenen ülkelerde Almanya önemli bir yüzdeyle ilk sırada yer almakta onu İngiltere takip etmektedir. Ardından sırasıyla Birleşik Arap Emirlikleri, Avustralya, Kanada,

Ne kadar süredir yurt dışında yaşıyorlar?

lerinin yurtdışına göçünü değerlendirmek için de aynı yöntem izlenmiştir.

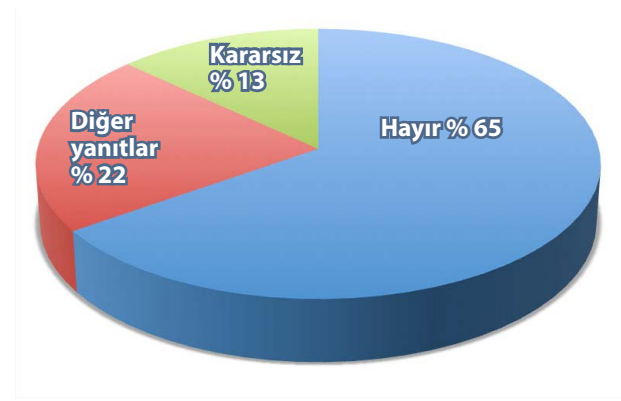
Türk Dişhekimleri Birliği'nin 2015 yılından bugüne kadar toplanan verilerine göre en fazla hekim göçü verilen yıl 2023 olacaktır. Dişhekimlerinin İyi Hal Belgesi talebi pandemi öncesinde 2018'de 39 iken 2029'da 37, 2020'de 25, 2021'de 31, 2022'de 191 olarak gerçekleşmiştir. Türk Dişhekimleri Birliği'nin 2023 verilerine göre ise, yılın sadece ilk sekiz ayında bu sayı toplam 267'ye ulaşmıştır. Bu sayının yıl sonuna kadar daha da artacağı ise öngörülebilir bir gerçektir.

Mezun olan dişhekimlerinin 2022 yılı verilerine göre cinsiyet dağılımı %45 kadın, %55 erkek şeklindedir. Anketeye katılanların belirlenebilenlerin cinsiyet dağılımının bu orana yakın, kadın erkek eşit olduğu görülmektedir.

Katılımcıların büyük bölümünün devlet üniversitelerinden mezun olduğu, bunların da önemli bölümünün köklü üniversitelerden mezun olduğu söylenebilir.

En fazla İyi Hal Belgesi talebinin 2020 yılı mezunlarında olduğu görülmekle birlikte çok farklı yıllarda mezun olanlar olduğu, yani yaş dağılımının geniş bir aralıkta bulunduğu anlaşılmaktadır.

Katılanların yarısından fazlasının evli olması ve yurtdışında da ailesiyle birlikte yaşıyor olması yeni bir yaşam kurmak için, gitme nedenleri ile birlikte düşünüldüğünde sağlık alanındaki çalışma koşulları ve siyasi ortamın dişhekimlerinin de kendileri ve aileleri için başka bir ülkeye göçü tercih ettikleri düşünülebilir.

Türkiye'ye dönmeyi düşünüyorlar mı?

Gittikleri ülkelerde yaşadıkları ayrımcılığa uğrama, dil ve iletişim sorunları, denklik almada yaşanan zorluklar olmasına rağmen

çalışanları göçünde itmeyi temsil eden temel başlıklarla bu sonuçlar uyumludur.

ÖNERİ

TDB tarafından kısa sürede ve dar kapsamlı yapılan bu çalışmanın ilk bulguları doğrultusunda, çok daha geniş kapsamlı, geniş örneklemli ve ayrıntılı bir çalışmanın yapılması meslek örgütümüzün yürüteceği sağlık politikalarını belirlemesi açısından zorunludur.

Bununla birlikte diğer sağlık meslek örgütleriyle birlikte sağlık çalışanlarının göçünün ortaya çıkaracağı sonuçlar açısından projeksiyonlar, sağlık çalışanlarının yurtdışına çıkmasına neden olan itici etkenlere yönelik eylem planları yapmaya başlamak, sağlık hizmetinin sürekliliğinin sağlanmasına yönelik çalışma koşulları ve özlük hakları ile ilgili iyileştirmeler için birlikte çaba göstermek ve yasal ve politik düzenlemelerin yapılması için baskı yapmak gereklilik olarak durmaktadır.

Sağlık çalışanlarının göçüne ilişkin bu olumsuz tabloda, tüm akademik mesleklerin eğitimdeki ortak sorunu olan üniversite, fakülte sayısı ve kontenjanlardaki aşırı artışın önemli etken olduğunu da

'Göçe neden olan etkenlere yönelik düzeltmeler, sağlık sisteminde gerekli düzenlemeler yapılmadığı takdirde, "giderlerse gitsinler" denildikçe daha çok sayıda nitelikli sağlık çalışanı göç etmeye devam edecektir.'

böyle bir tercih yapmaları gitme nedenleri üzerinde düşünmeyi zorunlu kılmaktadır. Yaşadıkları sorunlara rağmen dönmeyi düşünmeyenlerin yüksek oranı bu sorunları Türkiye'de yaşadıkları sorunlardan çözüme daha yakın buldukları kanısını güçlendirmektedir.

Ayrıntılı yazılan geri dönmeme nedenleri incelendiğinde; genel olarak ilk akla gelen olumsuz ekonomik koşullarla birlikte Türkiye'deki olumsuz siyasi atmosfer ve kötü çalışma koşulları, düşük mesleki statü, sağlıkta şiddet olduğu görülmektedir. Sağlık

belirtmek gerekmektedir. Çok uzun süredir ülkemizdeki dişhekimliği fakültesi sayısı ve kontenjanlarının fazlalığı nedeniyle nitelikli dişhekimliği eğitiminin gittikçe imkânsız hale geldiği belirtilmektedir. Bu kadar çok sayıda dişhekimliği fakültesine ihtiyaç olup olmadığı ve niteliğin ne olduğu, bu durumun ne kadar sürdürülebileceği siyasi otorite tarafından da sorgulanmak zorundadır. Dişhekimliği insan gücü planlaması mutlaka bilimsel kriterlere göre yapılmalıdır. Sağlık Bakanlığı kendi insan gücü planlama raporunda 2018 yılında dişhekimliği sayısının 6 bin fazlası olduğunu ifade etmektedir. Her yıl artan dişhekimliği göçünün bu şekilde telafi edileceğini düşünmek akıl ve bilim dışı bir yaklaşımdır. Aksine artan sayı ile eğitimin niteliği daha da düşecek, yurt dışına göç etmek isteyenlerin sayısı da doğal olarak daha da artacaktır.

2021, 2022 ve 2023 verilerine bakıldığında Türkiye'de İyi Hal Belgesi alan dişhekimliği sayısının giderek arttığını görmek mümkündür. İyi Hal Belgesi alanların tümünün göç ettiğine dair kesin bir kayıt bulunmasa da belge alımında Türk Dişhekimleri Birliği'nin kayıt altına aldığı sayılar diğer sağlık çalışanları gibi dişhekimlerinin de ülkeden gitmek istediğini, daha iyi şartlarda çalışmak ve yaşamak istediğini göstermektedir. Göçe neden olan etkenlere yönelik düzeltmeler, sağlık sisteminde gerekli düzenlemeler yapılmadığı takdirde, "giderlerse gitsinler" denildikçe daha çok sayıda nitelikli sağlık çalışanı göç etmeye devam edecektir.

İngiltere'de çalışan meslektaşımız
Ayhan Uyanlar:

Kendimi dünya vatandaşı gibi algılıyorum

Hangi fakülteden mezun oldunuz?

Hacettepe Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi'nden 2002 yılında mezun oldum ve ardından Yeditepe Ü.D.F.'nde ortodonti alanında uzmanlık ve doktora eğitimime devam ettim. Amerika Birleşik Devletleri'nde ortodonti ve çene eklem bozuklukları üzerine 'visiting doctor' olarak eğitim aldıktan sonra Yeditepe Üniversitesi'nde kısa bir süre akademisyenlik yaptım.

İspanya'ya, dünyaca ünlü ortodontist **Domingo Martin**'in daveti üzerine kariyerime devam etmek üzere gittim. Daha sonra Almanya'da kraliyet ailesinin doktoru olan **Dr. Christopher Hepburn** ile çalışma şansım oldu. Maxillofacial cerrahi ve eklem bozukluklarına olan ilgim ve birikimim, Litvanya'ya dünyaca ünlü maxillofacial cerrah **Dr. Simonas Grybauskas** ile birlikte çalışma fırsatı sundu. Ortognatik/yüz cerrahisi ve eklem bozuklukları hastalarına Litvanya'da uluslararası bir ekip içinde baktık. Son olarak pandemi nedeniyle İngiltere'de kariyerime devam etme kararı aldım.

'İyi Hal Belgesi' talep etme nedeniniz neydi?

Yurtdışında çalışmaya yönelik denklik işlemleri ve meslek izni almak için

gereken belgeler arasında yer alıyor. Ayrıca her ülkeye gittiğinizde, o ülkenin eğitim ve sağlık kurumları tarafından, mesleki topluluklara üye olurken veya meslek sigortası yapılırken bu belge talep ediliyor.

Neden yurt dışında çalışmayı tercih ettiniz?

Öncelikle yaşamı bir dünya vatandaşı gibi algılamayı benimsedim. Sanat, kültür ve bilime olan ilgim geniş ve uluslararası bir bakış açısı kazanmamı sağladı. Babamın sözü de bu düşünce yapısını etkiledi: 'Ne yaparsan yap, ya adam gibi yap ya da hiç yapma.' Bu motto, hayatımı ve verdiğim kararları şekillendirdi.

Dişhekimliğini severek ve tutkuyla yapma isteğim, bu

alandaki en iyi isimlerden doğrudan öğrenme isteğiyle birleşti. Kendi alanımda dünya çapında ustalarla çalışıp onlardan öğrenmek istedim. Bu yüzden yurtdışına gitmek ve bilgiyi kaynağında öğrenmek benim için doğal bir tercihti.

Elbette farklı faktörler de etkiledi; yıllar önce yurt içindeki mezuniyet sonrası eğitimim sırasında dünyaca ünlü ortodontistlerin konferanslarını dinlemiştim. Bu deneyimlerden sonra, bu ustaların yanına gidip bilgi ve tekniği doğrudan öğrenme isteği içinde bulundum. Aynı zamanda gittiğim ülkelerde, işin mesleki gelişim boyutundan öte, yeni kültürler ve hayat tarzları keşfetmek de çok cazip geldi. Bu deneyimler,

bakış açımı kökten değiştirdi. Tabii ki, karşıma çıkan fırsatlar da kararlarımda etkili oldu.

'Her ülkenin kendi regülasyonları ve beklentileri var. Bu nedenle yurtdışında tamamen yeni bir başlangıç yapmanız gerektiğini unutmamanız önemlidir.'

Ayrıca ailemin de etkisi olmuştur. Rahmetli babam Türkolog Burhan Uyanlar, ÖSYM'nin Edebiyat-Türkçe soru bankasının ilk kez hazırlanmasında büyük katkısı olmuştur. Göçmen olan annem Bedriye Uyanlar, Türkiye'nin ilk deri uzmanı ve ayakkabı modelistidir. Kardeşim Dr. Orhan Uyanlar da mezun olmuş olduğu Tıp Fakültesi'ne Almanya'dan ilk kez denklik alıp, ihtisas eğitimine yurt dışında devam etmek isteyen birçok doktor arkadaşına öncülük edip önlerini açmıştır.

Mehmet Özün'ün babası Mustafa Özün'ün hayat hikayesini okuma fırsatım olmuştu, çok etkilendiğimi söylemem gerekiyor. Yurtdışında çalışmak isteyen meslektaşlarıma ilham kaynağı olabilir. Kısacası hiçbir şey tesadüf değil, büyük özveri, disiplin ve tutku gerekiyor. →

Meslektaşımız Ayhan Uyanlar Dr. Simonas Graybauskas ile birlikte Litvanya'da organize ettikleri 'TME Rahatsızlıkları' kursu katılımcılarıyla.

Hangi ülkeye gittiniz? Ülke seçiminde hangi kriterler öne çıktı?

Öncelikle Amerika Birleşik Devletleri'ne ortodonti ve çene eklem bozuklukları alanında kendimi geliştirmek için visiting doctor olarak gittim. ABD, dişhekimiği alanında dünyada öncü bir konumda. Ardından İspanya'da ortodonti, TMD ve ortognatik cerrahi hastaları üzerine eğitim alma fırsatım oldu. İspanya, Avrupa'nın en saygın dişhekimiği ülkelerinden biri olarak kabul edilebilir.

Sonrasında Almanya'da bulundum. Hem disiplin anlamında hem de teknolojik altyapısıyla dikkat çeken bir ülke. Litvanya ve Baltık ülkeleri, maxillofasiyal cerrahi alanında çok ileriler. Londra ise, estetik dişhekimiği alanında New York gibi bambaşka bir platformda; bu iki uluslararası şehrin finans merkezi olmaları, estetik dişhekimiğinin cazibesini buralarda arttırıyor. Sonuç olarak, bu ülkeler sağladıkları fırsatlar ve gelişmiş altyapılarından dolayı beni cezbedti.

Kalıcı olarak mı gittiniz? Gittiğiniz ülkede yaşadığınız sorunlar neler?

Şu an İngiltere'nin Londra

şehrinde yaşıyorum ve Birleşik Krallık'ın en prestijli kliniklerinden birinde çalışıyorum. Dönme niyetim yok, ancak ileride farklı bir formasyonda part-time olarak da çalışabilirim; bu durumda Türkiye de bir seçenek olabilir. Ancak bu kararlar zaman, koşullar, imkanlar ve ekip faktörleriyle şekillenecek.

'Yurtdışına gitme talebini azaltmak için ülkemizde daha iyi çalışma koşulları ve olanaklarının yaratılması önemli. Ülkemizde malesef birçok dişhekimiği fakültesi bulunuyor ve bu durumun ciddi bir revizyona ihtiyacı var.'

Yurtdışına gitmek için önemli bir motivasyon, iyi bir eğitim almak ve kariyerimi uluslararası arenada geliştirmektir. Ancak yurtdışına giderken diplomanızın denkliğini almadan dişhekimiği yapamazsınız, bu da uzun ve sabır gerektiren bir süreçtir. Maddi ve manevi fedakarlıklar yapmanız kaçınılmaz oluyor. Bu süreç içinde bürokratik

engeller ve beklentilerle karşılaşılıyorsunuz. İletişim kurmak istediğinizde muhatap bulamıyorsunuz veya itiraz etmek istediğinizde sadece beklemeniz gerektiği söyleniyor. Bu süreç gerçekten zorlu olabiliyor.

Her ülkenin kendi regülasyonları ve beklentileri var. Bu nedenle yurtdışında tamamen yeni bir başlangıç yapmanız gerektiğini unutmamanız önemlidir. Ancak bu zorluklar, disiplin ve kararlılıkla aşılabılır. Bu nedenle yurtdışında çalışmayı düşünenlere sabırlı ve kararlı olmalarını tavsiye ederim.

Diplomanın uluslararası düzeyde tanınması, ülkeler arasında yapılan anlaşmalarla belirleniyor ve bu konuya daha fazla önem verilmeli. Türk üniversitelerinin uluslararası standartlara uygun transkript formatı sunmaları, denklik süreçlerinin kolaylaşmasını sağlayabilir. Aynı zamanda, Yüksek Öğretim Kurulu ve Sağlık Bakanlığı nezdinde ülkelerle anlaşmalar yapılması, Türkiye'nin dişhekimiği diplomasının uluslararası alanda tanınmasına yardımcı olacak ve ülkemizin dişhekimiği alanındaki prestijini arttıracaktır.

Yurtdışına gitme talebini

azaltmak için ülkemizde daha iyi çalışma koşulları ve olanaklarının yaratılması önemlidir. Ülkemizde malesef birçok dişhekimiği fakültesi bulunuyor ve bu durumun ciddi bir revizyona ihtiyacı var. Bu kadar fazla fakülteye ihtiyaç yok ve teknik olarak bu kadar sayıda donanımlı öğretim üyesini sağlamak oldukça zor. Bu konuda daha fazla özen göstermemiz gerekiyor. Eğitim kadrolarını güçlendirmek ve donanımlı insan sayısını arttırmak önceliğimiz olmalı.

Burada aldığınız eğitimi yeterli buluyor musunuz?

Ülkemde aldığım eğitimi son derece değerli buluyorum. Hacettepe Üniversitesi'ndeki eğitimim dünya standartlarında bir meslek sahibi olmama yardımcı oldu. Özellikle üniversitelerimizin bu kaliteyi uluslararası düzeyde daha iyi tanıtması gerektiğini düşünüyorum. Ülke olarak daha nitelikli eğitim ve donanımlı insanlar yetiştirilmesi için çalışmalıyız.

Elbette ki insan kendi doğduğu ve büyüdüğü ülkesini özleyiyor. Bu tür fedakarlıkları yaparken kendinizi ispatlamak zorunda kalıyorsunuz. Bu sürecin zorluklarını yaşamış birisi olarak, desteğini hiçbir zaman esirgemeyen sayın **Dr. Korkmaz Sayınsu**'ya, en kritik zamanlarda bana destek olan sayın **Prof. Dr. Zafer Çehrelî**'ye, Hacettepe Üniversitesi Dişhekimiği Fakültesi'nin değerli hocalarına ve yönetimine, Yeditepe Üniversitesi Ortodonti Anabilim Dalı'nın saygıdeğer hocalarına ve Sağlık Bilimleri Enstitüsü ekibine teşekkür bir borç biliyorum.

İsveç'te çalışan meslektaşımız
Doç.Dr. Hülya Çevik Aras:

Dönmeyi düşünmüyoruz

izin vermiyordu. Ancak doktora yapmama engel değildi.

İlk geldiğim sene, kültürel ve iklimsel farklılıklardan kaynaklı bir adaptasyon dönemi oldu. Ama bunu çabuk atlattım.

Doktoram bittikten sonra Göteborg Üniversitesi'ne bağlı başka bir araştırma grubunda iki sene post-doc araştırmacı olarak çalıştım. Post-doc zor bir dönem; kendi kadronuz ve araştırmalarınız için para başvurusu yaparak ayakta kalmak zorundasınız. Bu dönemde doktora hocamdan başka bir gruba post-doc olarak geçmek için destek gördüm.

Post-doc yıllarında dişhekimliği diplomamın İsveç denkliğini sınavlara girerek bir senede tamamladım. Yine diploma denkliği için üniversite seviyesinde İsveç dil sınavlarını tamamlamak şartı var ve onu da denklik sınavlarından önce yaptım. Bu tabii ki sevimsiz ve yorucu bir süreç.

Son altı senedir Oral Medicin Kliniği'nde uzman dişhekimisi ve doçent akademisyen olarak Göteborg Üniversitesi'nde çalışmaya devam ediyorum. Evliyim, eşim Türk, iki çocuğumuz ve kurulmuş bir düzenimiz var. Dönmeyi düşünmüyoruz.

Uyum sorunu yaşadınız mı?

Türkiye, Avrupa Birliği içinde olmadığı için diploma denkliği yok, ehliyet geçmiyor. Bu sebeplerden dolayı birçok bürokratik ve uzun süreli işlemler yorucu oluyor.

İsveç'te yaşadığımız için yerel dili konuşmak ve yazmak zorundayız. Yeni bir dili üniversite seviyesinde öğrenmek ve iyi bir şekilde konuşmak üç dört sene alıyor. İngilizce doktora öğrencileri tarafından tercih ediliyor. Ancak, kliniklerde hasta bakarken halkla İsveççe iletişim kurmak zorundasınız.

Dişhekimliğinde tedavi ve planlama açısından ilk

bakışta çok büyük farklar yok. Konservatif tedavi ve hasta takibi anlayış özellikle 0-23 yaş hasta grubunda çok gelişmiş ve ücretsiz. Devlet ailelere bu hizmeti aile dişhekimleri kliniklerinde veriyor. Yetişkin grubunda da bu hizmet var ama ücretli.

Dişhekimliğinde uzmanlık ve doktora iki farklı eğitim programı. Uzmanlık eğitimi üç sene tam zamanlı, uzman klinikler bünyesinde bir eğitim programında veriliyor. Uzmanlığa giriş için belirli şartlar var, İsveç'in farklı yerlerinde değişiklikler gösteriyor. Doktora eğitimi ise üniversite bünyesinde verilen, dört sene tam zamanlı bir eğitim programı.

Daha önceden de bahsettiğim gibi çok büyük adaptasyon problemi yaşamadım. İş hayatının içinde olduğum için belli bir sosyal çevrem ve arkadaş grubum var. İlk etapta içlerine girmek zor oluyor ancak bunlar zamanla aşıyor. ▶

Hangi fakülteden mezun oldunuz?

1999'da Marmara Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi'nden mezun oldum.

Neden yurt dışında çalışmayı tercih ettiniz?

Bilimsel araştırma amaçlı doktora yapmak için yurtdışına çıktım.

Ülke seçiminde hangi kriterler öne çıktı?

2004-2009 arasında İsveç - Göteborg Üniversitesi'nde doktora yaptım. Bilimsel araştırma yaptığım konuyu çalışan hoca İsveç'te olduğu için orayı tercih ettim.

Kalıcı olarak mı gitmeyi planladınız?

Gittiğimde kalıcı olacağı mı tam düşünmemiştim. Oradaki temaslarım ve olanaklarım beni kalmaya teşvik etti. Türkiye'deyken kadrosuz doktora öğrencisiydim. İsveç'te kadrolu bir pozisyonum olduğundan kalmayı tercih ettim.

Ne tür sorunlar yaşadınız?

Doktora yaptığım senelerde İsveç'te dişhekimliği yapamadım. Türkiye, Avrupa Birliği'ne dahil olmadığı için dişhekimliği diplomam kliniklerde hasta bakmama

Göteborg

Birleşik Arap Emirlikleri'nde çalışan meslektaşımız
Cansu Gürsoy:

Huzurlu ve güvenli bir hayata ulaşmanın gittikçe zorlaştığını gördüm

Hangi fakülteden mezun oldunuz?

2015'te Gazi Üniversitesi , Dişhekimliği Fakültesi'nden mezun oldum. 2021'de de Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü'nde Periodontoloji doktoramı tamamladım.

Neden yurt dışında çalışmak istediniz?

Benim için hep deneyimlenmek istediğim bir süreçti açıkçası, tek bir neden söyleyemem. Birçok faktörün zamanla oluşturduğu bir istek oldu bu. Temel olarak verdiğim çaba ve zamanın hem iş hayatımda hem de iş dışındaki hayatımda, her anlamda karşılığını alamadığımı düşünmem harekete geçmemi hızlandırdı diyebilirim. Ki büyük beklentileri olan bir insan olduğumu düşünmüyorum, basit, huzurlu ve güvenli bir hayata ulaşmanın gittikçe zorlaştığını gördüm ve hissettim. Bunun bu kadar zor olmaması gerekir deyip gitme kararı aldım.

Hangi ülkeye gittiniz? Ne tür sorunlarla karşılaştınız?

Birleşik Arap Emirlikleri'ne geldim. Dubai'de iki farklı klinikte part time olarak çalışıyorum. Bunu sorun

olarak tanımlayabilir miyiz bilmiyorum ama Türkiye'ye kıyasla daha az çalışıyoruz. Başlarda bu konu beni huzursuz etti, meslek hayatım için yetersiz gibi düşündüm ama sonra burası için normal olan buymuş, bunu anladım. Aslında biz Türkiye'de çok çalışıyormuşuz diyorum şu an, tabi bu kişi ve kliniklere göre değişebilir, benim deneyimim bu yönde.

Diğer bir problem olarak tanımlayacağım şey ise burada klinikler hekim olarak sizden kendi hastanızı getirmenizi bekliyorlar ve burada hasta profili yaratmanız için reklam çok önemli, yaptığınız veya yapabileceğiniz her şeyi gösterişli bir şekilde bence biraz da abartarak insanlara sunmanız, anlatmanız lazım. Kendi reklamınızı kendiniz yapmalısınız. Kendini övmek gibi tanımladım bu durumu başlangıçta ve uyum sağlayamadım. Rekabet fazla.

İyi bir hekim olmanız bir çok kliniğin aradığı özel-

lik değil. İş görüşmesinde sorulan şey genelde sosyal medya hesabınız oluyor. Türkiye'de özellikle birkaç yıl uzman olarak çalıştıktan sonra Dubai'deki bu durum beni biraz yordu diyebilirim. Alışıp, kabul etmem zaman aldı. Türkiye'de hastalarımın bana ihtiyacı vardı ve geliyordu. Ama Dubai'de o kadar yoğun bir hasta profili yok ve klinik sayısı çok fazla, klinikler sizden kendinizi öne çıkarmanızı bekliyorlar.

Gitme sürecinde ne tür sorunlar yaşadınız?

Gitme sürecinde Dubai'de hekimlik yapabilmek için almam gereken lisans işlemlerini başlattığımda Türkiye'den farklı kurumlardan evrak talebinde bulundum. Evrak toplama sürecinde Türkiye'deki kurumlara iletişim kurmak ve talep ettiğim evrakları istediğim şekilde elde etmek zor oldu. Telefon ve maillere geri dönüşler ya geç oldu ya da olmadı diyebilirim.

Bazı kurumların kapılarını çalmam gerekti ve evrak takiplerini direk ben yapma gereği duydum.

'Dubai'de klinikler hekim olarak sizden kendi hastanızı getirmenizi bekliyorlar ve burada hasta profili yaratmanız için reklam çok önemli, yaptığınız her şeyi gösterişli bir şekilde bence biraz da abartarak insanlara sunmanız, anlatmanız lazım.'

Dubai'de bürokrasi daha mı iyi işliyor?

Dubai'de bu anlamda evrak işleriyle ilgili devlet kurumlarında herhangi bir beklenmedik gecikme, aksaklık yaşamadım. Ancak Dubai'de dişhekimliği lisansı için gereklilikler ve şartlar çok sık güncelleniyor, herhangi bir aksaklık yaşamamanız için çok iyi takip etmeniz gerekiyor.

Dubai'de lisansınızı sizin adınıza çalıştırdığınız klinik alıyor, yani tam bir denklik hali yok. İşiniz varsa lisansınız iş yeri tarafından alınıyor ve ülkede kalabiliyorsunuz. Ne kadar sene kaldığınızdan bağımsız, oturum izni veya vatandaşlık alma gibi bir durum

Dubai

söz konusu değil. Kapitalizmi iliklerinize kadar hissedebilirsiniz :). Bazı özel vize çeşitleri var tabii, onlarla uzun dönem ülkede kalma hakkını elde edebiliyorsunuz, o ayrı bir başlık olarak değerlendirilebilir.

Kültürel olarak uyum sağlayabildiniz mi?

Dubai'yi kültür açısından tek kalem bir yer olarak tanımlayamam. Dünyanın her köşesinden farklı millet ve kültürlerden insan var. Hatta yerel halkın oranı daha az. Yerel dil Arapça ancak Arapça bilmeden

ortalama bir İngilizce ile çok kolay yaşayabilirsiniz. Bu nedenlerle bence adapte olması çok daha kolay diye düşünüyorum. Nerdeyse tanıştığım herkes bir şekilde doğduğu veya ailesinin olduğu toprakları bir nedenle bırakıp gelmiş insanlar.

Bunu iyi veya kötü olarak değerlendirmek kişiye göre değişir, herkes daha bireysel, herkes daha sınırlı. Bu benim için Türkiye'ye göre daha fazla saygı demek ve bu durumu seviyorum. İnsanlar birbirlerine herhangi bir alanda herhangi bir şekilde müdahale etmiyorlar,

edemiyorlar. Kimse kimseye karışmıyor diye anlatıyorum bunu genelde.

Restoranda memnun kalmayan bir müşterinin veya klinikte memnun kalmayan hastanın kabalaştığını, sesini yükselttiğini göremezsiniz, teşekkür edip gider, en fazla bir daha geri gelmez. Trafikte aynı şekilde, sabırsız bir sürücünün dakikalarca korna çaldığını göremez, duyamazsınız. Toplumun bu düzenini sağlayan ise devletin koyduğu kurallar ve ciddi yaptırımları olan cezaları.

Dubai aynı zamanda

görüp görebileceğiniz en temiz ve en güvenli şehirlerden biri. Can ve mal güvenliğiniz konusunda birkaç ay yaşadıkdan sonra hiç bir endişeniz kalmıyor. İnsanlar evlerinin, arabalarının kapılarını kilitlemeden yaşıyorlar. Bu durum beni burada tutan en önemli faktör.

Tabii benim bu söylediklerim Dubai için geçerli. Dubai, Birleşik Arap Emirlikleri'ndeki yedi emirliklerden biri. Her emirliğin kendi için farklı düzen ve kuralları var. Diğerleriyle ilgili bişey söyleyemem. ○

Yurt dışına gitmek için başvuran meslektaşımız

Batuhan Ünlüler:

Sadece ekonomik sebeplerle karar vermedim

Hangi fakülteden mezun oldunuz? 'İyi Hal Belgesi' talep etme nedeniniz neydi?

Ankara Üniversitesi Dışhalkimliği Fakültesi'nden 2020 yılında mezun oldum. Yurt dışı denklik başvurusu için 'İyi Hal Belgesi' talebinde bulundum.

Neden yurt dışında çalışmayı tercih ettiniz?

Gerek maddi gerekse manevi sebeplerden ötürü yurt dışını tercih ediyorum. Bir yandan Türkiye şartlarında (siyaset, ekonomi, bürokrasi, fikir özgürlüğü, seçimlere saygı) yarına güvenle bakamamak, stabil bir hayat döngüsünün olmaması, diğer yandan da sağlık turizminin de etkisiyle çok fazla kliniğin açılması, çok sayıda niteliksiz fakültenin açılmasıyla birlikte iyice dışhekimliği mesleğinin itibarsızlaşıp sürüm mantığı ucuza çalıştırma politika-

sına doğru hızlı bir şekilde gidilmesi bu fikre yaklaştırdı beni.

Ciddi bir sermayeniz yoksa kendi işinizi kurabilecek çalışılacak düzgün bir klinik yok ne yazık ki ve klinikler gitgide ucuza çalışmaya başlıyor. İşimi iyi yapayım deyip 'A+' bir yerde çalıştığınızda da istediğiniz kadar fark yarattığınızı düşünün hem kazanamıyorsunuz hem de o kliniğin hastaları sadece o kliniğin sahibi hocaya gelecek, size değil. Siz sadece yıllarca arka planda kalırsınız.

Hangi ülkeye gitmek istiyorsunuz? Ülke seçiminde hangi kriterler öne çıktı?

Dubai'ye (Birleşik Arap Emirlikleri) gitmeyi hedefliyorum. İlk aşamayı geçtim, Ekim'de DUS gibi bir sınav var ona gireceğim. Yılda üç kere girilebiliyor, kalınsa bile sonrasında lisansınız

çıkıyor.

Ülke seçim kriterlerim; dil şartı belgesi, tecrübe, sürecin uzunluğu, yaşanabilirlik, ırkçılık (Almanya-İngiltere-Fransa) gibi konuları değerlendirerek Almanya - İngiltere - Avustralya'yı hem dil hem de sürecin uzunluğu, sınav için ülkeye gitmek gerekmesi vs. nedeniyle eledim (iki üç sene uğraşılıyor). Denklik alınsa bile bu tarz Avrupa ülkelerinde stajyer hekim gibi hekimi ucuza çalıştırıp iki sene izliyorlar. Küçük bir kasabada görevlendirme düşebilir; bu kadar idealist yaklaşmadığım için çekilmez diye düşündüm.

ABD zaten imkansız; son iki seneyi baştan staj aldırıyor. 200-300 bin dolar bir bedel ödüyorsunuz. NBDE sınavları da zor. Dubai'de dil şartı yoktu. Her ne kadar başvuru sürecini kimse bilmesine ve yardım etmese de online ilerleyebilen sistemli

bir süreç ve kurumla çalışıyorlar. Baştan sona kendim tek başıma yaptım; aracı kurumlardan kimseye pek fayda yok. Diğer bir konu da Avrupa'ya göre çok daha iyi maaş düzeyi ve hekimlerin prestijli olması.

Kalıcı olarak mı yerleşmeyi düşünüyorsunuz?

Kesinlikle kalıcı düşünüyorum. Oradan da Avrupa'ya geçmeyi planlıyorum; hem yaşamak için hem de farklı bir alanda iş kurabilirim.

İlk aşama evrakların teslimi. Bunu geçtikten sonra sistem sizi uzmanlık sınavına benzer, İngilizce yapılan bir sınava yönlendiriyor. Sınav prometric sınav merkezlerinde yapılıyor ve İstanbul'da girilebiliyor. Bu sınavdan geçemeseniz bile yılda üç kez girebiliyorsunuz. Ben Ekim'de gireceğim, geçerseniz -direkt iş bulup gidebiliyorsunuz- iş başvuruları yapacağım. ○

Almanya'da çalışan meslektaşımız

Kübra Bunte:

Kolay bir karar değil

Hangi fakülteden mezun oldunuz?

2006 yılında Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi'nde başladığım lisans eğitimimi, 2013 yılında İspanya'daki Barcelona Üniversitesi'nde tamamlayarak mezun oldum.

Hangi ülkeye gittiniz?

Mezuniyetimi takiben Almanya ve Çin'de hekim olarak çalışmakla beraber, İspanya, Almanya, ABD ve İngiltere dahil olmak üzere çeşitli ülkelerde eğitim aldım.

Neden yurt dışında çalışmayı tercih ettiniz?

Mezun olduğum dönemde İspanya'nın içinde bulunduğu ekonomik kriz, ben de dahil birçok İspanyol ve yabancı hekimi yurt dışında, özellikle de Birleşik Krallık, Hollanda, Finlandiya ve Almanya gibi ülkelerde, iş aramaya yönlendirdi. İspanya'da dişhekimliği neredeyse tamamen özel sağlık hizmeti kapsamında olduğundan dolayı, sektörümüz krizden ciddi bir şekilde etkilenmişti.

Kalıcı mı yoksa geçici mi çalışmayı planlıyorsunuz?

Kariyerimin başlangıç yıllarında farklı klinik düzenlerinde (kişiye ait ya da şirkete ait olmak üzere, tek hekimli

ya da çok hekimli kliniklerde) çalışarak hem mesleki hem de sektör ve klinik işletilmesi anlamında tecrübe kazanmak her zaman önceliğim oldu. Hayatımızın farklı dönemlerinde farklı beklentiler ve şartlar altında alacağımız kararlar değişebilir. Bu sebeple daimi olarak yurtdışında kalma ya da kalmama kararını almak her zaman kolay değildir.

Gittiğiniz ülkelerde sorun yaşadınız mı?

Diploma denkliği anlamında benden yalnızca Almanca dil yeterliliği beklendiği için, evraklarımın hazırlanması ve izinlerimin alınması konusunda zorluk yaşamadım. Dil öğrenme sürecine odaklanarak hem ileride bundan dolayı oluşabilecek sorunların önüne geçtim hem de kendimi Almanca etkili ifade etmeyi geliştirdim.

Almanya'da üçüncü yılımda çalışırken periodontoloji alanında uzmanlık

eğitimime başladım. Hem özel bir klinikte çalışmak hem de uzmanlık eğitimi ortaklaşa sürdürmek kolay bir süreç olmadı. Ayrıca, bulunduğum ülkenin sos-

'Hedef ülkeyle ilgili detaylı bir araştırma yapmanızı tavsiye ederim. Dişhekimliği düzenlemeleri, ülkedeki lisanslama gereksinimleri ve yerel ağız sağlığı bakımıyla ilgili kültürel farklılıkları anlamak önemli olacaktır.'

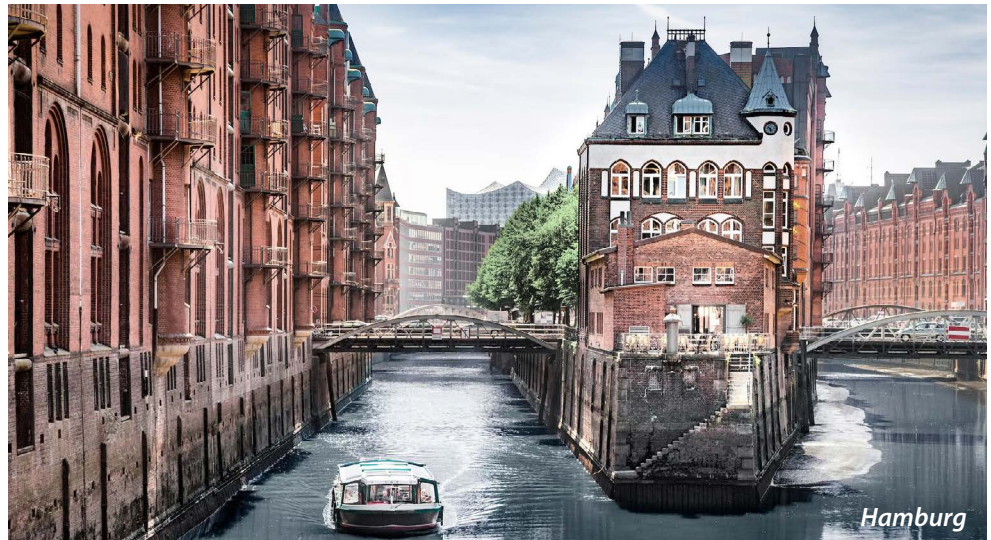
yokültürel yapısı, sağlık sistemindeki işleyişler ve bazı hasta profilleri dönem dönem zorluklar çıkarsa da, bu pürüzleri hekimler olarak üstesinden geleme-yeceğimiz zorluklar olarak görmüyorum.

Nerede ve nasıl çalışıyorsunuz?

Almanya'da periodontoloji yüksek lisansımı bitirdikten sonra, Çin'in Şangay şehrinde özel bir klinikte periodontoloji ve implantoloji alanında hekim olarak çalışmalarıma devam ettim. Geçen birkaç yılın akabinde, akademik çalışmak üzere Almanya'ya dönerek Hamburg-Eppendorf Üniversite Hastanesi'nde araştırma ve öğretim görevlisi olarak çalıştım.

Bu dönemde, İngiltere'deki Imperial College London'da halk sağlığı alanında ikinci bir uzmanlık tamamladım. Kısa bir süre önce de Hamburg Üniversitesi Tıp Fakültesi'ne tıbbi istatistik ve epidemiyoloji alanındaki doktora tezimi sundum.

Bir süredir halk sağlığı alanındaki çalışmalarıma önem vererek, Tanzanya'da ikinci bir dişhekimliği fakültesi kurulması için Kili Klinisyenler Derneği (KCA) →

Hamburg

adına girişimlerde bulunarak, İspanya Periodontoloji ve Osteointegrasyon Birliği (SEPA) ile Kilimanjaro Tıbbi Üniversite Merkezi (KCMC) arasında bir anlaşma imzalanmasına aracı oldum.

Şu anda Türkiye'yi de kapsayan uluslararası bir sivil toplum kuruluşu üzerine çalışmaktayım. Son aylarda, Türkiye'den ve Katar'dan değerli tıp doktorları ve dişhekimleriyle birlikte deprem, sel ve yangın gibi doğal afet durumlarında acil destek ve yardım sağlayabilecek, aynı zamanda Afrika Birliği ülkelerindeki sağlık sistemlerini güçlendirmek ve

sağlık hizmetlerini artırmak için Katar-Türk Doktorlar Derneği adı altında bir sivil toplum kuruluşu için toplantılar düzenlemekteyiz. Henüz kurulum aşamasında olmakla beraber yakın zamanda derneğimizin aktif çalışmalarına başlayacağını umut ediyorum.

Yurt dışına yerleşmeyi düşünen meslektaşlarınıza nasıl bir öneri de bulunursunuz?

Öncelikle, hedef ülkeyle ilgili detaylı bir araştırma yapmanızı tavsiye ederim. Benim öğrenci olduğum dönemde internet üzerinde

bu kadar detaylı bilgiye ulaşmak mümkün olmuyordu, fakat bugün her türlü bilgiye internet üzerinden ulaşmak çok kolay oldu.

Dişhekimliği düzenlemeleri, ülkedeki lisanslama gereksinimleri ve yerel ağız sağlığı bakımıyla ilgili kültürel farklılıkları anlamak önemli olacaktır. Aynı zamanda, gerekli belgeler ve sertifikalar konusunda önceden bilgi sahibi olmak size büyük bir avantaj sağlayacaktır.

Yeni bir dil veya yetkinlik sınavına hazırlanmanız gerekebilir, bu yüzden vaktinizi iyi değerlendirme-

niz önemlidir. Yerel dişhekimleriyle iletişim kurmak da oradaki dişhekimliği uygulamaları ve potansiyel iş fırsatları hakkında değerli bilgiler sunabilir. Buna ek olarak, gitmek istediğiniz ülkedeki yaygın diş tedavileri ve teknolojileri hakkında bilgi edinmek, sizi daha iyi bir şekilde hazırlayacaktır. Çalışma ortamındaki kültürel farklılıklara saygı göstermek ve meslektaşlarınızla etkileşime açık olmak da uyum sürecini olumlu yönde etkileyecektir. Tüm isteyen hekim arkadaşlarıma başarılı ve problemsiz bir süreç dilerim. ❏

Umman'da çalışan meslektaşımız

Ashlı Muzde James :

Çalışma hayatımız Türkiye'ye kıyasla daha rahat

Hangi fakültenizden mezun oldunuz?

2002'de Marmara Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi'nden mezun oldum.

İyi Hal Belgesi talep etme nedeniniz neydi?

Yurt dışında denklik

sınavına girebilmek için İyi Hal Belgesi ibraz etmek gerekiyor.

Neden yurt dışında çalışmayı tercih ettiniz?

Eşim yurt dışında çalışacağı için gittim. Sırasıyla Katar, Dubai ve Umman'da denklik

vererek lisans aldım. Doları ile ülke seçimi eşimin işine göre belirlendi.

Türkiye'ye dönmeyi düşünüyor musunuz?

İlk gittiğimizde uzun süre kalmayı planlamamıştık ancak Türkiye'nin içinde

bulunduğu durum nedeniyle dönmeyi düşünmedik. 12 yıldır Umman Maskat'ta çalışıyorum. Çalışma hayatım Türkiye'ye kıyasla daha rahat. Oğlumun eğitimi nedeniyle dönmeyi düşünmüyorum; emekli olduktan sonra dönmek istiyorum.

Umman'da herhangi bir uyum sorunu yaşadınız mı?

Dil sorunu yaşamadım. Çalıştığım ülkelerin her birinde İngilizce bilmek yeterliydi. İşin en zor kısmı, eşimin işi sebebiyle her ülke değiştirmişimizde yeniden denklik almaktı. ❏

Maskat

ABD'de çalışan meslektaşımız

Hüsniye Demirtürk:

Dışhekimliği eğitimi tekrar almak zorunda kaldım

Hangi fakülteden mezun oldunuz?

2008'de Ondokuz Mayıs Üniversitesi Dışhekimliği Fakültesi'nden mezun oldum. ABD'de Teksas Üniversitesi'nde de Yüksek Lisans yaptım.

Neden yurt dışında çalışmak istediniz?

Her zaman deneyimlemek istediğim bir süreçti. Eğitim

ve akademik hayatımda ulaşabileceğim en iyi seviyeye gelmek istedim. Verdiğim emeklerin ve zamanın gerek iş, gerekse iş dışında karşılığını almak istedim.

Hangi ülkeye gittiniz? Dönmeyi düşünüyor musunuz?

Amerika Birleşik Devletleri'ndeyim. Kalıcı olarak geldim.

Gitme sürecinde ne tür sorunlar yaşadınız?

Gitme sürecinde, Türki-

ye'den evrak temin etmek ve bu evrakları talep edilen şekilde temin etmek zor oldu.

Geldiğimde, burada çalışmak için lisans almam gerekti, malesef tam bir diploma denkliği yok. Bu yüzden tekrar burada eğitim görmeniz gerekiyor ve bu eğitimler seçtiğiniz çalışma şekline göre değişebiliyor.

Amerika bu konuda en çok uğraşı gerektiren ülke ya da ülkelerden birisi. Ben full lisans almak istedim ve

bunun için burada yeniden eğitim aldım. Sonra da Board sınavlarını, evet birden fazla sınavı geçmeniz gerekiyor. Tahmin edersiniz ki zor, masraflı ve zaman alıcı bir süreçti. Ancak kurumlar düzenli ve bir sorunuz olduğunda sizi yönlendiriyorlar.

Nerede çalışıyorsunuz?

Ben ağız diş ve çene radyoloğuyum. Part time üniversitede öğretim üyesi olarak ve part time kendi radyoloji şirketimde radyolog olarak çalışıyorum.

İngiltere'de çalışan meslektaşımız
Yasemin Özdemir:

Mentalite tamamen farklı

Hangi fakülteden mezun oldunuz?

2005'te Ege Üniversitesi Dışhekimliği Fakültesi'nden mezun oldum. 2012'de de aynı Fakültede Pedodonti Anabilim Dalı'nda doktoramı tamamladım.

Neden yurt dışında çalışmayı tercih ettiniz?

Özellikle çalışma odaklı olarak yurtdışına taşınmadım. Nedenlerim daha kişisel ve yurtdışında yaşamaya dairdi.

Hangi ülkeye gittiniz? Geçici olarak mı düşünüştünüz?

Londra'ya 2018 yılında taşındım. Şimdilik dönmek veya başka bir yere taşınmak gibi bir planım yok. Uzun süre Londra'da yaşa-

yacağımı tahmin ediyordum.

Gittikten sonra ne tür sorunlar yaşadınız?

Yeni bir ülkeye taşınmak, yeni bir hayatı kurgulamak kolaylıkla gerçekleşen sorunuz bir süreç değil elbette. Böyle bir sürece başlamadan önce psikolojik ve finansal olarak buna hazır olmak gerekiyor. Zira taşındığınız ülkede yeni ve kimsenin tanımadığı birisi- niz ve daha önceki yıllarda meslekte başardıklarınızın çok bir önemi yok.

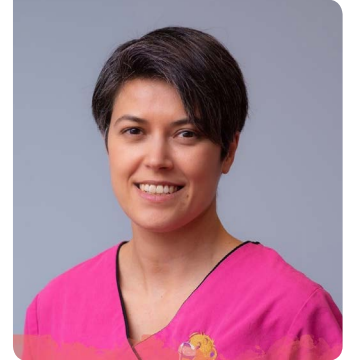
Bu fikre hazır ve kararlı olmak süreci sorunsuz atlatmanızı sağlıyor. İngiltere özelinde en sık karşılaşılan sorun sistemin işleyiş biçiminin ve mentalitenin tamamen farklı olması.

Bizler Türkiye'de daha

esnek ve kişinin inisiyatifine bağlı olarak sistemi yürütürüz. Burada ise sizden ne istendiği ne yapılması gerektiği bellidir ve hemen hemen hiçbir koşulda gereklilikler sizin için değiştirilmez. Bu özellikle bizimki gibi bir kültürde yetişenler için alışması zor bir yaklaşımdır.

Denklik süreci birçok bürokratik engeli aşmanız gereken bir süreç ve buradaki sistemin nasıl işlediğini anlayınca kadar her aşamada sorun yaşanabilir. Öte yandan alıştıktan sonra da her şey kolayca yoluna girer.

Mesleki anlamda bir başka zorluk işe alırken sizden İngiltere'de hekimlik deneyimi istiyor olmaları. Bu anlamda uzman olmanız veya Türkiye'de

yılların hekimi olmanız pek fark etmiyor. Bunu aşmak için genelde düşük pozisyonlarda ve düşük ücretli işler ile mesleğe yeniden başlıyorsunuz. Bir anlamda kariyer basamaklarını tekrar tırmanmak gerekiyor.

Londra'da yaşamak anlamında pek bir zorluk ile karşılaşmadım. Bu tabii muhakkak kişiye göre değişen bir deneyim. Londra'da yaşam pahalı ve finansal olarak hazır gelmek bu açıdan önemli. İlk birkaç yılda burada kazandığınız ücret burada yaşamınızı finanse etmeye yetmeyebilir.

Sürekli Dişhekimliği Eğitimi Kredilendirilmiş Soruları

Soruların yanıtlarını en geç **25 Eylül 2023** tarihine kadar SDE Yüksek Kurulu Kızılırmak Mah. 1446. Cad. Alternatif İş Merkezi No: 12/38 Çukurambar Çankaya / Ankara adresine mektupla, 0.312.430 29 59'a faksla ya da tdb@tdb.org.tr adresine e-mail ile gönderen meslektaşlarımızdan en az 7 soruyu doğru cevaplayanlar 6 SDE kredisi almaya hak kazanacaklardır.

- 1** Sekiz yaşındaki çocuk hastanın 75 numaralı dişine uygulanan süt dişi pulpotomisinden sonra dişte yeterli mine desteği yoksa varsa aşağıdaki restoratif materyallerden hangisi kullanılmalıdır?
- [a] Amalgam restorasyon
[b] Kompomer restorasyon
[c] Kompozit restorasyon
[d] Paslanmaz çelik kuron
[e] Geleneksel cam iyonomer siman
- 2** Maksiler dental arkta erken süt 2. ağı (V) çekimi sonucu hangi ortodontik problemler görülebilir?
- [a] 6 no.lu diş distale devrilir, Sınıf III ilişkiye neden olur
[b] 6 no.lu diş mesiale devrilir, Sınıf III ilişkiye neden olur
[c] 6 no.lu diş distale devrilir, Sınıf II ilişkiye neden olur
[d] 6 no.lu diş mesiale devrilir, Sınıf II ilişkiye neden olur
[e] 6 no.lu diş distale devrilir, Sınıf I ilişkiye neden olur
- 3** Kök kanallarının irrigasyonu ile alakalı olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?
- [a] Debridman sağlanır.
[b] Dokuların çözülmesi sağlanır.
[c] Mikroorganizmaların eliminasyonunu sağlanır.
[d] Smear tabakasının uzaklaştırılması sağlanır.
[e] Serbest dentikellerin çözülmesi sağlanır.
- 4** Aşağıdakilerden hangisi miyokard infarktüsünün bulgularından biri değildir?
- [a] Halsizlik, solukluk, bitkinlik
[b] Hipoglisemi
[c] Retrosternal bölgede ağrı
[d] Bulantı, kusma, terleme
[e] EKG' de T dalgasının yükselmesi
- 5** Sabit protetik yaklaşımda, diş renginin tespit edilmesi aşamasında aşağıdakilerden hangisidir gereklidir?
- [a] Hastanın yüz makyajının tam olması.
[b] Güneş ışığından uzak bir ortamda değerlendirilmesi.
[c] Reflektör ışığının ilgili bölgeye dik gelmesi.
[d] Hekimin 5 dakika süreyle ilgili bölgeyi gözlemleyerek seçimini yapması.
[e] Nötral ışık altında gözleri yormadan renk seçimi yapılması.
- 6** Ultrasonik cihazlarla ilgili olarak aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır.
- [a] Bu cihazlarla çalışırken güç mümkün olduğu sürece düşük veya orta seviyede olmalıdır.
[b] Tüm güç seviyelerinde Magnetostriktive ultrasonik aletler Piezoelektrik ultrasonik aletlerden daha fazla miktarda kök substansı kaldırmaktadır.
[c] Ultrasonik aletlerde etkinlik ve güvenilirlik lateral yüklerle ve ucun açılmasına bağlı değildir.
[d] Ultrasonik aletlerin implant yüzeylerinde kullanılmak üzere özel uçları vardır.
[e] Tedavi seanslarında kullanıldıklarında bakteriyel biyofilmi kaldırdıkları gibi minimal düzeyde de olsa kök substansını da kaldıracaklardır.
- 7** Elektromanyetik ışınlar için aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?
- [a] Biyolojik hasar meydana getirebilirler.
[b] X ışınları floresan denen maddelere çarptığında parlamaya neden olur.
[c] Pekçok maddeden kolayca geçerler.
[d] Doğrusal yayılır sapmazlar.
[e] İyonizan değildir.
- 8** Hangisi alloplast materyallerin avantajlarından değildir?
- [a] Çapraz enfeksiyon riski yoktur.
[b] Düşük maliyet
[c] Uzun biyo-erime süresi
[d] Manipülasyonunun kolay olması
[e] Non-kanserojenik olması
- 9** Maksiller defekti olan hastalarda fonksiyonel ölçü alınırken önce hangi bölgenin ölçüsü alınmalıdır?
- [a] Defektin
[b] Yumuşak damağın
[c] Kalan sert damağın
[d] Dişlerin
[e] Yumuşak dokuların
- 10** Aşağıdakilerden hangisi maksilladaki anatomik oluşumlarda gözükmez?
- [a] Sinüs boşlukları pnematizasyon ile sürekli genişleme eğilimindedir.
[b] Posteriora doğru süngerimsi kemik artar.
[c] Kemik erimesi lingualden başlar.
[d] İmplantasyon sırasında osteotom kullanılarak kemik kondansasyonu gerçekleştirilebilir.
[e] Hiçbiri

SDE YANIT FORMU (Doğru yanıtı lütfen daire içine alınız):

Adı Soyadı : İmzası:

TC Kimlik No :

Adresi :

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
B	B	B	B	B	B	B	B	B	B
C	C	C	C	C	C	C	C	C	C
D	D	D	D	D	D	D	D	D	D
E	E	E	E	E	E	E	E	E	E
205. sayının yanıt anahtarı:									
E	C	E	E	B	E	D	E	B	E

Dişhekimleri sahnede

İZDO Tiyatro Topluluğu 2015 yılında İzmir Dişhekimleri Odası bünyesinde kurulan bir topluluk. Bugüne kadar 2015'te *Kocasını Pişiren Kadın* (Debie Isitt), *Ayı* (Anton Çehov), *Ayrılık* (Behiç Ak), *Kadın ile Memur* (Aldo Nicolai) olmak üzere 4 kısa oyun; 2016'da *Aykırı İkili* (Neil Simon), 2017'de *Benim Doktor Oğlum* (Eli Saghı), 2018'de *Sevgili Doktor* (Anton Çehov), 2019'da *Aykırı İkili* (Neil Simon), 2021'de *Kaç Baba Kaç* (Ray Cooney), 2022'de *Kadınlık Bizde Kalsın* (Yılmaz Erdoğan) ve 2023'te *Düdüklüde Kıymalı Bamyacı* (Memet Baydur) oyunlarını sergiledi. Topluluk her yıl hobi olarak tiyatroyla ilgilenen meslektaşlardan gelen başvurularla seçilip oluşturuluyor. Ekibin 2018 yılında sergilenen 'Sevgili Doktor' oyunu Bursa'dan ve 2021 yılında sahnelediği *Kaç Baba Kaç* adlı oyunu Eskişehir'den aldığı davetle turneye çıktı. Ekip bunun devamının geleceğini düşünüyor. Kurulduğu 2015 yılından bu yana tüm oyunların yönetmenliğini Sertaç Karaoğlu Tosun, kostüm ve set amirliğini ise Ayça Bozyiğit üstleniyor. Tüm ekibi temsilen son üç oyundur aktif olarak sahneye çıkan dört oyuncuyla kısa birer söyleşi gerçekleştirdik: Dilek Kara, Özgür Keleş, Suzan Özgeçen Gökgez ve Zehra Genç.

Sizi biraz tanıyabilir miyiz?

DİLEK KARA: 1963 Hayrabolu doğumluyum (doğum yılımda dizgide lehime yanlışlık olabilir). İlk ve orta okulu Anadolu'nun çeşitli yerlerinde okuduktan sonra liseyi Erenköy Kız Lisesi'nde okudum. İstanbul Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi'nden 1986'da mezun oldum. Mezun olduktan 15 gün sonra çalışmaya başladım ve halen serbest dişhekimisi olarak muayenehanemde

mesleğimi icra ediyorum. Evli ve bir kız bir erkek iki çocuk annesiyim.
ÖZGÜR KELEŞ: 1971

yılında doğdum. 1993 Ege Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi mezunuyum. Muayene hekimliğinin

ardından kamu dişhekimliği yapıyorum.

SUZAN ÖZGEÇEN: 1995 İstanbul Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi mezunuyum. 28 yıllık meslek hayatımın ilk dönemini Kocaeli bölgesindeki muayenehanemde çalışarak tamamladım. 2020 yılından bu yana da Bornova'daki muayenehanemde çalışmaktayım. Evli, iki çocuk annesiyim. Dişhekimliğini daima keyifle yaparken şiir, edebiyat, tiyatro ve müzikle de hep iç içe olmayı tercih ➔

İZDO Tiyatro Topluluğu bir prova esnasında. Yukarıda büyük fotoğrafta da *Düdüklüde Kıymalı Bamyacı* oyununda Özgür Keleş, Simten Sarıkaya ve Özlem Keleş Bülbül görülüyor.

etmiş bir hekimim.
ZEHRA GENÇ: Ege Üniversitesi Dışhekimliği Fakültesi'nden 1991 Şubat'ında mezun oldum. 1992'den bu yana kendi muayenehanemde çalışıyorum.

İZDO Tiyatro Topluluğu ile yollarınız nasıl keşitti?

DİLEK KARA: Kendimi bildim bileli tiyatroya ilgim vardır. Çocukken ufak skeçler yazar, mahallede sahne kurar, gösteriler düzenlerdim. Eğitim hayatımda da hep gösterilerde yer almaya çalıştım ama yoğun olarak tiyatro içinde olmam İZDO Tiyatro Topluluğu içinde aktif olarak çalışmamla başladı.

İlk olarak 2015 senesinde amatör küçük bir topluluk olarak kurulduk. Bir sürü aksiliklere rağmen dört ayrı tiyatro eserinden kısa kısa sahnelerle ilk gösterimizi sunduk. İşte o sahne ışıkları ve dostlarımızın alkışları bende vazgeçilmez bir tutku yarattı.

Takep eden yıllarda da topluluğun devam etmesi için elimizden ne geliyorsa arkadaşlarımla birlikte yaptık. Odamızın desteği

2021'de sahnelenen Kaç Baba Kaç oyunu sonrası ekip bir arada: Ön sıra, tekerlekli sandalyeliden itibaren Özgür Keleş, Zehra Genç, Seher Sabah, Simten Sarıkaya, Aysun Kırılıca, Özge Türkay, Süleyman Coşkun. Arka sıra, Suzan Özgeçen, Dilek Kara, Serdar Devrim Erkmen, Tolga Helvacı ve Şahin Badem.

ve Sertaç Hocamızın da katkılarıyla tiyatro topluluğumuz sekiz senede çok yol kat etti. Artık İZDO Tiyatro topluluğu bir marka ve İzmir Dışhekimleri Odası'nın vazgeçilmez bir topluluğu olduğunu düşünüyorum.

ÖZGÜR KELEŞ: İzmir Dışhekimleri Odasının üyesi olarak başından beri faaliyetlerine katılmaya çalıştım. Dışhekimliği gibi fiziksel ve ruhsal olarak yıpratıcı bir mesleğe sahibiz. Bu tempolu hayatın yükünü hafifletmek amacıyla girdiğim bu hobi öncesinde zaman

buldukça fotoğraf çekmeye de başlamıştım. Yine odamızın fotoğrafçılık kulübü bünyesinde keyifli günlerimiz oldu.

lulukla kabul ettim.

Sertaç Karaoğlu Tosun Hocamızın beni role uygun görmesiyle sahne tozunu yutmaya başladım

Dilek Kara

'Son replğimden sonra tüm seyircilerin ayağa kalkıp, kiminin ağlamaklı, kiminin -kendi ifadeleriyle- tüyleri diken diken alkışlaması yaşadığım çok özel anlardan biri oldu.'

Üç yıl önce sınıf arkadaşım Güldane tiyatro grubuna davet etti. Ekibe çabuk ısındım ve hocamızın bana uygun gördüğü rolü kabul ederek ilk oyunum olan Kaç Baba Kaç'ta severek oynadım. Odamızın sonsuz desteğiyle sosyal faaliyetler açısından çok önemli bir avantajımız var.

SUZAN ÖZGEÇEN: İzmir'e yerleşince tiyatro sevdami bilen İZDO Tiyatro Topluluğu'ndaki meslektaşlarım tarafından yeni provaları başlayacak Kaç Baba Kaç oyunu için davet aldım. Çok büyük sevinç ve mut-

ama tiyatroya hep ilgim vardı. Amatör olarak lise ve öncesi okul hayatı döneminde küçük oyunlarda rol almıştım. Tabii ki tiyatro devlerini izlemek ayrı bir sevdadır ve büyük bir heyecan veriyor.

ZEHRA GENÇ: Zaten tiyatro izleyicisiydim ama sahneye çıkma, oyunda rol alma, farklı karakter canlandırmaya çalışma gibi bir düşüncem olmamıştı. Odamızın etkinliklerini de her zaman takip ederim. İZDO tiyatroya küçük skeçlerden oluşan Kocasını Pişiren Kadın tiplemesiyle akılda kalan oyunlarına gitmem-

Özgür Keleş ve Zehra Genç Dündüklüde Kıymalı Bamyaya oyununda.

le ve sonraki yıl *Benim Doktor Oğlum* oyunundaki performanslarıyla beğendiğim arkadaşlarımla sohbetlerimizde "Acaba ben de yapabilir miyim?" düşüncemi desteklemele-riyle başladım.

Dişhekimi olarak her hastada farklı ruh haliyle davransak da sahne ışıklarında herkesin gözü önünde olmak çok farklı bir heyecan.

Bugüne kadar kaç oyunda rol aldınız?

DİLEK KARA: Bugüne kadar yedi farklı oyun sahneye koyduk; yerisinde de rol aldım. 2015'te *Kocasını Pişiren*

Amatör lafını gururla temsil ediyor olmaktan çok mutluyum.

SUZAN ÖZGEÇEN: *Kaç Baba Kaç, Kadınlık Bizde Kalsın ve Düdüklüde Kıymalı Bamyada* rol aldım.

ZEHRA GENÇ: 2018 yılındaki *Sevgili Doktor* oyunundan bu yana tüm oyunlarda rol aldım.

Rol dağılımını nasıl belirliyorsunuz? Kişiyeye yakın karakterler mi seçiliyor?

DİLEK KARA: İlk başlarda kaç kişi varsa ona göre oyun seçiyorduk ve uygun karakterleri hocamız dağıtıyordu. Oyun seçmek oldukça zor oluyordu. Tecrübemiz arttıkça artık

Düdüklüde Kıymalı Bamyada Dilek Kara, Emel Dayanıklı ve Suzan Özgeçen.

SUZAN ÖZGEÇEN: Aslında bu soruyu grubumuzun hocası Sertaç Hanıma yöneltmek lazım. Yeni sezon oyununda rol almak isteyen meslektaşlarımız ilk provaya geldiklerinde Sertaç Hocamız, mevcut sayımıza uygun oyunları seçenek olarak bizimle paylaşıyor. Rol dağılımında, mini okuma provalarıyla o role uygun olana karar veriyor. Ama bizleri iyi tanıdığı için bazı roller için doğrudan isim de söyleyebiliyor.

ZEHRA GENÇ: Katılan isteklilerin sayısına ve cinsiyetine göre oyun seçiliyor. Rol dağılımını Sertaç Hocamız belirliyor. Çok da uygun role yakıştı- rıyor.

Sizde ayrı bir yeri olan karakter /oyun var mı?

DİLEK KARA: Tüm oynadığım karakterleri çok sevdim ama *Kadınlık Bizde Kalsın* oyununda *Hatice* karakterinin yeri bende biraz daha farklı. Oyun sonunda son repliğimden sonra tüm seyircilerin ayağa kalkıp, kiminin ağlamaklı, kiminin -kendi ifadeleriyle- tüyleri diken diken alkışlaması yaşadığım çok özel anlardan biri oldu.

Bir de oğlumla birlikte sahne aldığım *Düdüklüde Kıymalı Bamyada* oyununun benim gözümde bambaşka bir yeri var.

ÖZGÜR KELEŞ: En son oyunumuz olan *Düdüklüde Kıymalı Bamyada* ->

Özgür Keleş

"Hayata gülümseyerek bakmak benim ilkelerimden en önde geleni. Bu yüzden insanları gülümsetecek her türlü rolü kabul ederdim herhalde."

Kadın, 2016'da *Aykırı İkili*, 2017'de *Benim Doktor Oğlum*, 2018'de *Sevgili Doktor* ve 2019'da *Aykırı İkili*'yi oynadık. 2020'de pandemi nedeniyle hazır oyunu oynayamadık. 2021'de *Kaç Baba Kaç*, 2022'de *Kadınlık Bizde Kalsın* ve 2023'te *Düdüklüde Kıymalı Bamyada*'yı sahneledik.

ÖZGÜR KELEŞ: Ezber yapmak gerçekten çok zor ama bir o kadar da zevkliydi. *Kaç Baba Kaç*'tan sonra 2022'de **Yılmaz Erdoğan** imzalı oyunda kısa kısa skeçlerde yer aldım. Son olarak da 2023'te *Düdüklüde Kıymalı Bamyada* oyununda başrollerinden birini oynadım.

hocamız oyun seçip oynamak isteyenler arasında seçim yapıyor. Oyuna hocamızla beraber karar veriyoruz.

Düdüklüde Kıymalı Bamyada kadrosu: (Soldan sağa) Emel Dayanıklı, Özlem Keleş Bülbül, Dilek Kara, Özgür Keleş, Zehra Genç, Sertaç Karaoğlu Tosun (Yönetmen), Simten Sarıkaya Erman, Suzan Özgeçen Gökgez, Ayça Bozyiğit (Yönetmen Yardımcısı) ve Uraz Kara.

ki Fahrettin rolü benim için özel bir yer tutar. Fahrettin Bey her işi yapmış ve bunu dalgasını da geçerek gerçekleştirmiş. Bu yönden beni etkiledi.

SUZAN ÖZGEÇEN: İlk oyunum *Kaç Baba Kaç*'ta ciddi bir karakter olan "rektör" rolü sonrası *Kadınlık Bizde Kalsın* oyununda birkaç karakteri oynamaya çalıştım: Haremdeki Sırp, Kadın Hakları Koruma Derneği Başkanı ve diğerleri... Sert, adalet savunucusu karakterlerdi ama *Düdüklüde Kıymalı Bamyâ*'da evdeki süslü püslü dul kızkardeş rolü ile şaşkın, komik ama bunun farkın-

Tiyatro grubu olarak 2019'da Bursa'da 3. Meslek Odaları Tiyatro Festivali'ne davet aldık. 2018'de de İzmir'de 3. Alaittin Eraslan Tiyatro Günleri'ne davet almıştık ama Bursa bizim ilk İzmir dışı turnemiz oldu. Turne olayı hepimizi çok heyecanlandırdı ve yaptığımız işi ne kadar ileriye taşıdığımızı gösterdi.

Eskişehir'de de çok güzel ağırlandık ve güzel bir oyun sergiledik. Bu bizde farklı ufuklar

Dönemin Oda Başkanı Yaman Yamangil Kaç Baba Kaç oyununun ardından oyunculara plaket sunarken.

veya küçük rol diye pek ayırmıyorum, bir şeyler katabileceğim rolleri daha çok seviyorum. Ama en büyük hayalim tek kişilik bir oyun oynamak.

ÖZGÜR KELEŞ: Hayata gülümseyerek bakmak benim ilkelilerimden en önde geleni. Bu yüzden insanları gülümsetecek her türlü rolü kabul ederdim

likle Eskişehir Odası tarafından çok güzel ağırlandık, tekrar çok teşekkür ederiz. Yeni bir sahnede, tiyatroya sevdalı meslektaşlarımızca izlenmek ve nazik alkışlarını selamlamak çok keyifliydi.

ZEHRA GENÇ: Bursa ve Eskişehir turnelerimiz çok keyifliydi. İkinci kere oynamanın rahatlığı farklı hissettirdi. Sanki profesyonel tiyatrocuymuşuz gibi...

herhalde. Rolün küçük - büyük olması önemsiz benim için. Son olarak teşekkürler ediyorum... Odamız tarafından desteklenen bu programların devamını diliyorum.

SUZAN ÖZGEÇEN: Rolün adı koymayayım; sadece bir kadının ve Türk Kadının engin yaşam öyküsünü anlatan bir role hayat vermeyi isterdim.

ZEHRA GENÇ: Yapabileceğim ne varsa oynamak isterim; özel bir rol yok. Arkadaşlarımla olan çalışmalar, ortak heyecan ve üretmek çok güzel.

Suzan Özgeçen

'Düdüklüde Kıymalı Bamyâ'da evdeki süslü püslü dul kızkardeş rolü ile şaşkın, komik ama bunun farkında olmayan bir karaktere hayat verme şansını yakaladım. Ve kendimin bu yönünü de keşfetmiş oldum. Her role hayat vermek ayrı bir heyecan diyebilirim.'

da olmayan bir karaktere hayat verme şansını yakaladım. Ve kendimin bu yönünü de keşfetmiş oldum. Yani tiyatro yolunda kendimi keşif devam ediyor. Her role hayat vermek ayrı bir heyecan diyebilirim.

ZEHRA GENÇ: *Sevgili Doktor*'daki oyunculuk sınavındaki oyununumda üç kız kardeş, severek oynadığım karakterdi. Oradaki duygular yaşamın içindendi.

Sevgili Doktor ve Kaç Baba Kaç oyunları Bursa ve Eskişehir'e turneye çıktınız. Nasıl bir deneyimdi?

DİLEK KARA: İZDO

açtı, hayaller büyüdü. Umarım İZDO Tiyatro Topluluğu uzun seneler kalitesini artırarak varlığını korur ve Türkiye'nin dişhekimleri Odası olan her ilinde oyun sahnelemek kısmet olur.

ÖZGÜR KELEŞ: Eskişehir güzel bir hediye oldu. İnsanın övgü alması gururunu okşuyor. Odaların bu faaliyetleri desteklemesi gerçekten çok güzel.

SUZAN ÖZGEÇEN: Çok güzel, mutluluk ve heyecan vericiydi.. Önce-

Oynamayı istediğiniz bir rol var mı?

DİLEK KARA: Ben büyük

Suzan Özgeçen ve Serdar Devrim Erkmen Kaç Baba Kaç'ta.

Tiyatroyu hayatınızda farklı bir noktaya taşımayı düşünümüsünüz?

DİLEK KARA: Şu anki yeriyse ancak başa çıkabiliyorum ama neden olmasın. Belkide ileride çok daha fazla zamanımı tiyatroya ayırabilirim. Ve bundan büyük bir zevk alacağım kesin.

Zehra Genç

'Aykırı İkili oyununda uzunca bir repliğim vardı. Diğer arkadaşım sahneyi erken terkedince durum karıştı ve o repliği söyleyebilmek için uygun durumu kolladım ve oyunun akışını bozmadan söyleyebildim. Müthiş bir heyecandı.'

ÖZGÜR KELEŞ: Emeklilik döneminde de bu yönde çalışmalara fırsat bulduka katılmak istiyorum. Herkesin bir hobisi hatta birkaç uğraşı olması gerek diye düşünüyorum.

SUZAN ÖZGEÇEN:

Evet... Dişhekimliğinin yoğun temposu içinde amatörce devam ettiğim tiyatro yolunda meslek hayatımı noktalandığımda daha yoğun olarak devam etmek ve öğrenmeye devam etmek istiyorum.

ZEHRA GENÇ: Düşünemiyorum çünkü hala mesleğimi de sürdürüyorum. Hobi olarak yapmaya devam edeceğim.

Ekibin uyumu nasıl?

ÖZGÜR KELEŞ: Herkes elinden geleni yaptığı için prova günlerini ipe çekiyorduk. Sertaç Hocamızın deneyimi sayesinde zaten herkesin kişiliğine uygun olunca bu güzellikleri paylaşmak şansını yakaladık.

SUZAN ÖZGEÇEN: Ekip olarak şahaneyiz. Tüm oyuncu meslektaşlarım, hocamız Sertaç Hanım, kostüm ve set amirimiz Ayça ile her provamızda şen, mutlu, kahkaha dolu anlar yaşıyoruz. Oyunumuz için "perde" dediğimizde, sahne arkasında sırası gelen arkadaşımızın kostüm değişimlerinde, destek olmak için yaşadığımız koşuşturmalarda her an ayrı bir anı bizim için...

ZEHRA GENÇ:

Arkadaşlarım çok güvenirim. Hem sahnede hem de dostluklarıyla hepsi çok özel.

Unutamadığınız bir anınız var mı?

DİLEK KARA: Aykırı İkili oyununu oynuyoruz; 50-60 sayfa ezberim var. Sular seller gibi ezberledim. Ben genelde rolünü ilk ezber yapanlardanım. Oyun başladı, daha ilk başlarda repliğimi unuttum. Ama

ne unutmak; hiç bir şey gelmiyor aklıma.

Kocasıyla arası bozuk, takıntılı bir kadını oynuyorum. Sahnenin bir ucundan diğer ucuna hem yürüyorum hem de "bu adam bende kafa bırakmadı, her şeyi unuttum işte, nefret ediyorum" gibi oyunda olmayan bir şeyler söylüyorum. İçimden de seyirciye dönüp "unuttum" deyip sahnedan ayrılalım diyorum.

Sahnenin öbür ucuna vardığımda aklıma bir replik geldi onu söyledim ve oyun oradan devam etti, başarıyla sonunu getirdik. Daha sonra baktık ki birbuçuk sayfa atlamışız. Ama ne seyirci ne de karşımdaki arkadaş anlamış. Böylece bir tecrübe daha kazanmış oldum. Unutursam ne olur diye korkmadan sahneye çıkıyorum artık.

ZEHRA GENÇ: Aykırı İkili oyununda uzunca bir repliğim vardı. Diğer arkadaşım sahneyi erken terkedince durum karıştı ve o repliği söyleyebilmek için uygun durumu kol-

ladım ve oyunun akışını bozmadan söyleyebildim. Müthiş bir heyecandı.

Dilek Hanım, sizin stand-up deneyiminiz de oldu. Biraz bunu da konuşalım...

DİLEK KARA: Çok müthiş bir deneyimdi. İZDO Genel Sekreteri **Serdar Erkmen**'den "stand-up yapar mısınız?" teklifi geldiğinde bambaşka bir boyuta geçtim sanki. Neden olmasın, bir açıdan tek kişilik oyun, yani en büyük hayalimi bir nevi gerçekleştirmiş olacağım diye düşünüp kolları sıvadım.

Başta çok heyecanlandım ama dostlarla sohbet gibi düşünüp heyecanımı yendim. Hele o mikrofonu takınca tıpkı sahne alkışları gibi beni hemen havaya soktu. Benim açımdan güzel bir geceydi, umarım izleyenler de zevk almıştır. Ama stand up tiyatroda rol almaktan çok daha zor bir işmiş. Bir o kadar da heyecan verici; umarım tekrar stand up yapma fırsatım olur.

Yine Kaç Baba Kaç oyununun ardından Aysun Kırılıca, Simten Sarıkaya Erman, Suzan Özgeçen, Süleyman Coşkun ve Zehra Genç.

İZDO Tiyatro Topluluğu'ndan meslektaşımız Dilek Kara stand up gösterisi de yapıyor.

Her gülüş masum mudur?

Engin Türkgeldi ile meslektaşım Tuğba Gürbüz'ün katkısıyla tanıştım. "Orada Bir Yerde" on öyküden oluşuyor. Kitaptaki öyküler genellikle insanın kendiyile, çevresiyle yüzleşmesine ve masum sanılan davranışların o kadar masum olmadığına ışık tutuyor.

Mesleğimizde son yıllarında iyice öne çıkan estetik kavramının geçmişi oldukça eskilere dayanıyor. Gülüş dizaynı gerçekten sadece sempatik bir adım mı? Gülümsemek bir sevgi göstergesi mi? İnsan dişlerinin protez yapımında kullanımına daha önce başka öykülerde de rastlamıştık. Victor Hugo'nun *Sefiller*'inde Fantine hasta çocuğu için ön iki kesici dişini satması, Valeria Luiselli'nin *Dişlerimin Hikayesi*'nde dört dişle doğan Gustavo Sanchez'in kendisine diş yaptırmak için katıldığı müzayedede Marilyn Monroe'nin dişlerini satın alması gibi.

Organ nakilleri tıpta yaygın kullanılan bir yöntem... Kişinin kendi veya ailesinin rızasıyla başka birilerine çare olması güzel ama Engin Türkgeldi'nin 'Mükemmel Bir Gülüş' hikayesinde olduğu gibi bazen bir gülüşün veya hayata yeniden tutunmanın arkasında çok hazin öyküler olabiliyor. Ve gücü elinde bulunduranların acımasızlığını yeniden yeniden sorgulamamızı sağlayabiliyor.

Orada Bir Yerde Engin Türkgeldi

Can Yayınları
7. baskı Şubat 2022

Tüm alıcılar önce gövdeye, kollara, bacaklara bakarlar, sıra en son yüze gelirdi, çünkü. "Dişlerini göster," dedi. Sırttım. Bu ona yetmemiş olacak ki çenemi tuttu ve ağzımı var gücüyle açtı. Dişlerimi tek tek, uzun uzun inceledi. Sonra beni bıraktı, tacirle usulen bir pazarlık yaptı,

fazla uzatmadan beni satın aldı.
(s.18)

"Demek seni seçtiler. Yazık. Çelimsizsin ama dişlerin güzel olmalı. Gel bakayım."

Elini ağzıma doğru uzattı. Bileğinden sertçe ittim. Güldü. İki köpek dişinin de eksik olduğunu o sırada fark ettim

"Ne fark eder, nasılsa yarın sabah hepimiz göreceğiz. Ama onlar geldiğinde böyle aptalca hareketler yapmaya kalkışma. Bana benzemezler. Vücudunda kırbaçlanmamış yer kalmaz."

(s.19)

Fakat kölelerin takatsiz adımlarına ve düşük omuzlarına bakılırsa, başlarında atlılar olmasa da firar edecek halleri yoktu. Barakaya döndükle-

rinde bu daha aşikar hale geldi. Çoğunun saçları yama yama dökülmüştü. Gözleri yuvalarına kaçmıştı. Fersiz. Dişlerinin çoğu yoktu. Kemikli elleri nasırla kaplıydı. Bacakları ince giysileri boldu. Geldiklerinde daha iyi halde olmalıydılar.

(s.20)

Benim onlara verdiğim bilgiler karşısında kendilerini borçlu hissediyor olmalıydılar ki, yanımdan ayrılırken pek anlam veremediğim tavsiyelerde bulunuyorlardı hepsi.

*Tam gözümü kapatıp
derin bir soluk
almak üzereydim
ki kerpeten yeniden
ağzıma daldı. Gözüm
karardı. Zaman
yine dalgalandı.
Kerpetenin soğukluğu
ile kanımın sıcaklığı
birbirine karıştı. Bir ön
dişimi ve bir azı dişimi
daha söküp aldı.*

“Direnmek sadece sadece acıyı artırır.”

“Sonrasında kekik basmak rahatlatıyor.”

“Sakin gözünü kapatma. Bayıldığını zannedip işi ağırdan alabilirler.”

Tasımdaki çorbanın olduğu gibi durduğunu gören bir tanesi “Canın istemese de yemeli-sin. Sonra istersen de yiyemeyeceksin,” diye uyardı beni. Fakat bu

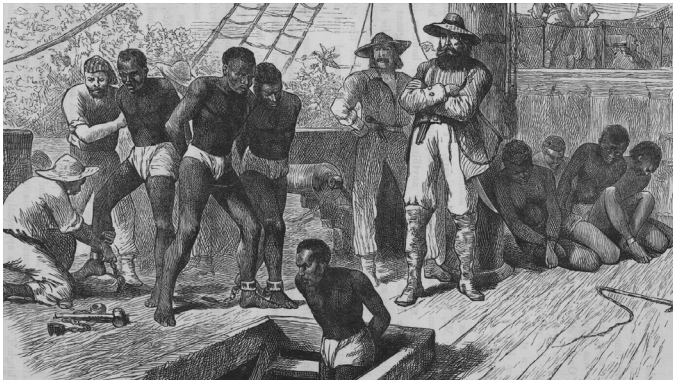
iştahımın daha da kaçmasına neden oldu.

(s.21)

İki insan azmanı girdi içeriye. Öndeki, artık bir uzvu haline geldiği belli olan kamçısını tutuyordu sıkı sıkı. Diğeri elinde zarif kesimli deri bir çanta taşıyordu. Çantanın inceliği ile adamın bana görünüşü öyle tezattı ki, yanında oturan iki adam dişsiz ağızlarının karanlıklarını göstere göstere sırttılar.

(s.22)

Sonra zaman yeniden aldı başını gitti, beni iten azman karnımın üstüne oturup ellerimi tuttu sıkı sıkı, diğeri ayaklarının üzerine oturmuştu ben anlamadan, çantayı ne ara gözlüklüğün eline tutuşturduğunu göremedim bile. Kahya baş tarafıma

Batı ve güneybatı Afrika kıyılarından özellikle 18 ve 19. yüzyıllarda yoğunlaşan köle ticareti Amerika kıtasının geniş tarım arazilerinde ihtiyaç duyulan işgücünü en ucuz yoldan karşılama çabasının ürünüydü. Herhangi bir hakka sahip olmayan köleler doğal olarak artık -dişleri gibi- uzuvlarının da sahibi olmaktan çıkıyorlardı.

Engin Türkgeldi

1980'de doğdu. Üsküdar Amerikan

Lisesi'nden ve Cerrahpaşa Tıp Fakültesi'nden mezun oldu.

Öyküleri Hayalet Gemi, Sarnıç

Öykü, Öykülem, Karahindiba Mürekkepbalığı dergilerinde ve altZine.net'te yayımlandı. Gölgeleler Ordusu adlı e-kitabı 2003'te altKitap'tan çıktı. Bir Kitabın Eşiğinde ve O Yaz adlı kolektif projelere metinleriyle katkıda bulundu. 2012'den itibaren altZine ve altKitap yayın kuruluşunda görev yapıyor. Orada Bir Yerde ilk basılı kitabıdır.

geçip diz çökmüştü. Şakaklarımı dizlerinin iç taraflarının arasına kuvvetlice kısırmış, kafamı sabitlemişti. Sadece kahyanın kızıl sakalını ve gökyüzündeki tombul bulutları görebiliyordum. Çırpınmak işe yaramıyordu. Çok güçlüydüler ve belli ki daha önce de bu işi defalarca yapmışlardı. Gözlüklüğün çantasını açtığını işittim. Hiç acele etmiyordu ya da bana öyle geliyordu. Çantasını karıştırdı, metallerin birbirine çarptığını duydum. Sonra ses kesildi. Aletlerden birini seçmiş olmalıydı. Kahyaya “Kaç tane?” diye sordu. “Üç” cevabını aldı. Gülümsemediğini gördüm gözümün kenarlarıyla. Az gelmişti de işinin çabuk biteceğine mi seviniyordu, yoksa işinden zevk mi alıyor ve üç sayısını tatminkar mı buluyordu? Her şey hazır olunca kahya başparmaklarını çene kemiğinin köşesine, işaret parmaklarını da çenemin ucuna koydu ve ağzımın tüm direncime rağmen açtı. Hemen arkasından gözlüklüğün avurtları çökmüş suratı tepemde belirdi ve bulutları kapattı. Kerpetene benzeyen demir bir alet gördüm havada. Sonra ağzımda bir soğukluk hissettim. Alet sağ çenemdeki dişlerden birini kavradı, hangisi olduğunu çıkaramadım. Gözlüklüğün elinin neredeyse yarısı ağzımın içindeydi, nefes alamıyordum. Midem bulandı. Sonra gözlüklüğün bütün gücüyle kerpetene asıldığını hissettim. Çenemde demir halatlar vardı sanki, tek tek, yavaş yavaş koştuklarımı duyuyordum. Üzerimdeki adamın ağırlığından nefesim bağırmaya yetmiyordu. Cansız bir inleme sürünerek ancak çıktı ağzımdan. Pas tadı geliyordu belli belirsiz. Gözlüklü dişime asılmaya devam ediyordu. En sonunda bir çatırtı duydum, çene kemiğim parçalanmıştı sanki. İçimde bir boşluk hissettim. Kerpetenin ağzımdan çıktığını gördüm, ucunda azı dişim vardı. Kan içindeydi, etrafı pembe etle kaplıydı ve kökü bir pençeyi andırıyordu. Kahya çekilen diş izlemeye dalınca, çenemdeki ellerini biraz gevşetmişti. “Bırakma!” diye kahyayı azarladı gözlüklü adam. Fakat hıncını kahyadan değil benden çıkarmayı tercih etti. Dilimi tutup

ağzımdan dışarı çekti kuvvetlice kopacak sandım. Sonra bıraktı. Tam gözüümü kapatıp derin bir soluk almak üzereydim ki kerpeten yeniden ağzıma daldı. Gözüüm karardı. Zaman yine dalgalandı. Kerpetenin soğukluğu ile kanımın sıcaklığı birbirine karıştı. Bir ön dişimi ve bir azı dişimi daha söküüp aldı. Çekim bitince kahya başımdan, azmanlar üzerimden kalktı. Gözlüklü, hiçbir şey olmamış gibi bir çantasını sakince topladı, dişlerimi koyduğu kavanozu eline alıp şöyle bir salladı. Cama çarpan dişlerimin çıkardağı şingirtiyi işittim. (s. 22-24)

* * *

Üç gün boyunca kan tükürdüm. Koyu, karanlık bir kırmızı. Yemek yiyemiyordum. Sadece su ve püre. O da ancak soğuyunca. Yedinci gün, tam iyileştim derken, çenemin sağ tarafı tekrar şişti ve eskisinden de beter ağrımaya başladı. Tek kolları adam ağzıma muayene etti ve:

“Azı dişinin yeri apse olmuş.” dedi. “Kızgın bir iğne ile boşaltmak gerek. Başka çaresi yok.”

Sonra da teselli olabilmemiş gibi, “Diğer ikisi iyi gözüküyor ama,” diye ekledi. Başta karşı çıktım. Yeterince acı vermişti o diş bana. Artık sahip olmadığım bir şeyin bıraktığı boşluğun bana tekrar acı vermesini de istemiyordum. Fakat ertesi gün ağzımı kapayamaz hale geldiğimde ve ağrı tahammül edemeyeceğim bir seviyeye ulaştığında

kızgın iğneyi kabul ettim. İyi ki de etmişim. Tek kollunun elinde parlayan o iğne benim kurtarıcım oldu.

(s.24-25)

* * *

Aynı akşam Efendi'nin evinden bir çığlık yükseldi. Yan tarafımda oturan köpekdişi eksik Köpek belli belirsiz, “Toparladıklarına yuva açıyor şimdi o kasap” diye mırıldandı. Bir çığlık daha duyuldu.

Başkasından çok kendine sordu Köpek: “Hiç bitmeyecek mi bu?”

Ertesi sabah Kahya bizi tarlaya götürürken, sanki Köpek'in sorusunu duymuş gibi benim son olduğumu açıkladı. En azından uzun bir süre için.

“Bunlar dökülene kadar yeni bir köle gelmeyecek” dedi.

(s.25)

* * *

Yanı başımdaki köleler de tir tir titriyorlardı. Dişleri tam olsa birbirlerine vurduklarını duyabilirdim.

(s.26)

* * *

Bu hayatımızda gördüğümüz en güzel gülüştü. Sabah ışığında pırl pırl parlayan otuz iki tane bembeyaz diş. Büyülenmiş gibiydik. Mükemmel bir uyum içindeki bu dişleri, eşi benzeri olmayan bu gülüşü hayranlıkla, doyamadan seyrediyorduk. Her birimizin gözü kendi dişindeydi. (s.27)

‘Büyülenmiş gibiydik. Mükemmel bir uyum içindeki bu dişleri, eşi benzeri olmayan bu gülüşü hayranlıkla, doyamadan seyrediyorduk.’

Kongre

Kurs

Sempozyum

Dünya Dişhekimleri Birliği FDI 107. Kongresi

24-27 Eylül 2023
Sidney - Avustralya
www.fdiworlddental.org

TDB 27. Uluslararası Dişhekimliği Kongresi

26-29 Ekim 2023
Congressium Kongre ve Fuar Merkezi
Ankara

27. Balkan Stomatoloji Kongresi

9-11 Kasım 2023
Atlas Üniversitesi - İstanbul
www.e-bass.org/27thcongress/

Greater NewYork Dental Meeting

24-29 Kasım 2023
New York - ABD
www.gnydm.com

Fransa Dişhekimleri Birliği (AFD) Kongresi

28 Kasım - 2 Aralık 2023
Paris - Fransa
www.adfcongres.com

45. Asya Pasifik Dişhekimliği Kongresi

2-5 Mayıs 2024
Taypey - Tayvan
www.45thapdc-2024.org.tw/program

VEFAT

Adana Dişhekimleri Odası
üyesi meslektaşımız
Ahmet Fatih Gezer
(1977 Marmara Ü.D.F. mezunu)
18 Ağustos 2023 tarihinde
yaşamını yitirmiştir.

İstanbul Dişhekimleri Odası
üyesi meslektaşımız
Hatice Görk
(1981 İstanbul Ü.D.F. mezunu)
27 Ağustos 2023 tarihinde
yaşamını yitirmiştir.

**Ailelerinin ve yakınlarının
acısını paylaşır,
başsağlığı dileriz.**

Pandemiye şahitlik etmek

■ Tuğba Gürbüz

[TDBD Yayın Kurulu üyesi]

BANA YAKLAŞMA!

Meral Saklıyan

Everest Yayınları

160 s., 1. baskı 2023

Bana Yaklaşma! Yoğun Bakım Günlüğü' Covid 19 pandemisini ağırlıklı olarak yoğun bakım servisinin içinden gösteren bir anlatı. Kitap, bir tıp hekimi, yoğun bakım uzmanı ve yazar olan **Meral Saklıyan**'ın seçtiği enstantanelerden oluşuyor.

Her bir enstantane, bize bildiğimiz hayatın askıya alındığı günleri, o günlerde yaşadığımız belirsizliği, çaresizliği, şaşkınlığı hatırlatacak güçte. Samimi ve sahici, çünkü aktarım ilk elden, aracısız.

Meral Saklıyan, önsözde kitabın yazılma hikâyesini şöyle anlatıyor:

“Pandeminin patlak verdiği ve belirsizlikler içinde yayıldığı sırada, elime kalem alıp olayların peşinden gitmeye başladım. Sürecin nereye

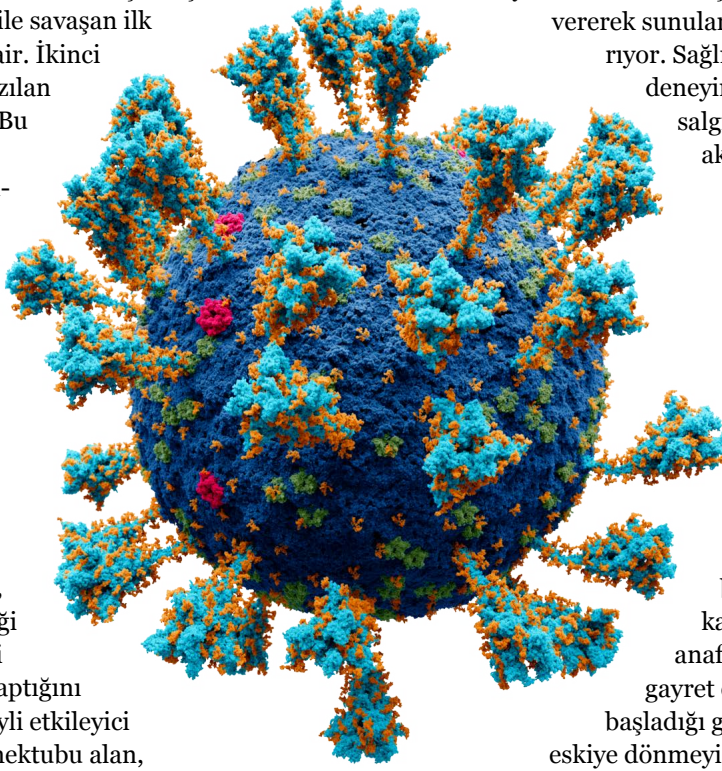
varacağını kestirmek zordu. Bir yandan işimi yaparken diğer yandan gözlemci olmaya, yazma alışkanlığının verdiği sorumlulukla notlar alma-ya; kısacası bu sarsıntılı dönemle ilgili bir hafıza kaydı oluşturmaya çalışıyordum. Bu bir bakıma karışıklığın içinde tarihi olmayan şeylerin tarihçesi olmaya karar verme isteği idi.”

Salgın sürecini, meslektaşlarıyla ve diğer sağlık çalışanlarıyla beraber çalışarak geçiren Dr. Saklıyan, ilk günden itibaren hastaların verdiği mücadeleyi, hayata tutunma çabalarını, yüzyılda bir görülen salgını, en önden ve içeriden gözlemlemenin yanı sıra Covid 19'a yakalanmış, virüsün →

etkilerini bedeninde ağır biçimde hissetmiş bir hekim. Ölümün kol gezdiği hastane koridorlarından hasta yatağına düşmeye uzanan yolu anlatırken kabaca da olsa kronolojik bir sıra gözetmiş Dr. Saklıyan. Bir kez kitabın yazılma amacını, niyetini açıkladıktan sonra tanıklıklarla başlamış.

İlk tanıklık Covid 19 ile savaşan ilk ve en genç hastasına dair. İkinci tanıklık ise, doktora yazılan bir teşekkür mektubu. Bu mektup, yoğun bakım servisinde yatak bulmanın güç olduğu günleri hatırlatmakla kalmıyor. Hekimlerin sırtlanmak zorunda kaldığı müşkül durumu, “son yatak” meselesinin ağırlığını lafı kıvrımadan gösteriyor. Hayatta kalma şansı verilen hastanın hissettikleri, hayata tutunma çabası, hekimine karşı hissettiği minnet ve ona seçimini doğru hastadan yana yaptığını gösterebilme gayesi hayli etkileyici ve düşündürücü. Bu mektubu alan, okuyan, hatıraların içinden geçerek dışarıdan kader ânı gibi görünen durum karşısında sağlık çalışanları cephesinde neler yaşandığını ise “Sevgili hastam,” diye başlayan mektup anlatıyor.

Meslek hayatlarının en zorlu süreçlerinin için-

den geçen sağlık çalışanlarının kaygıları, endişeleri, sıkışıklıkları, deneyimleriyle ilerleyen anlatı, ilk hasta kayıplarıyla, ardından salgının sağlık çalışanların yayılması ve onların hastalık hikâyeleriyle ilerliyor. Meral Saklıyan, kendi hastalık hikâyesinin yanı sıra meslektaşlarının hikâyelerine de yer vererek sunulan deneyim sayısını arttırıyor. Sağlık çalışanlarının hastalık deneyimlerinin ardından yaşanan salgına dair düşüncelerini aktararak bir nevi sonsözünü söylüyor.

Çok değil, yalnızca üç yıl önce hepimiz pandeminin tanıyıydık. Ama pek azımız hastanelerin bodrum katlarında konuşlanan yoğun bakım ünitelerinin içinde, tükenircesine çalışıyordu. Pek azımız vücudundan hortumlar sarktığı, makinelere bağlı olduğu halde virüse karşı mücadele etmekte, bu anafordan sağ salim çıkmaya gayret etmekteydi. Pandeminin başladığı gibi bitmesini arzuladığımız, eskiye dönmeyi hayal ettiğimiz, o günlerin ne zaman geleceğini bilemediğimiz, belirsizliğin, çaresizliğin, şaşkınlığın zirve yaptığı günlerde yazar ve hekim refleksiyle tutulan notlar, tam da yazarının amaçlandığı gibi bir tür hafıza kaydı oluşturuyor.

DAVET DÜZENLEME KURULU PROGRAM KURSLAR KONUŞMACILAR SOSYAL PROGRAM SPONSORLAR İLETİŞİM KAVİT & KONAKLAMA

II. MEZOPOTAMYA DİŞHEKİMLİĞİ GÜNLERİ

1-2 EYLÜL 2023

Şanlıurfa

Tarihin Sıfır Noktasında Dişhekimleri Buluşuyor

II. MEZOPOTAMYA DİŞHEKİMLİĞİ GÜNLERİ

Tarihin Sıfır Noktasında Dişhekimleri Buluşuyor
ŞANLIURFA

ŞANLIURFA

Karanfil deste gider kokusu dostta gider

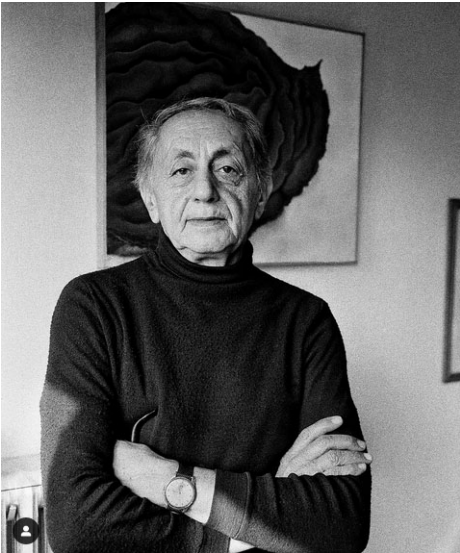
DİŞÇİ KALFASI ŞAIRİN BİSİKLETİ

'Bir arkadaşla, bisikletle, İzmir'i, daha çok da denizi görmeye gidiyoruz. Manisa'nın dışına ilk çıkıyorum. Ortaokulda olacağım. Bisikleti, tatillerde orda burda çalışarak biriktirdiğim paralarla aldım. İzmir'i bütün çocuklar gibi ben de merak ediyorum. İzmir demek, deniz demek. Denizi ilk kez göreceğim.' Bu sözler şiirimizin uzun boylu şairlerinden olan İlhan Berk'in denizi ilk kez görececek olmasının heyecanıyla anlattığı çocukluk yıllarıydı. Şairin, orada burada çalışarak dediği yerlerin en başında çıraklık yaptığı dişhekimi muayenehanesi geliyordu.

İlhan Berk, yanında çalıştığı dişhekiminin söyledikleri ve yaptıklarıyla onun hayatını olumlu anlamda değişmesinin baş aktörü olduğunu söyler. Daha ilkokuldayken dişhekiminin yanında çalışmaya başlamıştır. Bu dişhekimi sayesinde okul hayatına devam eder. Yine orada ondan gördükleri, duydukları yaşamında ona hep rehber olur. Berk, o yılları anlatmaya şu sözlerle devam eder: "...İki yıl kesintisiz, beş yıl arayla onun yanında çalıştım. Dişçideki çıraklık, kalfalık yıllarımı enikonu anımsıyorum. Olduğu gibi önümde duruyor. Ustam, iyi bir insandı (Hüsnü Erman) ve bana

babalık etti. Hala yaşıyor mudur, yaşıyorsa çok ihtiyarlamıştır. Toplu, gözlüklü, güzel bir adamdı ustam. Daha yanında çalışmaya başladığım haftasında gazocağında kaynayan bir tas kaynar suyu eline döktüm. Ve haftalarca eli sarılı kaldı. Beni okumaya o itti. Bir köy öğretmeninden dördüncü sınıfa değin okumuş gibi ortaokulu onun yardımıyla bitirdim. Öğretmen okulunu, bitirene değin de onun yanından ayrılmadım. Bir dişçi olabilirdim. Dişçiyi çok seviyordum... Temizlik işi de öyle; ondan da kendimi, uzman düşünebilirim. Bu da bana dişçiden kaldı. Sabahları çok erken saatlerde muayenehaneye gider, bir buçuk saat kadar oranın temizliğini yapar, sonra ortaokula giderdim. Ustam, ilk tezgâh temizlemeyi, dişçi masasını başına öyle oturmayı öğretti bana. Dişçi masası bir laboratuvar masasının benzeri; dişler, spatüller, mumlar, alçılar, kerpetenler, macunlar, damaklar, altınlar, külçeler, gümüşler, körük-

Verimli bir yazın hayatı geçiren İlhan Berk'i 2008'de yitirdik.

* Şair, yazar. Aşk-ı Salacak, Küçük Bir Ada'nın Not Defterinden Bolaman, Balkondan Düşen L, Yakışıklı Yelkovan Hazinedar'ın yayımlanmış kitaplarıdır.

Kanuni'nin hekimi Musa bin Hamon'a ait 'Diş Hastalıklarından Korunma ve Bağlamında Hıtlar Nazariyesi' Avrupa'da dişhekimliğine ait en eski el yazma eser olarak kabul ediliyor.

ler, kauçuklar... İyi, özenli giyinmek de yine bana bu çıraklık yıllarımdan kalmıştır”.

Bir dişhekiminin, ileride büyük bir şair olacak olan kalfasının yaşamına nasıl olumlu etki ettiğini beraberce okuduk. Kalfa İlhan Berk; dişhekiminden, temizlikten, düzenli olmaya, görgü ve kurallara, iyi giyinmek ve dişhekimliği üzerine çok şey öğrenmiştir. Şair İlhan Berk, bir arkadaş toplantısında dişhekiminden korkan ve ilaç almak istemeyen diş ağrıyan bir dostuna dişine karanfil koymasını söyler. Bunu 'ustamdan öğrendim' der. Şairin 'ustam' dediği dişhekimisi Hüsnü Erman'dan öğrendikleri saymakla bitmez. Ama dişhekimisi Hüsnü Erman da bir şey öğrenir; 'insan nankördür'. Çünkü İlhan Berk, Öğretmen okulunu bitirdikten sonra ne Ma-

nisa'ya döner, ne de ustasını arar. İlhan Berk, bunun için bir özeleştiriyi yapar: 'Geriyeye bakmak ürkütüyor mu beni? Yazıp bitirdiğim bir şiir gibidir benim geriye bakmam. Yazmış, bitirmişsem artık hiç ilgim kalmaz. İçimi de böyle yıkıyorum. Böyle her kez yeniden yıkıp kuruyorum. Bir canavarlık bu. Biliyorum.'

Bazı okurun; yazının girişinde şairin denizi ilk kez görmeye giderken düşüncelerini yazdın ama denizi gördüğündeki duygularını yazmadın dediğini duyuyorum. O zaman işte gördükten sonra söyledikleri; "İzmir'e kan ter içinde vardık. Deniz görünce de ilk ayaklarımızı soktuk, elimizi yüzümüzü yıkadık (öyle olacak). Mavi bir suyu deniz dedikleri ve uzayıp gidiyordu. Kitaplardaki denizdi. Resim

defterlerinde boyadığımız denizdi. Onun için hiç yabancı gelmedi görünce. İşte deniz' dedik ve hemen tanıdık. Resmi sevmenin, boyuna da deniz resimleri yapmanın yararını o gün anladım. Deniz görünce şaşırmaışım bundandı. Bir kara çocuğuydum ama çok deniz boyamıştım. Bundan yadırgamadım." Evet, şairin denizi gördüğündeki hislerini de öğrenmiş oldunuz.

İlhan Berk'in aynı zamanda ressam olduğunu biliyoruz. Denizi ilk görmesini deniz üzerinden mavi renk üzerinden anlatıyor. İlhan Berk'in şiirinde adı geçen bir 16. yüzyıl ressamı var ki o hem denizci hem ressam; Nigari... Deniz, resim, ressam, karanfil deyince, dişçi kalfasının bisikletiyle 'Nigari' adlı şiirine doğru pedal çevirelim;

Nigârî, bir kâğıdı bir kalemi sevdi. Padişahları gördü Galata'dan. II. Selim'le ava çıktı.

I. François'yu, V. Charles'ı çizdi.

Büyük dedesi gibi satranç oynadı. Bir deniz kitabı yazdı. Bulunamadı.

Karanfil sevdi. Bunun için Barbaros'un, II. Selim'in eline karanfil verdi.

Kanuni'yi I. François'ya yazacağı mektubu düşünürken gördü.

Kanuni onun için düşüncelidir. Gezdiği yerde yeşil bir dal vardır.

Padişahların yüzünü sevdi. Yavuz Sultan Selim* önünde bir

elma gibi durmasını bilmedi.

İhtiyarlığında tamdı Barbaros'u. Bu yüzden yeşil bir göğe bakar.

Ummamı dolastı. Şiir yazdı.

Her sabah oturur kalemlerini sivirtirdi. Onun için eli hiç titremedi.

Neden sonra yeryüzüne bir Nigârî tavrı çıktı.

Artık Kanuni hep düşüncelidir. Doğan burunlu, seyrek dişlidir. Resimdeki gibidir.

II.Selim sarı pabuçlar giyer. Bir taşhıja basar. Ava çıksa bir

adam sağ eliyle hedefi tutar.

Barbaros ne zaman arkasına bir şey giyse açık mavidir. Elini kaldırsa, otursa resimdeki gibi oturur.

Bir kâğıt üstündedir artık V.Charles. Başka hiçbir yerde de olmayacaktır.

Yavuz'un boyunu hiç bilmeyeceğiz.

Şimdi bir kuşbaz dursa, bıyığını bursa, yürüse, Nigârî'nin tavrında yürür.

Şimdi Galata'da bir XV. Yüzyıl denizi Nigârî'nin boyalarına giriyordur.

Sıkılıyordur bir kalem bir fırça bir kâğıt.

*Yavuz Sultan Selim sıkılığandı. İstanbul'a gizlice girdi. Okurken gözlük takardı.

BARBAROS'UN ELİNDEKİ KARANFİL

Bu şiire adını veren 'Nigari' nakkaştır. Kendisi de bir denizci olan Nigari'nin ünlü Barbaros Hayrettin Paşa'nın minyatürü vardır. Bu minyatürde Nigari, Barbaros'un eline bir karanfil tutuşturmuştur. 15. yüzyılda bir başka Nakkaş, Nakkaş Sinan, Fatih'in eline gül vermiş ve koklatmıştır resminde. Nakkaş Nigari, yaptığı minyatürde Barbaros'un eline karanfil tutuşturup bir yüz yıl öncesine Nakkaş Sinan'a adeta selam göndermiştir. Elbette bu minyatürü çizerken Nakkaş Nigari, Barbaros'un ağrıyan dişleri için eline karanfil tutuşturmamıştır. Kim bilir Barbaros'un gemilerine bir selam çakmıştır. Neden mi? Gemilerin isimleri sanki denizde bir çiçek bahçesi... Bir çırpıda sayayım hemen; *Neptün'ün Kapısı, Cezayir Gülü, Altın Limon Ağacı, İnci.*

Karanfil, sevgi, saygı ve özlem gibi duyguların sembolü olarak kullanılır. Barbaros'un elindeki karanfil de bunu ifade eder. Bir saygı ve sevgi minyatürü... Aklımıza başka soru geliyor. Özellikle anma törenlerinde denize neden karanfil atılıyor. Yanıtını Yunan mitolojisinde buluyoruz; vahşi doğa, hayvanlar ve bitki örtüsü tanrısı olan Artemis, bir gün avlanmaya çıkar ancak istediği gibi avlanamaz ve eli boş döner. Dönerken ormanda flüt çalan bir çobana rastlar ve yaptığı gürültüyle hayvanları kaçırdığını düşünerek, çobanın gözlerini oyar. Çobanın gözlerinin düştüğü yerde iki adet karanfil açar. Öfkesi geçen Artemis, çobanın masum olduğunu anlasa da iş isten geçmiştir. Kısacası insanların denizde kaybettiklerine saygı, özlem ve sevgilerini göndermek ve sunmak için denize karanfil bırakırlar. Yani karanfil diş ağrısı yanında kalp ağrılarını da hafifletir.

KANUNİ'NİN DİŞÇİSİ

İlhan Berk, Nigari şiirinde aynı dönemde yaşamış hatta bunlardan birisi yaşadığı o döneme adını vermiş;

Kanuni... Şair
Kanuniden
bahsederken
dişlerinden de
bahsediyor;
'Artık Kanuni
hep düşüncelidir.
Doğan burunlu,
seyrek dişlidir.
Resimdeki gibidir.'

Belli ki Ka-

Yine Nakkaş Nigari'ye ait, Kanuni'yi yaşlılık döneminde resmeden minyatür.

nuni de dişlerinden mustarıptır. Sarayda hekimler cirit atar. Hele bir isim var ki o döneme ismini yazdırmakla kalmayıp yazdığı eser yıllarca dişhekimliğinde baş eserlerden biri olmuştur.

Bu saray hekiminin adı **Musa bin Hamon**'dur. İspanya Yahudilerinden olan Hamon, yine hekim olan babası **Jozef Hamon** ile İstanbul'a gelip saraya hekim olur. Adı bilinmeyen ama Türkçeye çeviren **Dr. Ahmet Zeki İzgöer** tarafından '*Diş Hastalıklarından Korunma ve Bağlamında Hıtlar Nazariyesi*' olarak adlandırdığı, Hamon tarafından Osmanlı Nakşi yazısıyla Türkçe yazılan eserin giriş bölümü Arapçadır.

Eser Avrupa'da dişhekimliğine ait en eski el yazma eser olarak kabul edilir. Ayrıca bir padişaha ithaf edilmiş ilk ve tek dişhekimliği eseridir. Bu eserin sayfalarını karıştırdığımızda karanfil kokusu yayılır. Çünkü eserde karanfil karışımı bir sürü ilaçlardan ve tedavilerden bahsedilir.

Yazımızın sonunda İlhan Berk adına dişhekimi Hüsnü Erman'a ve bu yazıda adı geçen herkese ayrıca dişhekimliğinde tüm kaybettiklerimize saygı, sevgi ve özlemlerimizi göndermek için İlhan Berk'in '*Anlatılır Gibi Değil Yası Çiçeklerin*' adlı şiirinden 'Karanfil'i denize atıyorum.

Adın her sabah uyandıığımız gökyüzünün yerini aldı.

Hangi su olursa olsun

Yeşil sen bakınca.

Her gün sen baktıktan sonra

Bu kadar güzel

Bu gökyüzü

KAYNAKLAR

- Uzun Bir Adam / İlhan Berk / Yaykop / 1982
- Bütün Şiirleri / İlhan Berk / YKY / Mart 2003
- 16. Yüzyıl Osmanlı Tabibi Musa bin Hamon ve Diş Tababetine Katkısı / Hazırlayan Dr. Ahmet Zeki İzgöer / Zeytinburnu Belediyesi Yayınları / 2012